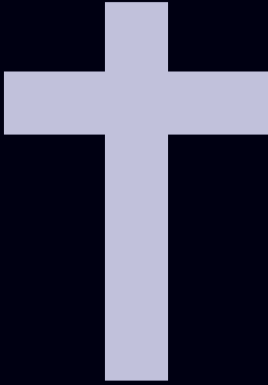

Luka

The Gospel According to Luke in the Bayash dialect of the
Romanian language

Luka

The Gospel According to Luke in the Bayash dialect of the Romanian language

copyright © 2018 Pioneers

Language: Bayash (Romanian)

Dialect: Bayash

Translation by: Pioneers

DRAFT VERSION

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-09-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Sep 2021 from source files dated 27 Sep 2021
4f9f9ae0-0ef8-56e8-b029-fd38a1a2bfd8

Contents

Luka	1
----------------	---

Evandjelje dă pă Luka

Asta Evandjelje u skris unu om Luka kari are doktor misionar kari u putovulit ku apostol Pavle (vejs Kol 4,14; Flm 24; 2 Tim 4,11) kari nu are židov. Asta kenvijă opisilešči kum su avut Isus, kustu aluj, ânvăcăla, čudesur, morče pă krušji, uskrnsnuče dăm morc, unesenje âm nor. Una dăm mari temă dăm asta Evandjelje aj kă Isus ispunulešči obečanje kari Dimizov u dat alu Izrael âm Stari zavjet šă kă radosna vijest nuj numa dă židovur mar šă dă židovur kari nus. Âm asta Evandjelje Isus spunje dă mulči temur molitvur, Duh Svânt, fălušăjă, zahvalnost šă banj. Asta kenvijă arată kum Isus u izlječilil šă u jărtăt alu mulc ominj, alu ominj kari as re tari bičež ili opsjednuti ku demonur, sărašj, grešnici, mulči mujer. Luka asta u skris, 65. aj dă pă Krist.

Luka skrijă karči păntru Teofil dă kustu alu Isus

¹ Ka kum šćijec mulc su apukat să skriji dogođajur šje Dimizov u obečalit a su dogodulit ântri noj. ² Orikic as re svedoci dăm kap dă šje ur skris šje ur vâzut šă šje svite Isus, jej âs slugurlje alu vorba.* ³ Aša šă ju mam ângăndit dăm elși pă rând să skruv kutotu păntru činji, glavni Teofile. ⁴ Aša să fij siguran šă să poc arăta šă să spuj dă ânkriđală dă vorbilje dă šje u fost ânvăcat kă aj aje anume.

Andălu spunji alu Zaharija kum su ave Ivan Krstitelj

⁵ Âm zăljiljelje kând kralj Herod vladale âm Judeja, are unu popă šje să čima Zaharija dăm svečenički rodu alu Abiji,[†] šă mujere aluj isto are dăm pleme alu Aron. Je să čima Elizabeta.

* ^{1,2} jej âs slugurlje alu vorba Ili "služule alu Dimizov aša spunje alu ominj dă poruka aluj." [†] ^{1,5} Abija are poglavar kari ave grupă dă pop a toc jej asre potomci alu Aron, kari are elși pop dă Izrael (vedi 2 Ljet 24). [‡] ^{1,9} Svečenići trăbuje să acăci tamjan kari are duljši mândru miros, dăde prinos alu Dimizov âm tota điminjaca šă dă sara pă poseban oltar âm nontru âm Hram. [§] ^{1,11} desna parći lok hundi andalu are pă lok dă čast

⁶ Amăndoj âs re âm oči alu Dimizov făr dă duvină, pravedni kă jej cănje toči zapovjedurlje šă pravilurlje alu Domnu anostru. ⁷ Jej asre făr dă kupij, daje kă Elizabeta nu puče să ajvi kupij, šă amăndoj asre tari bătărnj.

⁸ Kând una ză, Zaharija služule ka popa alu Dimizov âm Hram, u vinjit vreme pă grupa aluj să služulaskă. ⁹ Dă pă običaju ântri pop lu izabralit ku kockă să mergă âm svetište alu Domnu să prinusulaskă miomirosur.[‡] ¹⁰ Šă ântreg narodu aščipta afară âm udvar šă să aruga âm vreme dă miro-sur.

¹¹ Atunšje andălu alu Domnu su năstămit âm Hram alu Zahariji dădă-nenći pă desna parći[§] dă žrtvenik hundi are miomiris. ¹² Zaharija kând u vâzut pă andal tari su ânfrikušatăsă.

¹³ Daje andălu ju zăs: "Nuči sprije, Zaharija! Arugală ata u fost auzătă. Mujere ata Elizabeta u ave fišjor, šă tu vi da numi Ivan. ¹⁴ Vi ave fălušăje šă slavlje šă mulc sur âm făluša la fătala aluj. ¹⁵ Kă jăl anume u fi mari âm oči lu Domnu anostru. Vin šă tari butură no be. Mar âm injima alu mumăsa jăl u fi umpljet ku Duhu Svânt. ¹⁶ Mulc fišjori kari âs Izraelci sur ântoršji dă rând dă la jăl âm napoj la Domnu Dimizovu alor. ¹⁷ Jăl u meržji âm nenče alu Domnu ka vjesniku âm duhu šă âm pučere alu Ilija kari are dă kănva prorok să pomirilaskă pă kupiji ku tatusurlje, să ântorkă pă eje kari âs nevjerni să apušji mudrost dă la heje kari âs pravednă, să pripremalaskă narod păntru Domnu."

¹⁸ Ali u zăs Zaharija alu andălu Gabrijel kari stăče âm nenče alu Dimizov: "Dă pă šje uj šči kă aje aj anume? Tu vejs kă mes aku om bătărn šă băšăca ame aj isto âm aj."

¹⁹ Anđalu ju äntors vorba: “Numilje amnjov äj Gabrijel šä ju mes ku Dimizov* sä askultä šje mu spunji, aša mes mänat sä svitesk ku činji šä säc aduk Hir fälos. ²⁰ Punji mä ureci, känd mar nu maj änkruzit dä vorbasta šje cam spusu, tu njimika nu vi puće sviti pän šje no su dogoduli asta šje cam spus. Vorbilje šje cam spus ur fi äm pravä vremi.”

²¹ Lume ašcipta afarä pä Zaharija, šä sä čudule šje fašji atita dobä äm svetište. ²² Känd u vinjit afarä nu puće sä svitaskä. Jäl svite äm znakovur šä nu puće sä svitaskä njimika pän šje nu ju su ave kupilu. Šä atunšje ur prišjepi kä u avut vizijä äm svetište.

²³ Känd u završalit vreme dä služba aluj äm Hram, Zaharija u fužjit akasä. ²⁴ Atunšje maj dä pä zäljlilje bäšäca aluj u rāmas gārjonä, šä nu jäšä afarä šinšj lunj.† Elizabeta u zäs: ²⁵ “Domnu äj ala kari u fäkut asta aku: Dimizov su ujtat pä minji ku milä šä u lot ändärät rušanje dām oči alu ominj.”‡

Anđalu spunji alu Marija kum su ave Isus, Fišjoru alu Dimizov

²⁶ Šasä lunj dä känd Elizabeta are gārjonä, Dimizov u mänat pä anđalu aluj päšči Gabrijel äm varuš äm Galileja kari sä čamä Nazaret. ²⁷ Jäl u vinjit la fatä äm pär kä su zaručulit ku Josip kari are potomku alu Kralju David. Je sä čima Marija. ²⁸ Gabrijel u vinjit šä u zäs: “Änfälušešćici tu kari ješć izabralitä! Domnu äj ku činji! Blagoslovulitä ješć tu äntri mujer!”

²⁹ Marija are uznemirenä dä pozdravu aluj šä je u äňšjirkat sä sä ängändaskä šje značalešći. ³⁰ Anđalu ju zäs alji: “Nuc fijä frikä, Marija! Tu aj aflat la Dimizov milä. § ³¹ Punji ureci, vi rāmānje gārjonä, vi fäta fišjoru šä tu ji punji numi Isus! ³² Jäl u

fi mari, šä u fi čimat Fišjoru lu Häl Maj Mari! Šä Domnu Dimizov ju da autoritet sä vladalaskä ka kralju ka kum äj predaku aluj David. ³³ Šä jäl u vladalit äm familija lu Jakov dä erikeš, šä kraljevstva aluj nu ave kraj!”

³⁴ Marija u äntribat atunšje pä anđal: “Kum poči asta fi kä ju mes fatä äm pärl!”

³⁵ Anđalu ju äntors vorba: “Duhu Svänt u vinji pä činji, šä pučere dä Häl Maj Mari ču astupa ku umbrä. Däm ala ränd Kupilu Svänt šje u fi fätat dä la činji u fi čimat Fišjoru alu Dimizov. ³⁶ Punji ureci: Rođakinja asta Elizabeta äj bätärnä šä isto u ave fišjor, kä je nu puće sä ajvi majmult, ali aku äj mar äm šasä lunj dä känd äj gārjonä. ³⁷ Kä njimika nuj nemoguće alu Dimizov!”

³⁸ Atunšje u zäs Marija: “Da ju mä ligizesk ku asta sä fjuv ropkinja alu Domnu. Lasä fijä aša kum tu zäšj.” Atunšje anđalu u fužjit dä la je.

Elizabeta u kunuskut pä kupilu alu Marija dām injimä kä jäl äj Mesija

³⁹ Dovä tri zälji dä pä aje Marija su gätat šä u mers pä kalji, je su ängribit äm unu sat äm Judeja pä đal. ⁴⁰ Akulo are kasa lu Zaharija. Je u tunat äm nontru šä su pozdravalit ku Elizabeta. ⁴¹ Kum u auzät Elizabeta pozdravu lu Marija u sämcät pä kupilu alji kum tari su miškat äm injimä, šä Elizabeta are pljinä ku Duhu Svänt. ⁴² Elizabeta tari u mužjit lu Marija: “Maj tari ješć blagoslovulitä tu äntri mujer, šä blagoslovulitä äj kupilu atov! ⁴³ Adišje mes aša bitnä, kä tu mama lu Domnu amnjov vinji sä mä posjetilaskä? ⁴⁴ Kä dām momentu šje am auzät pozdravalala ata, kupilu amnjov tari su miškat dä fälušjä äm injima ame! ⁴⁵ Blagoslovljenä daje kä

* **1,19** ju mes ku Dimizov äm original skrijä: “kari stä la Dimizov”. Asta äj zäs ka ukor alu Zaharija. Prisutnostu alu Gabriel, kari vinji direktno dä la Dimizov, ar träbuji sä fijä dovoljan dokaz alu Zahariji.

† **1,24** Dä pä šinšj lunj, toc u vide kä äj gārjonä. Atunšje ominji nu su akäca dä Elizabeta kä inka äj nerotkinjä. ‡ **1,25** Asta äj daje kä sämce rušanji kä je nu ave kupij. § **1,30** Tu aj aflat la Dimizov milä Idiom “aflä milost” značalešći kä benji ješć apukat dä la šjinjiva: “Dimizov u odlučulit kä cu da mila” ili “Dimizov cu aräta bunjeme aluj.”

tu aj ănkruzit kă ŝje Domnu cu igririt sigurno u fi!”

Marija slavaleŝci pă Dimizov ăm kăncit

⁴⁶ Atunŝje Marija u zăs:

“Duŝa ame ăl slavaleŝci pă maj mari Domn,

⁴⁷ ŝă duhu amnjov ŝă ănfăluŝeŝci ăm Dimizov Spasitelju amnjov,

⁴⁸ daje kă jăl su ujtat ku milă pă minji pă poniznă ropkinja aluj,

aku toci generacijurlje mur čimamă blagoslovljenă,

⁴⁹ daje kă svemoguči Dimizov u făkut mari djelur ku minji,

ŝă numilje aluj ăj svănt.

⁵⁰ Pălăngă totă sămănca, Dimizov ăj milos

pălăngă eje kari ăl poŝtivateŝci.

⁵¹ Ku mănă aluj jăl u făkut pučernjiŝji lukrur.

Jăl u arunkat afară pă eje kari asre ponosnă ăm sufličiilje alor ŝă pă eje kari asre umiŝljeni.

⁵² Pă heje bălour vladar lju vărli dă pă prijestolje,

a pă heje kari ăs ponizni lju riđikatulji.

⁵³ U rănjit pă flămănz ku mănkari bună,

a pă găzdaŝji lju mănă ku mănjiilje golji.

⁵⁴ Jăl u ažutat pă Izrael sluga aluj

su ăngănditusă dă milă aluj,*

⁵⁵ ka kum u obečalit alu preci anoŝtri dă kănva

să fijă pljinj dă milă pălăngă Abraham ŝă pălăngă potomku aluj dă erikeŝ.”

⁵⁶ Marija u rămas ku Elizabeta tri lunj atunŝje su ăntorsăŝă akasă.

Ivan Krstitelj su avutăŝă

⁵⁷ Kănd u vinjit vreme alu Elizabeta ŝă aji kupil, je u fătat fiŝjor. ⁵⁸ Ŝă kănd ur auzăt susjedi ŝă njamu kă Domnu are bun pălăngă je, jej ur vinjit una la je ŝă ŝă ăm făluŝe ku je una.

⁵⁹ Kupilu trăbuje ŝă fijă obrezalit pă optă (8) zuva, ŝă kănd or vinjit una ŝă fakă asta, jej gănde ŝă ăj de numi Zaharija dă pă tatusu. ⁶⁰ Mumăsa u odbijilit ŝă u zăs: “Nu, jăl su čima Ivan.”

⁶¹ Ali jej ur zăs: “Njime dăm njamuc nu u fost čimat dă pă numiljala!” ⁶² Ŝă aŝa jej ăntriba ku znakur pă tatusu alu kupilula, kum su čima. ⁶³ Zaharija u ŝjirut pločică dă skris ŝă u skris: “Ivan ăj numilje aluj!” Toc asre ămirac. ⁶⁴ Ŝă dăm ala ŝas Dimizov u dăsvăkut gura alu Zaharija ŝă poči ŝă svitaskă. Ŝă jăl dăde slavă alu Dimizov!

⁶⁵ Atunŝje frika u vinjit pă tot susjedu ŝă ăm totă parce dă Judeja păm đalur ŝă spunje ŝje su dogodulit.

⁶⁶ Toc kari ur auzăt dă aje cănje ăm firi ŝă ŝă ăngănde: “Ŝje u fi dăm ala kupil? Anume mănă alu Domnuluj† are ku kupilula Ivan.”

Zaharija prorokuvuleŝci ŝjinji ăj Mesija ŝă Ivan

⁶⁷ Zaharija, tatusu alu Ivan are pljin dă Duhu Svănt, atunŝje prorokovale ŝă zăŝje:

⁶⁸ “Slava alu Domnu Dimizov alu Izrael,

Kă jăl u vinjit ŝă ŝă otkupilaskă pă narodu aluj!

⁶⁹ Jăl u răđikat păntru noj pă spasitelju silni!‡

Dăm potomstva lu sluga amnjov la kralj David.§

⁷⁰ Asta nju fost spus dăm gurălje dă proroci aluj svănc dă kănva:

* ^{1,54} Dimizov nu poči ămujta. Kănd ăŝ duŝji ăm firi, Dimizov ŝă ăngădeŝci, aje značaleŝci kă Dimizov djeluvuleŝci dă pă obečanje ŝje u dat. Asta sviteŝci dă obečanje aluj: “u obečalit alu preci anoŝtri kă u fi milosrdan.” ^{1,55} Gal 3,16 † ^{1,66} mănă alu Domnuluj ăj pučere alu Domnu: “pučere aluj are ku jăl”. ‡ ^{1,69} Ăm original skrijă: “rog dă spasenje păntru noj”. Rog dă životinjă are simbol dă pučere alji ŝă ŝă potă branalaskă. Dă Mesija ŝă sviteŝci ka kum ar fi jăl rog kari ari pučeri ŝă spasalaskă Izrael ka “ŝjinjiva ku pučeri ŝă nji spasalaskă.” § ^{1,69} ăm original skrijă: “ăm kasa alu sluga aluj David”. Kasa alu David predstavaleŝci familija aluj, potomci aluj.

- 71 spasenje dă la dužmanji anoštri
 șă dăm mănĵ* kari toc nji
 mărzălešči.
- 72 Are milosrdan pălăngă precu
 anoštri,
 șă u ispunulit savezu aluj svânt.
- 73 Ām zakletvă kari u dat lu Abraham,
 alu predaku anostru:
- 74 să nji izbavalaskă dăm mănĵ alu
 dužmanj,
 să pučenj poslužulenj pă jăl făr
 dă frikă,
- 75 șă să kustănj svânt șă dirept ăm toci
 zălĵilje dă kustu anostru.
- 76 Șă tu Ivan fișjoru amnjov, tu vi
 fi čimat proroku alu Maj Mari
 Dimizov,
 kă tu vi meržji ăm nenće alu
 Domnuluj șă să ăj đireš kalje
 aluj,
- 77 Tu vi da alu lume lu Dimizov, Hir
 fălos dă spasalala
 șă dă jirtala dă grehurlje alor.
- 78 Kutotu asta ăj dă rănd dă sufĵitu
 milos alu Dimizovu anostru,
 ka sorilje kari svitlizešči u vinji
 afară dăm nor pă noj sus†
- 79 u da lumină alu eje kari șadi ăm
 tunjerik,‡ șă ăm umbra alu
 morči.
 Nju punji pișjorilje anoštri pă
 kalje dă putuljală.”§
- 80 Ivan u kriskut șă su ămbălurit ăm
 duh. Kusta ăm pustinjă păn șje nu su
 arătat javno alu Izraelc.

2

*Isus su avut ăm Betlehem
 (Mt 1,18-25)*

1 Ām aje vremi dă pă șje su avut
 Ivan, zapovjed u fost mănătă dă

* 1,71 Vorba “măna” predstavalešči pučeri kari rej ominj koristilešči protiv dă ominji alu Dimizov.

† 1,78 Asta ăj metaforă dă điriptači. Ajișje să svitešči dă duhovna điriptači kari Spasitelj u da ka kum sorilje vinji afară kari svitlizešči pă pământ. Vedi Mal 4,2. ‡ 1,79 eje kari șadi ăm tunjerikasta ăj metaforă hundi nuj duhovna điriptači. Alu heje ominj kari lji falalešči duhovna điriptači svitešči kă jej șadi ăm tunjerik: “ominji kari nu șčijă điriptači”. § 1,79 kalje dă putuljală ăj metaforă dă kust kari osoba ari putuljală ku Dimizov: “să kustănj kust ku putuljală” ili “să umblănj pă kalji kari nji dușji la putuljală”. *

2,4 Betlehem are mik varuș, akulo David su avut, a u fost zăs kă akulo su ave șă Mesija (Mih 5,2). † 2,7 hiștalov are čist, molji șă uskat ka fănu, să fijă molji păntru kupil mik. Marija șă Josip

as re una ăm aje prostorijă hundi as re živadur. ‡ 2,7 nu are soba păntru jej ăm fugadovdaje kă ur vinjit mulc ominj ăm Betlehem să să prijavalskă pă skritura dă stanovništvo.

la car August să fakă skritura dă stanovništvo ăm ăntragă cara. 2 Aje are elși skritura dă stanovništvo kari u fost kănd Kvirinije are vladar dă Sirija. 3 Așa toc ur mers să să prijavalskă ăm varușu hundi precu alor u kustat.

4 Așa Josip dăm mik varuș Nazaret ăm Galileja, u mers ăm varuș Betlehem ăm Judeja hundi su avut David daje kă jej as re njamu alu kralj David.* 5 Josip u mers akulo să să jivaskă dă skritura una ku Marija zaručnica aluj, kari are gărjonă. 6 Șă kum asre dăm Betlehem akulo vreme u vinjit să să ajvi kupilu. 7 Je u avut elși fișjor, lu ănvălitălu șă lu pus ăm hiștalov† daje kă nu are soba păntru jej ăm fugadov.‡

Andalu najavalašči alu pastiri kă Isus Spasitelj su avut

8 Ām ala lok dă apropi dă Betlehem asre pastirur kari rământje afară pă otvoreno șă păze stadurlje alor totă nopće. 9 Șă dăm turdată su pojavalit andalu alu Domnuluj! Andalu u stat ăm nenće alor, șă slava alu Domnuluj lju svitlăzăt pă jej. Șă pastiri u găl-bănjit ăm ubraz dă frikă. 10 Ali andalu lju zăs: “Nu vă fijă frikă! Ju vjov să vă aduk Hir fălos, dă mari fălușăjă păntru totă lume. 11 Ām varușu hundi su avut Kralj David, astăs su avut Spasitelj. Jăl are Krist, Domnu! 12 Asta ăj znak dă pă kari să ăl șčijec: voj vic afla pă kupilu ănvălit ăm hiștalov.”

13 Atunșje dăm turdată lăngă parće dă andal u vinjit mulc andej dăm nor kari hvalale pă Dimizov. Șă jej slavale:

14 “Slava alu Dimizov ăm nor

Šă pă pămănt putuljală alu eje ominj kari lju izabralit.”

15 Dă pă ŝje ur fužit andelji dă la pastir ăm nor, pastiri ur zăs una la alt: “Haj aku am Betlehem, ŝă să videnj aje dă ŝje Domnu nju spus!”

16 Aša sur ăngribit ăm Betlehem ŝă ur aflat pă Marija, ŝă pă Josip, a kupilu are ăm hištalov. 17 Šă kănd pastiri ur văzut pă kupil, jej sur apukatăsă să spužă ŝje lju fost spus dă la andej dă kupil. 18 Toc eje kari ur auzăt ŝje pastiri ur spus, jej toc asre ămirac. 19 Ali Marija cănje toçi vorbilje alor ăm sufličilje alor ŝă mult su găndit dă jelji. § 20 Atunŝje pastiri ur fužit la stadurlje alor ŝă jej dăde hvală ŝă slavă lu Dimizov dă kutotu stvarurlje ŝje ur auzăt ŝă ŝje ur văzut, točno kum lju fost najavalit alor.

21 Osma zuva kănd kupilu su avut u fost obrezalit,* ŝă u fost čimat Isus, numilje u dată aluj dă la andal majnti dă ŝje Marija u rămas gărjonă.

Isus ŝă Marija trăbă să mergă ăm Hram

22 Šă kănd u vinjit vreme alu Marija obred dă čistilală kum are zapovjedălală dă la zakonu alu Mojsije, Marije ŝă Josip ur dus pă Isus am Jeruzalem să ăl posvetilaskă la Domnu, 23 kă ăj skris ăm zakonu alu Domnu: “Tot elši fiŝjor u fi posvetilită la Domnu.” 24 Jej trăbă isto să adukă žrtvă: “Dovă grlicur ili doj tănjră puromb,” kum ăj zapovjedalit dă la zakonu alu Domnu anostru.

Šimun u prepoznulit pă Mesija

§ 2,19 Marija cănje dă vorbilje alor ŝje ur spus dă kupilu alji, kutotu ji are dragocjeno: “ăm făluŝăjă cănje aje”. * 2,21 obrezalit Zakonu kari Dimizov u dat alu židovski vjernici zăŝji kă obrezanje dă fiŝjor ăj žrtva dă roditelji kari trăbă să adukă (Lev 12,1–4). 2,23 Izl 13,2 2,24 Lev 12,8 † 2,25 pă Mesija să izbavalaskă pă Izrael Ăm original skrijă: “aŝčipta utjehă dă Izrael” ‡ 2,27 ăm Hram “ăm udvaru dă Hram.” Numa svečenicu puče tuna ăm zgrada dă Hram. § 2,30 spasanje ata “Spasalala” spunji dă osobă kari u aduŝji spas–kupil mik kari ăj Isus–kum Šimun cănji: “Spasitelj kari tu aj mănăt.”

* 2,32 lumina Asta metaforă značaleŝci kă kupilu u ažuta alu ominj să vadă ŝă să priŝjepi pă ista naćin ka kum lumina ažută alu ominj benji să vadă. † 2,34 ur kăde ŝă su ridikasă Eŝce vorbi značaleŝci: “asta kupil u faŝji kă mulc ur kăde ili ur vinji dă apropi la Dimizov”. ‡ 2,35 MačAsta metaforă spunji dă tuga mari kari Marija u sămcă: “Tuga ata u fi aša tari dă ču dure ka kum maču čar ămpunžji ăm suflijit.”

§ 2,37 “osamdeset patru aj”: poçi fi 1) aste are vădoja 84 aj ili 2) are vădoja kari are bătărnă 84 aj.

25 Atunŝje are om ăm Jeruzalem ŝje să čima Šimun. Jăl are pravedan ŝă svet ŝă aŝčipta pă Mesija să izbavalaskă pă Izrael† ŝă Duhu Svănt are ku jăl. 26 Šă Duhu Svănt majnti ju spus aluj kă no mori majnti dă ŝje no vide pă Mesija alu Domnu anostru. 27 Aša Duhu Svănt lu dus pă Šimun ăm Hram‡ kănd ur adus roditelji pă kupilu Isus ăm nontru ŝă să fakă obred kum are običaju dă zakonu alu Mojsije. 28 Šimun lu apukat ăm mănjljeŝ pă Isus, slavale pă Dimizov, ŝă u zăs:

29 “Aku lasă pă sluga atov să moră ăm putuljală, Domnu, kum tu aj zăs,

30 kă oçi amej ur văzut spasanje ata. §

31 Asta tu aj făkut dă totă lume.

32 Asta ăj lumina dă ominj * ŝă lji svitlizaskă alu ominj kari nus Židov, slava alu lume dă Izrael!”

33 Tata ŝă mama alu Isus asre umpljec ku ămirală dă kutotu ŝje Šimun u zăs dă jăl. 34 Atunŝje Šimun u blagoslovulit pă jej ŝă u zăs lu Marija: “Dimizov u odredilit pă ala kupil kă păntu jăl mulc Izraelc ur kăde ŝă su ridikasă.† Jăl ăj odredilit să fijă znaku alu Dimizov, ali mulc lur odbacalilă 35 aša u vinji pă lumină găndurlje askunŝă alu mulc, a maču či ămpunžji ăm duša ata.”‡

Ana u prepoznulit pă Mesija

36 Are isto aša proročica Ana fată alu Fanuel kari ăj dăm pleme alu Aŝer. Ana are tari bătărnă mujeri,

je are šapči aj am brak ³⁷ ša aku aj vadoja, mar hundiva osamdeset patru aj.[§] Ana nu fuže dam Hram, nego služule akulo zuva ša nopce am post ša am aruguminči. ³⁸ Baš pa aje vremi Ana u vinjit, hvalale pa Dimizov, ša je spunje da kupilu Isus alu toc kari ascipta pa Dimizov sa otkupilaska pa Jeruzalem.*

³⁹ Da pa šje ur fakut Josip ša Marije kutotu šje zakonu alu Domnu u šjirut da la jej, jej ur mers am napoj am varušu alor Nazaret am Galileja. ⁴⁰ Kupilu u kriskut ša su ambaluritasā, are pljin da mudrost, ša blagoslovlje alu Dimizov asre ku Isus.

Isus svitešči ku učitelji am Hram

⁴¹ Roditelji alu Isus mārže am tot anu am Jeruzalem sa fija akulo pa blagdan da Pasha. ⁴² Aša känd are Isus dvanaest aj da bātarn jal una ku jej u mers pa blagdan ka kum stalno mārže. ⁴³ Ša känd u trikut blagdanu jej sur gatatasa akasa, ali far da šcučilje alu roditelji, kupilu Isus u rāmas am Jeruzalem. ⁴⁴ Jej gände ka aj hundiva am grupā. Jej ur trikut mari kalji tota zuva, kapu sur apukatasa sa al koči antri njamu ša antri hej kari al kunošči. ⁴⁵ Kum nu lor aflat, jej ur mers am napoj am Jeruzalem ša al koči. ⁴⁶ Tri žalji da pa aje jej lor aflat. Isus are am Hram, šade antri učitelji da zakonu alu Mojsije, punje

* **2,38** sa otkupilaska pa Jeruzalem Asta značalešči: "ala kari u otkupili Jeruzalem" ili "jal kari u adušji blagoslov alu Dimizov a naklonost napoj am Jeruzalem". (vedi Iz 52,9). † **2,49** kasa alu Tata Isus svitešči da Hramu alu Dimizov ‡ **2,49** Tata amnjov Roditelji aluj trābuje sa ščiji da svrha aluj kari Tata aluj lu mānat. Ku 12 aj, Isus, Fišjoru alu Dimizov, ščije ka Dimizov aj pravi Tata aluj (nu Josip, bārbatu alu Marija). § **2,51** u cānut kutotu vorbilje am sufljituš Da kutotu šje Marija u auszāt, zāšji ka aj ka blago kari je cānje tari am sufljitu alji, pāze, ša cānje da aje. * **2,52** u kriskut am gānd ša am telāare maj kufiri ša maj bāour. † **2,52** ku milā da la Dimizov ša da la lumi Asta svitešči kum krišče duhovno ša am telā: "Dimizov al blagoslovlje maj mult ša maj mult a ominji al plāšje maj mult ša maj mult." * **3,1** 27 ili 28 aj da pa Krist † **3,1** Herod, Filip Lizanije as re "tetrarsi". Izraz "tetrarh" are dužnosnik alu vladā kari re dio alu Rimsko carstvo. Tot tetrahu are pod autoritetom da rimski car. Kraljevstvo da Herod "Mari", kari are kralj am vreme da rođenje alu Isus, are podijeljeno pa patru djelur da pa morče aluj a akulo vladale fišjori aluj ka "tetrarsi" ili "vladari četvrtine". Tot kraju ave unu ili mišj djelovur kari sa čima provincije ka kum as re Galileja ša Samarija. ‡ **3,2** Ana ša Kaifa asre mar popur Ili "känd Ana ša Kaifa služule una ka mari pop." Ana are mari popā a Židovi ur nastavalit sa al prepoznulaska čak ša känd Rimljani lu pus sa fija žinjiru aluj, Kaifa, sa al zamjenilaska ka pa mari pop.

ureče ša lji antriba. ⁴⁷ Toc kari al punje ureče asre amirac la fire aluj, ša la odgovurlje aluj.

⁴⁸ Roditelji aluj isto aša asre tari amirac känd lor vāzutālā akulo ša mumāsa ju zās: "Fišjoru amnjov adāšje njaj fakut asta anovā? Tata atov ša ju as renj am mari brigur da činji, pašči tot či kutanji!"

⁴⁹ Isus u antors vorba: "Ali adāšje mā kutac? Nu ščijec ka ju aš trābuji sa fjuv am kasa† alu Tata amnjov?" ‡ ⁵⁰ Jej nur prišjiput šje gānde sa lji spujā.

⁵¹ Ali Isus u mers am napoj ku roditelji am Nazaret, ša jal lju u pus ureči. Ša mumāsa aluj u cānut kutotu vorbilje am sufljituš. § ⁵² Ša am aje vremi Isus u kriskut am gānd ša am telā* ša ku milā da la Dimizov ša da la lumi.†

3

Služba alu Ivan šje bučazā

(Mt 3,1-12; Mk 1,2-8; Iv 1,19-28)

¹ Känd are vladavina alu car Tiberija, trajale skoro 15 aj, * Poncije Pilat are upravitelj am Judeja, Herod vladale am Galileja a Filip, fračilje aluj da pa tata alor, vladale am Itureja ša am Trahonitida a Lizanije vladale am Abilena,† ² Ana ša Kaifa asre mar popur,‡ Dimizov u mānat porukā alu Ivan, fišjoru alu Zaharija, kari kusta am pustinjā. ³ Ša aša Ivan u mers

ăm toći lokurlje pã lãngã rijeka Jordan sã propovjedãlaskã daje kã toc kari u grešãlit, a heje kari su pokajalit sã lji jarçi Dimizov grehurlje a Ivan atunšje lju buçuza. ⁴ Ka kum Prorok Izaija svite ăm kenvije aluj dã ešće vorbi:[§]

“Graju alu unu kari mužješçi ăm pustinjã šã sã auze:
pripremilec kalje pãntru Domnu;
ravnalecã kalje!”^{*}

⁵ Lasã totã dolina sã fijã umpljetã
šã totã planina sã fijã ăm tokmã
ku alčilje,[†]

šã kãljilje krivã sã fijã pravã,
šã kãljilje kari nus ravnã sã fijã
ravnã[‡]

⁶ atunšje totã lume u vide Spasenje dã
la Dimizov.”

⁷ Alu gãrmadã dã lumi kari ur vinjit la jãl sã sã buçazi, Ivan zãšje: “Voj leglo alu otrovni šarpi, šinji vu upozorulit sã ănšjirkãc sã skãpãc dãm kazna šje u vinji pã voj?”[§] ⁸ Arãtãc plodur dã ănkãjalã!^{*} Nu vã apukãc sã vã zãšjec una lu alt: Abraham aj tata anostru![†] Ju vã zãk: Dimizov poçi dãm petrilješće rãdika pã kupij alu Abraham!” ⁹ Mar aku sãkure dã sudu alu Dimizov aj pusã sus sã taji dãm korjen ljemnu.[‡] Tot ljemnu kari nu adušji bun plod u fi tijet ăndãrãt šã vãrljit ăm fok.

¹⁰ Gãrmadã lu ăntribat pã jãl: “Šje sã fãšjenj atunšje?”

¹¹ Ivan u zãs: “Dakã avec dovã kãmašã atunšje ămpãrcãcãvã ku ala kari nari njiš una. Dakã avec mãnkari isto aša trãbã sã vã ămpãrcãc.”

¹² Akulo asre isto šã poreznici kari ur vinjit sã sã buçežã šã jej lor ăntribat: “Uçitelju, šje sã fãšjenj?”

¹³ Ivan u ăntors vorba: “Nu maj akuljižec majmult dã kitã šje avec pravo sã locã!”

¹⁴ Šã kãtãnjilje isto lor ăntribat: “A noj? Šje trãbã noj sã fãšjenj?”

Alor lju zãs: “Nu loc ku sãla dã njime banj, njiš nu svedoçulec krivo protiv dã šjinjiva[§] šã fijec zadovoljni ku plata avostrã!”

¹⁵ Lume asre aku plinj dã ašçip-talur, šã sã ăntriba ăm sufliçilje alor, nar puçe Ivan sã fijã Mesija. ¹⁶ Ivan lju ăntors vorba alu toc: “Ju vã buçež ku apã, ali unu kari u vini kari aj maj bãlour da minji šã lu kari nu mes vredan sã aj ljeg žnirancurlje aluj.^{*} Jãl vu buçuza ku Duđu Svãnt šã ku fok.[†] ¹⁷ Jãl cãnji furka[‡] ăm mãna aluj, šã jãl u čistili teleku[§] temeljito. Jãl u akulježi fajna ăm skladišta aluj, ali jãl u ardi jarba uskatã ăm fok šje nu sã

[§] **3,4** Ivan u ispunulit vorbilje kari prorok Izaija u skris ăm kenvija aluj. ^{*} **3,4** Ominji asta fašji sã sã pokajalaskã dã grehurlje alor: “Pripremilecãvã sã auzec poruka alu Domnu kãnd vinji.” [†] **3,5**

Ili “jej u maknuli tota gropa dã pã drik.” [‡] **3,5** Kãnd ominji pripremilešçi driku pãntru kralj kari vinji, jej ravnalešçi kutotu šje aj ridikat ili šje aj ănzjos punji sus sã fijã kutotu ravno. **3,6** Iz 40,3-5

[§] **3,7** Ivan fišje dã njimik pã ominj daje kã trãzale pã jej sã lji buçazã sã lji kaznalaskã Dimizov a jej nur stat ku grehurlje: “Nu puçec sã skãpec dã la gnjevu alu Dimizov numa dakã vic fi buçuzac.” ^{*} **3,8**

Ăm original skrijã: “avec plodovur kari ăs vredni dã ănkãjalã.” Ăm asta usporedbã ponašanja alu om sã usporedulešçi ku plod. Ka kum dã la biljkã sã ašçaptã sã ajvi plod kari aj bun primjer dã aje biljkã aša dã la om kari zãšji kã su ănkãjit, sã ašçaptã dã la jãl sã kušçi kum Dimizov svitešçi. [†] **3,8** Ili “Noj šçenj

potomci alu Abraham daje Dimizov nu nju kaznali.” [‡] **3,9** Sãkure aj usporedba dã kazna kari maj šjeva su apuka: “Dimizov aj ka omu kari u punji sãkure pã korjenu dã ljemnu.” [§] **3,14** nu svedoçulec

krivo protiv dã šjinjiva Ili “nu optužulec pã njime ku mišjuna numa sã kãpãtãc banj dã la jej.” ^{*} **3,16**

Dãzljigat žnirancurlje dã sandalur are lukru alu rob. Ivan svite kã ala kari vinji aj maj mari, dã Ivan nuj vredan sã fijã robu aluj. [†] **3,16** ku fok “Foku” aj usporedba ili dã 1) sud ili 2) dã čistilala [‡] **3,17**

vijaça. Asta aj alat dã arunkala dã pšenicã ăm zrak a zrna dã pšenicã su odvojuli dãm pljevã. Zrnurlje ăs grelji šã kaði đos a pljeva kari nuj bunã dušji vãntu. Asta alat aj slično ka furka. [§] **3,17** “Teleku” aj lok hundi pšenicã aj tari mult sã sã apušji šje trãbã. “Çistilala” teleku znaçalešçi kã aj gata ku žito: “sã

aščinžji.”* 18 Ša am mulci poticajur svite alu lume ša alu carā dā Hir fālos.

19 Ivan lu fākut dā njimik pā car Herod dā rānd kā jāl su lot una ku Herodijada bāšācā alu fračisuš† isto aša ša dā alci stvarur relji šje u fākut Herod. 20 La kutotu stvarurlje relji šje u fākut jāl u pus maj una: jāl u ānkujet pā Ivan šje bučazā ām čemicā.

Ivan bučuza pā Isus

(Mt 3,13-17; Mk 1,9-11)

21 Kānd asre totā lume bučuzac dā la Ivan, Isus isto are bučuzat. Kānd Isus su arugat su dāsvākut noru, 22 ša Duhu Svānt u vinjit žos pā jāl am formā dā purombu ša graj dām nor u svātit: “Tu ješč Fišjoru amnjov plākut! Tu ješč fulušuja ame!”

Isus fišjoru alu Dimizov ša alu Adam

(Mt 1,1-17)

23 Aku Isus are hundīva trideset aj dā bātārñ kānd su apukat javno sā propovjedālaskā. Isus are cānut dā fišjoru alu Josip.

Josip are fišjor alu Eli,

24 Eli are fišjoru alu Matat,

Matat are fišjoru alu Levi,

Levi are fišjoru alu Malki,

Malki are fišjoru alu Janaj,

Janaj are fišjor alu Josip,

25 Josip are fišjoru alu Matatija,

Matatija are fišjoru alu Amos,

Amos are fišjoru alu Naum,

Naum are fišjoru alu Hesli,

Hesli are fišjoru alu Nagaj,

26 Nagaj are fišjoru alu Mahat,

Mahat are fišjoru alu Matatija,

Matatija are fišjoru alu Šimij,

Šimij are fišjoru alu Joseh,

Joseh are fišjoru alu Joda,

27 Joda are fišjoru alu Johanan,

Johanan are fišjoru alu Resa,

Resa are fišjoru alu Zerubabel,

Zerubabel are fišjoru alu Šealtiel,

Šealtiel are fišjoru alu Neri,

28 Neri are fišjor alu Malki,

Malki are fišjoru alu Adi,

Adi are fišjoru alu Kosam,

Kosam are fišjoru alu Elmadam,

Elmadam are fišjoru alu Er,

29 Er are fišjoru alu Jošua,

Jošua are fišjoru alu Eliezer,

Eliezer are fišjoru alu Jorim,

Jorim are fišjoru alu Matat,

Matat are fišjoru alu Levi,

30 Levi are fišjoru alu Šimun,

Šimun are fišjoru alu Juda,

Juda are fišjoru alu Josip,

Josip are fišjoru alu Jonam,

Jonam are fišjoru alu Elijakim,

31 Elijakim are fišjoru alu Meleja,

Meleja are fišjoru alu Mena,

Mena are fišjoru alu Matata,

Matata are fišjoru alu Natan,

Natan are fišjoru alu David,

32 David are fišjoru alu Jišaj,

Jišaj are fišjoru alu Obed,

Obed are fišjoru alu Boaz,

Boaz are fišjoru alu Sala,

Sala‡ are fišjoru alu Nahšon,

33 Nahšon are fišjoru alu Aminadab,

Aminadab are fišjoru alu Admin,

Admin are fišjoru alu Arni,

Arni§ are fišjoru alu Hesron,

Hesron are fišjoru alu Peres,

Peres are fišjoru alu Juda,

34 Juda are fišjoru alu Jakov,

Jakov are fišjoru alu Izak,

Izak are fišjoru alu Abraham,

Abraham are fišjoru alu Terah,

Terah are fišjoru alu Nahor,

35 Nahor are fišjoru alu Serug,

Serug are fišjor alu Reu,

Reu are fišjor alu Peleg,

* 3,17 Ivan svitešči dā Krist kari u vinji sā sudulaskā ka kum jāl ar fi lukroju pā pāmānt kari āj spreman sā odvujskā zrnurlje dā pšenica dā la pljevā: “jāl cānji furka daje kā āj spreman” ili “jāl āj spreman sā sudulaskā ka kum lukroju pā pāmānt āj spreman sā vijalaskā pšenica”. † 3,19 car Herod dā rānd kā jāl su lot una ku Herodijada bāšācā alu fračisuš Herod Antipas su lasat dā la elši mujer aluj, su lot una ku nečakinja aluj Herodias kari are mujere alu Filip fračilje māščoj (vedi Mt 14,3; Mk 6,17). Zakonu alu Mojsije u Lev 18,16; 20,21 zabranalit alu om sā fijā una ku mujere alu fračisu dakā jāl inka kustā. ‡ 3,32 Sala, Sala Orikić ave grčki rukopis kari skrije: “Salmon, Salmon”. § 3,33 Admin, Admin ... Arni, Arni Orikić ave grčki rukopis kari skrije numa “Aram, Aram”.

Peleg are fišjor alu Eber,
 Eber are fišjor alu Sala,
³⁶ Sala are fišjoru alu Kenan,
 Kenan are fišjor alu Arpakšad,
 Arpakšad are fišjor alu Šem,
 Šem are fišjor alu Noa,
 Noa are fišjor alu Lamek,
³⁷ Lamek are fišjoru alu Metušalah,
 Metušalah are fišjoru alu Henok,
 Henok are fišjoru alu Jered,
 Jered are fišjoru alu Mahalalel,
 Mahalalel are fišjoru alu Kenan,
³⁸ Kenan are fišjoru alu Enoš,
 Enoš are fišjoru alu Šet,
 Šet are fišjoru alu Adam,
 a pã Adam Dimizov u stvorulit.

4

Draku aňšjarkã pã Isus
 (Mt 4,1-11; Mk 1,12-13)

¹ Isus, pljin dã Duh Svãnt su aňtors dãm rijeka Jordan, šã ãl dušje Duhu pãm pustinjur* ² četrdeset zãlji, hundi u fost aňšjirkat dã la draku. ãm zãljiljelje nu u mãnkãt njimika, šã kãnd u vinjit do kraja jãl are flãmãnd.

³ Draku ju zãs atunšje: “Dakã ješć tu Fišjoru alu Dimizov zapovjedalešći alu petrilješće sã sã fakã pitã.”

⁴ Isus ju aňtors vorba: “Skris ãj ãm svãntã kenvija: ‘Lume nu kustã numa dãm pitã.’”

⁵ Draku lu dus pã jãl pã planinã naltã, šã ãm unu moment draku ju arãtat aluj kutotu kraljevstvo dã svet.

⁶ Šã draku ju zãs aluj: “Ju cuj da kutotu pučeresta šã mãndremesta kari ãj datã mijã, šã ju pot da alu šinji gãndesk. ⁷ Kãnd čaj klanjali la minji, ju caš da kutotu cijã.”

⁸ Isus ju aňtors vorba: “Skris ãj ãm svãntã kenvija: ‘Alu Domnu, Dimizovu atov numa klanjalešći šã pã jãl služulešći!’”

⁹ Dã pã aje draku lu dus ãm varuš Jeruzalem šã lu pusãlã pã maj nalt lok

dã Hram. Atunšje ju zãs aluj: “Dakã ješć tu Fišjoru alu Dimizov, seri žos!
¹⁰ Kã ãj skris ãm svãntã kenvija:

‘Jãl u zapovjedali alu aňdelji aluj sã či pãzaskã’,

¹¹ šã ‘ču dušji pã mãnã sã nu či luvešć ku pišjorilje ãm petrã.’”

¹² Isus aňtoršji vorba: “U zãs ãj ãm svãntã kenvija:

‘Nu aňšjirka pã Domnu Dimizovu atov!’”

¹³ Atunšje kãnd u trikut draku ku toći aňšjirkalurlje, lu lãsat pã jãl pã una vreme.

Isus sã aňtoršji napoj ãm Galileja
 (Mt 4,12-17; Mk 1,14-15)

¹⁴ Isus meržji ãm napoj ãm lok dã Galileja ãm pučere lu Duh, šã vorbi dã jãl sor apukat sã kružulaskã pãšćitot ãm aje regijã. ¹⁵ Jãl ãnvãca ãm sinagogurlje alor šã toc ãl slavale.

Isus are mãnat dãm sinagoga
 (Mt 13,53-58; Mk 6,1-6)

¹⁶ Jãl u vinjit ãm varuš dã Nazaret, hundi jãl u kriskut šã pã običaju aluj, jãl u mers sãmbãta ãm sinagogã. Šã su skulat sã čitalaskã. ¹⁷ U datã la jãl svitak† dã la proroku Izaija, a jãl u dãsvkut svitku šã u aflat lok hundi skrijã:

¹⁸ “Duhu alu Domnuluj ãj pã minji dasupra.

Dãm ala rãnd jãl mu izabralit‡ pã minji sã vã propovjedalaskã Hir fãlos la sãrašj.

Jãl mu mãnat pã minji sã spuj alu hej šje ãs ljigac kã poći sã fijã dãsvãkuc

šã lu orb kã poći sã vadã

šã sã de slobodã alu hej tlačalic,

¹⁹ šã sã proglasalesk anu pljin dã milã alu Domnuluj.”

²⁰ Isus u aňcis svitku šã u dat ãm napoj la pomoćniku šã u šãzut. Šã toc ku oći ãm sinagoga u mucãt pã jãl. ²¹ Su apukat sã ãnveci: “Astãs asta

* 4,1 “Pustinjã” ãj lok hundi nuj apã nus ljemnji; njime nu kustã akulo. 4,4 Pnz 8,3 4,8 Pnz 6,13 4,10 Ps 91,11-12 4,11 Pnz 6,13 4,12 Pnz 6,16 † 4,17 “Svitak” značalešći kã ãj skris karći pã pelji dã vakã. ‡ 4,18 Točno značalešći “pomazalit ku uloj”. 4,19 Iz 61,1-2

svântă karči, kari ac auzăt ku urečilje avoștri, su ispunulitäsă.”

²² Jej toc sä ämira la toçi vorbilje dä milä šje kăde dä pä gura aluj. Šă jej su äntribat: “Nuj jăl fišjoru alu Josip?”

²³ Jäl lju zäs: “Äj una izrekă kari sigurno ac pripunji pä minji. A šă meržji: ‘Doktoru, änrämăçi pä činji sängur!’ Kutotu aj fäkut, kum anj auzăt, äm varuš dä Kafarnaum, fä šă aišje, äm kraju atov!” ²⁴ Šă jăl u zäs: “Anume, ju vă zäk niti unu prorok nu u fost äm benji apukat äm kraju aluj.

²⁵ Anume, ju vă zäk, känd äm doba alu proroku Ilija äm Izrael, noru are äncis a ploje nu kăde tri aj šă šinjš lunj šă are mari fomi pä m totă pä mântu šă asre mulci vadojur äm Izrael. ²⁶ Tot Ilija nu u fost mănat la njišj unu dăm jej osim la vadoja äm Sarfata dapropi dä varušu Sidon. ²⁷ Isto aša äm vreme dä prorok Elizeja asre mulc gubavcur äm pä mântu dä Izrael. Šă njiš unu däm jej nor fost čistilic osim Naamana Sirijaca.”

²⁸ Känd ur auzăt, toc äm sinagogă asre tari mirgiš, ²⁹ jej sur skulat sus šă lur mănatulă afară dăm varuš. Jej lur dus pä jăl pä maj nalt đal pä kari are varušu fäkut, äm namjeră sä äl ämpingă žos sä äl amori. ³⁰ Ali jăl u fužjit äntri jej šă u mers pä kalje aluj.

Isus u mănat afară pä drak dăm omula

(Mk 1,21-28)

³¹ Jäl u mers žos äm Kafarnaum äm varuš dä Galileja. Šă akulo sämbăta änvăca. ³² Lume asre ämirac la änvăcală aluj daje kă vorba aluj asre pljinji dä pučeri.

³³ Unu dăm ominjije äm sinagogă ave rov duh äm jăl, aje are drak. Šă jăl u mužjit ku graju glasnik: ³⁴ “A! Tu Isus dăm Nazaret, šje gändešci dä

la noj? Aj vinjit sä nji uništilec? Ju ščuv benji šjinji ješč tu, tu Svântu alu Dimizov!”

³⁵ Isus lu lot pä frikă šă ju zäs: “Fi putuljit! Hajde afar dăm omusta odma!” Drakula lu vărlijit pä omula žos äm nence alu toc šă u jäšät afară, šă njimik nu ju fäkut.

³⁶ Eje kari ur văzut asre tari ämirac šă zășje una lu alt: “Šjefaldă vorba äj asta? Ku autoritet šă ku pučeri šă relji duhovur jašă afară pä vorba aluj!” ³⁷ Hiru dä jăl u mers äm tot kotu dä regijă äntragă.

Isus ozdravalešci pä sokra alu Petar
(Mt 8,14-17; Mk 1,29-34)

³⁸ Känd u fužjit dăm sinagogă jăl u mers la šimun akasă. Akulo asre sokra alu šimun äm pat bičagă ku fok mari äm je. Šă jej lor äntribat pä jăl sä äj ažući. ³⁹ Isus u mers la je u lot pä frikă pä foku šă foku u lăsatu. Je odma su skulatäsă šă su apukat sä lji poslužulaskă.

Isus ozdravalešci pä mulc

⁴⁰ Mar känd sä slăbuze sorilje žos* toc kari ave njam šă urtaš dăm mulci bičišugur lJOR adus la jăl. Šă jăl lju äntrimat aša dä jăl punje mäjnilje aluj pä jej unu pä kići unu. ⁴¹ Mulc dăm jej ave drašj äm jej šă kum jășe afară, drašjije dăm jej mužje: “Tu ješč Fišjoru alu Dimizov!” Ali jăl lju răspită šă nu lji dăde sä svitaskă kă jej ščije ka jăl äj Krist.†

Hir fälös sä širelešci pä m Judeja
(Mk 1,35-39)

⁴² Mar kum vinje zuva jăl u fužjit dăm kasă pä lok pustulot. Gärmadă dä lumi äl kuta, šă känd lor aflată gände sä äl cäjă sä nu fugă dä la jej. ⁴³ Ali Isus lju zäs: “Ju trăbă sä mă duk äm alčilje varušur sä spuj Hir fälös

4,26 1 Kr 17,8-16 4,27 2 Kr 5,1-14 § 4,29 Lume dăm Nazaret asre tari uvredljivi daje kă Isus lji spunje dăm karče svântă hundi Dimizov lji ažuța lu hej šje nu kunušci karče svântă dä kit numa la židovur. * 4,40 Sämbăta sä apukă dä jer känd sorilje kađi žos pä năm adauza känd sorilje kađi žos. † 4,41 Točno značalešci “pomazalit ku uloj” šje značalešci “Izabralit”. ‡ 4,43 Kraljevstvo značalešci pä asta lok äj hundi ominji änkredži äm Dimizov. § 4,43 Dimizov u dat zadatak sä spuji dä jăl šă lu mănat pä Isus pä pä mânt

dă kraljevstva alu Dimizov.† Dăm asta rănd am fost mănāt pã pãmănt.”§
 44 Šã aša u mers sã propovjedalaskã pãm sinagogur ãm Judeja.

5

Isus u čimat pã Šimun, Jakov šã pã Ivan

(Mt 4,18-22; Mk 1,16-20)

1 ãm una zã Isus stãce lãngã Genezaretsko* jezero, kãnd gãrmadã sã astrãnzje la jãl sã audã vorba alu Dimizov. 2 Jãl u vãzut doj čamcur kum asre pã mal rãzãmac, kari u lãsat ribari kãnd aš čistile mrežurlje. 3 Jãl u tunat ãm čamac kari are alu Šimun, šã lu ãntribat sã ãl ãmpingã maj ãm sus dã la mal. Atunšje jãl u šãzut žos šã su apukat sã ãnveci pã gãrmadã dã lumi.

4 Kãnd u fost gata ku ãnvãcala, jãl u zãs alu Šimun. “ãmpinži ãm maj adãnkã apã šã slãbuzãc mrežurlje ãm apã.” 5 Šimun ju ãntors vorba aluj: “Domnu luj, anj lukrat totã nopće šã njimik nanj apukat: ali pã vorba ata ju uj slãbuzã mreža ãm napoj ãm apasta.” 6 Kãnd u fãkut aša jej u apukat mari boglã dã pešć, atit dã mreža kit nu puknje. 7 Jej ur mužjit la urtašji alor dã pã ãlčilje čamcur sã lji ažući; jej ur vinjit, šã umpljet dovã karur dã pešć dã maj šjeva sã ãntupe.

8 Kãnd u vãzut Šimun Petar aje jãl u kãzut la pišjorilje alu Isus šã u zãs: “Maknaleščići dã la minji, Domnu, kã ju mes grešnã om!”† 9 Frikã delj svãntã u kãzut pã jej šã pã ominj šje ur vinjit sã lji ažući, kãnd ur vãzut kic pešć ur apukat. 10 Isto aša asre ãmirac Ivan šã Jakov, jej asre Zebedejevi fišjori šã urtašji alu Šimun. Ali Isus u zãs alu Šimun: “Nuc fijã frikã. Dã aku, maj menkulo tu vi apuka pã ominj!”‡

11 Aša jej ur adus karurlje dã apã pã mal, ur lãsat kutotu šã lor sljedilit pã jãl.

Isus ozdravalešći pã om ku gubã

(Mt 8,1-4; Mk 1,40-45)

12 Isus are ãm unu dãm varušurljelje. Om pljin dã gubã lu vãzutulã pã jãl šã su arukãnt pã ãinučiš ãm nenće aluj šã sã aruga la jãl: “O Domnu, dakã numa tu vuješć, tu mã poc čistili.”

13 Isus u mãcãt mãna aluj šã lu taknulit, šã u zãs: “Ju gãndesk. Fi čistilit!” Šã odmah guba lu lãsat. 14 Atunšje lu purunšjitulã sã nu spujã alu njime, čar asta sã fakã: Elši sã mergã la popã šã sã sã areći, dã pã aje, dã dokaz dã vrazã, vi trãbuji sã aduŝj žrtvã dã čistilalã ka kum Mojsije u zapovjedãlit.

15 Svat dã jãl su širilit maj pã dã-parći, aša dã gãrmadã dã lumi ur vinjit sã pujã ureći la jãl, šã sã fijã ozdravalic. 16 A jãl sã tãrãje pã lok pustulot šã sã posvetilaskã la aruguminći.

Pućeri alu Isus sã jerći grehurlje

(Mt 9,1-8; Mk 2,1-12)

17 ãm una zã, Isus ãnvãca, ave ãm nenći pã mulc farizej šã učitelj dã zakonu alu Mojsije kari ur vinjit dãm toći kumpãnjilje dã Galileja šã Judeja šã dãm Jeruzalem. Pućere alu Domnuluj are ku Isus šã ozdravalaskã pã bičež. 18 Atunšje šjeva ka ominji ur vinjit šã aduŝje pã om kari nu puće sã umblji. Šã jej gãnde sã ãl adukã la Isus. 19 Ali nu are lok pã hundi sã ãl adukã ãm nontru dã gužva mari. Aša jej sur urkatãsã pã krov šã lor slãbuzãt ãm nontru pãm krov ku pat dã tot la dã dã nenće alu Isus.

20 Kãnd u vãzut ãnkriđala alor, jãl u zãs aluj: “Omulji, grehurlje atelji ãs jirtaći.”

21 Pã ešće vorbi farizeji šã učitelji dã zakonu alu Mojsije sã gãnde: “Šjinji ãj omusta šje svitešći aša protiv dã Dimizov? Šjinji osim dã Dimizov poći sã jerći grehurlje?”

22 Isus šćije šje sã gãndešći, šã jãl lju zãs: “Adãšje vã ãntribãc ešće stvarur

* 5,1 Genezaretsko jezero ãj isto šã Galilejsko jezero. Šimun u sviti dã Isus la ominj. 5,14 Lev 14,2-32

† 5,8 Šimun u vãzut ku Isus ãj svãnt. ‡ 5,10

ām sufljičilje avoštři? ²³ Šje aj maj ušuri dā zās: ‘Grehurlje cis jirtači!’, ili sā zāšj: ‘Skolāči šā umblā?’ ²⁴ Ali numa sā šćijec kā Fišjoru alu Omuri autoritet aišje pā pāmānt sā jerći grehurlje. Dakā zāk alu fišjoru kari nu poči sā umblji: ‘Skolāči, jec patu šā duči akasā!’”

²⁵ Šā odma su skulatāsā šu lot patu pā šje are pā košći, šā u fužjit akasā, šā pā kalji slavale pā Dimizov. ²⁶ Šā toc akulo asre āmirac, šā jej slavale pā Dimizov. Šā ku āmiralā svite: “Astās anj vāzut šjeva tari mari!”

Levi (Matej) sljedilešći pā Isus

(Mt 9,9-13; Mk 2,13-17)

²⁷ Dā pā aje Isus u jišāt afarā šā lu vāzutulā pā carinik^š šje sā čima Levi,* jāl šāde ām carinarničā. Isus u zās: “Sljedilešći mā pā minji!” ²⁸ Šā jāl su skulat u lāsāt kutotu, šā lu sljedilit.

²⁹ Atunšje Levi ām kasa aluj u fākut mari slavālālā pāntru jāl; ku jej šāde mulc carinici šā alci la masā. ³⁰ Farizeji šā učitelji dā zakonu alu Mojsije, sur apukat sā gumunjaskā kapu su apukatā sā svitaskā alu učenikurlje alor: “Adišje mānkāc šā bijec ku carinici šā ku grešnici?”

³¹ Isus u āntors vorba: “Eje kari ās sānātoš nu trābā pā doktor, numa aluje kari ās bičež. ³² Ju nam vinjit sā čem šā sā āntork pā pravedni, nego pā grešnā.”

Usporedbur dā post

(Mt 9,14-17; Mk 2,18-22)

³³ Jej atunšje jarā u zās: “Učenicu alu Ivan šā alu farizejilor postulešći mulći rāndur šā sā arogā, ali učenici atej mānānkā šā be. Adāšje aj aša asta?”

§ 5,27 Židovi mrzāle pā poreznici daje kā poreznici asre Židovi kari ās izdajnici una ku Rimljani kari ur okupirilit pā Izrael. Ešće poreznici as re nepošteni ur furat banj alu Izraelci. * 5,27 Levi aj ista osobā šje aj šā Matej. † 5,37 Čtururica aj pelji dā la birkā ili dā la kecā hundi sā bagā strugur šā atunšje sā fašji vin. ‡ 5,37 Kānd nov vinu su ānākrit ar krišće, ar rupe bātārnji čturicurlje kā nar puće maj sā sā mēcaskā. § 5,38 Strugulje kānd sā punji ām čtururica atunšje krešći una ku pelje dā životinjā šā atunšje sā fašji ām vin. * 5,39 Asta svat spunji dā ānvācala kum bātārnji ānvāca ku hej kari vodulešći sā ku Isus kum ānvāca. Aje aj kā ominji kari ās ānvācac pā ānvācala bātārnā, nari vojā sā sā ānveci novi stvarur šje Isus ānvāca. 6,1 Pnz 23,25 * 6,2 Farizeji cānje kā maj mik lukru ku mājnilje sā trljālešć fān ām zuva dā sāmābāta aj protiv zakon. 6,3 1 Sam 21,1-6 6,4 1 Sam 21,1-7

³⁴ Isus u āntors vorba: “Pućec sā punjec pā gošć dā nuntā sā postulaskā kānd aj mladoženja ku jej? ³⁵ Ali u vinji zā kānd mladoženja u fi lot āndārāt dā la jej, šā kānd u vinji vreme jej ur postuli.”

³⁶ Jāl lju spus dā una usporedbā: “Njime no rupi um dārab dā la novā colā šā su kārpsaskā pā bātārnā, kānd ar fašji aje, pā haj novā colā ar ave gaurā, a alu haj bātārnā nar pasali dārābu dā la novā col. ³⁷ Njime nu varsā nov vinu ām bātārnā šā mari čtururica;† nov vinu ar puknji ām čtururica šā sar vārsa vinu, a čtururica ar propadnuli.‡ ³⁸ Nov vinu trābā sā fijā vārsāt ām novā čtururica§. ³⁹ Šā njime dā pā šje u be vin bātārn nu gāndešći sā be nov, kā zāšji: ‘Bātārn aj dāstul dā bun.’”*

6

Isus aj Domnu dā sāmābāta

(Mt 12,1-8; Mk 2,23-28)

¹ Un datā pā zuva dā sāmābāta Isus trāšje pām šjeva ka poljā dā pšenicā. Učenicu aluj ur skos pšenicā šu u ribile ku mājnilje šā mānka. ² Ali orikic dā farizej ljur zās alor: “Adāšje fāšjec šjeva šje nu aj ku zakonu ām tokmā pā zuva dā sāmābāta?”*

³ Isus ju āntors vorba: “Nac čitalit ām Svāntū kenvija, šje u fākut David kānd are jāl šā učenici aluj flāmānš?

⁴ Kum ur tunat ām kasa alu Dimizov, David šā u lot pita kari are pusā āndārāt dā žrtvā, kari čar poči popa sā mājnāšji, šā su umpārcāt dām pite ku urtašji?” ⁵ Atunšje jāl lju zās alor: “Fišjoru Omuluj aj Domnu dā sāmābāta.”

Isus u ozdravalit mǎnǎ njimurogǎ
(Mt 12,9-14; Mk 3,1-6)

6 Pǎ alta zuva dǎ sǎmbǎta jǎl u mers ǎm sinagogǎ šǎ su apukat sǎ ǎnveci. Akulo, are om alu kari are mǎna njimurogǎ.[†] 7 Šǎ učitelji dǎ zakonu alu Mojsije šǎ farizeji sǎ ujta pǎ jǎl sǎ vadǎ dakǎ lu ǎntrimalǎ jǎl pǎ zuva dǎ sǎmbǎta. Šǎ jej dabe šjeva ašćipta sǎ fakǎ krivo sǎ potǎ sǎ svitaskǎ protiv dǎ jǎl. 8 Jǎl šćije šje sǎ gǎndešćí, šǎ u zǎs alu omuluje ku mǎna njimurogǎ: “Skolǎci šǎ hajd dǎ dǎ nenci.” Jǎl su skulat šǎ stǎće akulo.

9 Isus atunšje u zǎs alor: “Ju gǎndesk sǎ vǎ ǎntreb, ǎj benji sǎ fašj benji pǎ zuva dǎ sǎmbǎta, ili relji? Sǎ spasalaskǎ kustu ili sǎ uništilaskǎ?”¹⁰ Atunšje su ujtat okolo pǎ tot omu, šǎ jǎl u zǎs alu omuluje: “Mǎcešćíc mǎna!” Jǎl u fǎkut aša, šǎ mǎnǎ ju fost sǎnǎtosǎ ka hajelantǎ. 11 Ali jej asre tari mirgiš šǎ sur apukat sǎ svitaskǎ šje sǎ fakǎ alu Isus.

Isus aš akulježi pǎ apostoli aluj
(Mt 10,1-4; Mk 3,13-19)

12 Una zǎ u mers pǎ planinǎ sǎ sǎ arožji, šǎ jǎl u fost akulo totǎ nopće ǎm aruguminćí la Dimizov. 13 Haje zua jǎl u čimat pǎ dvanaest (12) učenikur la jǎl pǎ kari lju akuljes šǎ lju čimat apostoli. 14 Ešće asre:

Šimun pǎ kari lu čimat Petar, šǎ fraćisu Andrija,

Jakov šǎ

Ivan,

Filip šǎ

Bartolomej;

¹⁵ Matej šǎ

Toma,

Jakov fišjoru alu Alfej šǎ

Šimun čimat Revan,

¹⁶ Juda fraćisu lu Jakov šǎ

Juda Iskariot, kari u fi izdajica.

Isus svitešćí dǎ nagradur šje u fi
(Mt 4,23-25; 5,1-12)

17 Kum vinje ku jej ǎm napoj žjos, jǎl u stat pǎ čistínǎ dǎ đal hundi asre grupa dǎ učenici aluj šǎ mari gǎrmadǎ dǎ lumi sur akuljesǎšǎ, jej ur vinjit

dǎm Judeja šǎ dǎm varuš Jeruzalem šǎ dǎm Tir šǎ Sidon varušurlje lǎngǎ more. ¹⁸ Jej ur vinjit šǎ ǎl punje urećí, šǎ sǎ fijǎ ozdravalic dǎm bićišugurlje alor. Isto aša u ozdravalit pǎ heje kari ave relji duhovur ǎm jej. ¹⁹ Mulc gǎnde sǎ puǎj mǎna pǎ jǎl daje kǎ pućeri fužje dǎm jǎl šǎ puće pǎ toc sǎ lji iscjelilaskǎ.

²⁰ Atunšje su ujtat ǎm oć pǎ učenici aluj šǎ u svǎtit:

“ǎnfǎlušǎcǎvǎ voj kari šćec sǎrašj

kǎ kraljevstva alu Dimizov ǎj avostrǎ.

²¹ ǎnfǎlušǎcǎvǎ voj kari šćec flǎmǎnž, kǎ vic fi sǎtuj.

ǎnfǎlušǎcǎvǎ voj kari plǎnžjec, kǎ voj vic rǎdi.

²² ǎnfǎlušǎcǎvǎ voj kari šćec mǎrzǎlic, rušunac šǎ mǎnac ku relji dǎ rǎndu alu Fišjoru Omuluj.

²³ Kǎnd u vinji zue, ǎnfǎlušǎcǎvǎ šǎ sǎrec pǎm sus dǎ fǎlušǎjǎ. Kǎ sigurno nagrada avostrǎ u fi mari ǎm nor. Haleluja! Nus are aša šǎ proroci tretiralicǎ dǎ la mošurlje alor!

²⁴ Ali jao avovǎ, kari šćec gǎzdašj, kǎ ac apukat utjehǎ!

²⁵ Jao avovǎ kari šćec sǎtulj, kǎ voj vic fi flǎmǎnž.

Jao avovǎ kari aku rǎdec, kǎ voj vic žalali šǎ plǎnžji!

²⁶ Jao avovǎ dǎ kari toc benji svitešćí, aša isto fišjec pǎ mišjinjoš prorokur, mošurlje alor kari aša fišjec.”

Isus ǎnvacǎ sǎ plǎšjenj pǎ dužmanji anoštri

(Mt 5,38-48; 7,12)

²⁷ “A voj kari mǎ punjec urećí, vǎ zǎk: ‘Plǎšjecǎvǎ pǎ dužmanji avoštri. Fǎšjec benji alor kari vǎ mǎrzǎlešćí. ²⁸ Blagoslovulec pǎ eje kari vǎ blastǎmǎ! Arugǎcǎvǎ dǎ eje kari relji vǎ kivinješćí. ²⁹ Hǎl kari čí luvešćí pǎšćí una parćí dǎ ubraz, ǎmbijǎ šǎ haje parćí atunšje. Šǎ alu hǎl kari ac je šuba nuj branalec sǎ ǎc je šǎ kǎmaša. ³⁰ Dǎ alu toc, šje šjeri

[†] 6,6 Mǎna alu njimurog are desna.

dă la činji. Dakă je šjinjiva šjeva šje aj atov, nu šjire sã ac de ăm napoj. ³¹ Aša maj, fãšjec alu altora kum ac gãndi sã vã fakã avovã.

³² Dakă plãšjec numa pã eje kari vã plašji pã voj, šjefãldã hvalã vic kãpãta? Ka šã cak šã grešnici plašji pã eje kari lji plašji pã jej. ³³ Šã dãkã fãšjec numa benji alu eje kari fãšji vovã benji, šjefãldã hvalã vic kãpãta? Cak šã grešnici fãšji aje. ³⁴ Dakã dãdec kečinj alu alor dã la kari ašçiptãc sã vã ăntorkã ăm napoj, šjefãldã hvalã vic kãpãta? Cak šã grešnici dã kečinj alu grešnici sã potã ăm napoj sã kepiçi kit lju dat.

³⁵ Plãšjec pã dužmanji avoštři, ažuťãcãlji šã dãdec kečinj, ali nu ašçiptãc sã vã ăntorkã ăm napoj. Atunšje voj vic kãpãta mari nagradã šã voj vic fi çimac fišjori alu Maj Mari[‡] Dimizov[§] daje kã jãl aj bun alu nezahvalni šã alu ubraznjiš. ³⁶ Fijec miloř kã jãl Tata dãm nor aj pljin dã milã.”

Isus nji ănvacã kum sã izabralenj bun učitelj

(Mt 7,1-5)

³⁷ “Nu sudulec pã njime, šã njime nu vu suduli pã voj. Nu osudulec pã njime, šã njime nu vu osuduli! Jirtãc šã vu fi jirtat. ³⁸ Dãdec šã vu fi dat bunã merã astrãnsã, zdrãnřinatã šã tari multã u fi vãrsatã ăm saku avostru. * Kã ku ista mjerã šje voj dãdec vu fi datã.”

³⁹ Jãl lju spus izrekã: “Poçi unu orb sã adukã dã mãnã pã altu om orb? Nar kãde jej amãndoaj ăm gropã? ⁴⁰ Učeniku nu poçi fi maj mari dã učitelju. Jãl u fi ka učitelju aluj kãnd su vježbãli dãstul dã benji.†

⁴¹ Adãšje vã ujtãc tot la cupljigã ăm oçu alu urtaku, a ăm oçu atov nu

ves dãrab dã ljemn? ⁴² Kum poc zãšji alu urtaku: ‘Lasãmã sã skot cupljigã dãm oçu’, kãnd nu ves dãrãbu mari dã ljemn ăm oçu atov? Licemjeru, elři skočec dãrãbu dã ljemn dãm oçu, kapu vi puće maj benji sã skoc cupljigã dãm oçu alu urtaku.”

Isus ănvacã šje svitenj aj ăm sufljit
(Mt 7,17-20; 12,34-35)

⁴³ “Tot bun ljemnu ari bun plod, šã tot ljemnu kari nuj bun, fãšji nu bun plod. ⁴⁴ Tot ljemnu aj kunuskut dã pã plod šje fãšji. Aša lume nu akulježi smokvur ili strugur dãm mãrřunj.‡ ⁴⁵ Om bun fãšji bunji stvarur daje kã ari bunã sufljit, ali hej rov fãšji stvarur relji daje kã sufljitu lji rov. Gura sviteřci, dãm šje ci sufljitu pljin.”

Om kari aj mudar askultã šje Isus ănvacã
(Mt 7,24-27)

⁴⁶ “Šã dãšje mã çimãc: ‘Domnu! Domnu!’, a nu fãšjec šje vã zãk? ⁴⁷ Ju vuj spunji kum aj om kari vinji la minji sã puji ureçi la vorba ame, šã askultã: ⁴⁸ Jãl aj ka omu šje u gradalit kasa šã u kapalit adãnkã sã pujã temeljurlje pã petrã. U vinjit poplava šã u luvit apa ăm kasa šã njiř nu su zdrãnřinat daje kã are benji gradalitã. ⁴⁹ Ali ala kari auzãt šje am zapovjedalit a nu fãkut aje ka omu šje u gradalit kasã pã pãmãnt fãr dã temelj. Atunšje u luvit apã ăm kasã, su rãřãpit dãm turdatã šã u fost rãstunatã dokraja šã çar gunojã u rãmas.”

7

Isus u ozdravalit pã sluga alu stotnik
(Mt 8,5-13; Iv 4,43-54)

¹ Kãnd u fost gata ku svatu šje svite alu lumi, jãl u mers ăm varuř dã Kafarnaum. ² Akulo are stotnik* kari

‡ 6,35 Maj Mari Dimizov znaçaleřci kã jãl aj tari mari šã glavni. § 6,35 voj vic fi çimac fišjori alu Maj Mari Dimizov dakã çi ponařaleřc ka Dimizov. *

† 6,38 Isus dã primjer kum kãnd kumpir šjeva hãl kari vindi cu da maj mult dã kit šje aj pãlçit. Kit tu daj altora, Dimizov cu da maj mult. † 6,40 Omu trãbã sã fiã tari oprezan kãnd ař je pã učitelj, kã jãl u fi atunšje kã učitelju. Dakã učitelju krivo ănvacã daje kã aj duhovno orb, u fi prevaren šã učeniku. ‡ 6,44 Ponařalala alu om aratã šjefãldã aj om, šjefãldã aj sufljitu aluj. *

* 7,2 Stotnik aj rimski vojnik kari zapovijedaleřci alu 100 vojnikur.

ave sluga pã kari ãl cjenile šã kari are aša bičag dã are pã morči. ³ Stotnik u auzãt da Isus[†] šã u mãnat pã orikic Židov[‡] kari asre glavni la jãl, šã sã sã arožji, sã vijã sã ãntremi pã sluga aluj. ⁴ Jej ur vinjit la Isus šã sã aruga tari la jãl sã vijã. Jej u zãs: “Omusta anume zaslužušeci sã fašj aje pãntu jãl⁵ daje kã plašji pã narodu anostru, šã jãl ãj ala kari u fãkut sinagogã pãntu noj.”

⁶ Isus u mers ku jej. Šã jãl no mers dãparči dã la kasa, kãnd stotnik u mãnat pã urtašji aluj sã zãkã: “Domnu, nu či činji sã vij ãm kasa ame kã ju nu mes vredan sã vijã tu dãsup krovu amnjov![§] ⁷ Kã njiš ju nu mã smatralãsk kã mes vredan sã vjuv la činji. Aša numa zã vorba dã pã loku hundi ješc šã sluga amnjov u fi ãntrimat. ⁸ Kã šã ju mes kãtãnã kari trãbã sã apukã zapovjedur dã la vođa amnjov, ka kum am kãtãnj dãsupã minji kari trãbã sã mã askulči. Ju kãnd zapovijedalãskã alu unu: ‘Duči!’, šã jãl merži, šã alu aluje: ‘Hajdi!’, šã jãl vinji, šã alu sluga amnjov kãnd ãj zãk: ‘Fã asta!’, šã jãl fašji.”*

⁹ Kãnd Isus u auzãt aje šje u zãs, jãl su ãmirat, šã su ãntors la gãrmađã šje ãl sljedile šã jãl lju zãs: “Ju vã zãk kã njiš pã unu Židov dãm Izrael nam aflat ku dãstafel vjerã!”[†] ¹⁰ Kãnd heje mãnac dãla stotnik su ãntors akasã, jej or aflat pã sluga sãnãtos.

[†] 7,3 Stotnik u auzãt kã Isus u iscjelilit pã mulc ominj, šã kã aj dapropi, kã sã ãntors ãm Kafarnaum.

[‡] 7,3 Isus are Židov a stotnik nu are, a stotnik gãnde kã Isus ar punji ureči la molbã dakã Židovi lor ãntriba. Anume, Židovi šã rimski vojnici asre neprijatelji. [§] 7,6 Židovi nar tuna ãm kasa alu hej kari nus Židov sã nu fijã neprihvatljivi la Dimizov. *

^{*} 7,8 Aša ka stotnik kum ari autoritet sã naredilãskã alu kãtãnjilor, Isus ari autoritet sã naredilãskã alu bičišug sã nestalãskã. [†] 7,9 Isus ocekivãle dã la Židov sã ajvi dãstafel vjerã alu nu ave. Jãl nu ocekivãle dã la hej kari nus Židov sã ajvi dãstafel vjerã a anume, asta om ave. [‡] 7,11 Asta ãj lok dapropi hundi prorok Elizej u ridikat dãm morc pã unu fišjor alu una mamã majnti sto aj dã kãnva (ujtãči la 2 Kr 4,8–37). [§] 7,14 Kãnva kãrpãšo are dãsvãkut šã are tari ušuri. ^{*} 7,16 Ominji gãnde kã Isus are mari prorok ka Ilija ili ka Elizej, numa doj ominj ãm Kenvija bãtãrnã u ridikat dãm morc (1 Kr 17,17–24; 2 Kr 4,18–37). [†] 7,18 Ivan Krstitelj u fost ãm čemicã. [‡] 7,19 Židovi ocekivãle kã Mesija u fi kralj kari u vinji sã lji spasalãskã dã la rimska vladavina, a nu numa sã fijã duhovni Spasitelj. Ivan kunušce proročanstva dã Mesija ka kum ščije šã Iz 42,7; 61,1–2 (ujtãči Lk 4,18–19). Aša u ocekivalit Isus sã fijã kralj, a pã Ivan šã pã alci ominj kari ãs pravedni sã lji laši afarã dãm čemicã, a sã lji kaznalãskã pã ominj kari u odbacalit pã Mesija (ujtãči kum Ivan propovjedalešči ãm Lk 3,9, 16–17), ali njimika inka nu su dogudulit.

Isus u skulat pã om mort

¹¹ Dã pã aje, Isus u mers ãm varuš šje sã čamã Nain.[‡] Učenici aluj šã gãrmađã dã lumi umbla dã pã jãl. ¹² Ali kum ur vinjit dã apropi la uša dã varuš, u vãzut kum dušje pã om mort sã ãl ãngropi. Mumãsa alu omula mort are vãdoja, šã je ave čar unu fišjor. Šã la mãrmãnci mãržje multã lumi. ¹³ Kãnd u vãzutu Domnu, jãl ave milã, šã ju zãs: “Nu plãnžji.” ¹⁴ Atunšje jãl u pus mãna pã kãrpašo,[§] šã ominji šje ãl dušje u stat. Atunšje jãl u zãs: “Fišjorulji, ju ac zãk: ‘Skolãči!’” ¹⁵ Šã omu mort su skulat šã su apukat sã svitaskã šã Isus lu datãlã la mumãsa.

¹⁶ Mari frikã u kãzut pã jej toc šã su apukat sã hvalalãskã pã Dimizov, šã zãšje: “Mari prorok u vinjit ãntri noj! Dimizov u vinjit sã ažuči alu lume aluj.”* ¹⁷ Šã hiru dã asta u mers ãm Judeja šã okolo.

Ivan Krstitelj ãntriba dakã u vinjit Mesija

(Mt 11,2–11)

¹⁸ Učenici alu Ivan[†] ãj spunje dã kutotu šje sã događale. Kapu Ivan u čimat pã doj učenikur aluj ¹⁹ šã lju mãnat la Domnu sã ãl ãntrebi: “Ješc tu ala kari Dimizov u zãs kã trãbã sã vijã ili trãbã sã ašçiptãnj pã altu?”[‡]

²⁰ Kãnd u ažuns jej la Isus, jej u zãs kã Ivan šje bučazã nju mãnat sã či ãntribãnj: “Ješc tu ala kari Dimizov u zãs

kă trăbă să vijă ili trăbă să așcriptănj pă altu?"

²¹ Isus baș ântrima atunșje pă multă lumi dăm bičișugur, mukur șă lji oslobodule dăm rov duh, șă alu mulc ominj orb lji dăde să vadă dăm tot suflijitu. ²² Isus lju ântors vorba: "Dușjec âm napoj la Ivan șă spunjecăj șje ac vâzut șă ac auzăt, șje âm făkut: kă orbi âș ântrimac, șă poči vide, șlagărzăci poči umbla, gubavci să čistileșci, șă surži poči să audă, morci să skolă âm kust, șă alu sârașj propovijedaleșci Hir fâlos. ²³ Șă blagoslovulit aj om kari nu află njmika âm minji șje poči uvredălaskă."

Mudră ânvăcala alu Isus șă alu Ivan șje Bučază

(Mt 11,12-19)

²⁴ Kănd u fužjit glasnici alu Ivan ândărăt, Isus su apukatășă să spujă alu gărmadă dă Ivan: "Șje ac mers să videc âm pustinjă? Trskă kum să ljugăna pă vânt? Naravno kă nu! ²⁵ Ili șje ac mers să videc? Atunșje ac mers să videc kum aj âmbrakată âm șjefelj colji delj mândri? Naravno kă nu!*" Eje kari âș mândru âmbrăcac șă kustă âm luksuz, pă eje lji pućec afla âm palaćur dă kraljur. ²⁶ Atunșje șje ac mers să videc? Pă prorok? Naravno kă da! Ju vă zăk, șă maj mult dă prorok! ²⁷ Jăl aj om dă kari aj skris aj âm svântă kenvija:

'Ujtăcăvă, asta aj amnjov glasnik mănat să pripremalaskă âm nenci kalje ata.'†

²⁸ Anume vă zăk, dăm toc ominj kari su avutășă, nu are maj mari dă kit dă

Ivan. Ali majmikă âm kraljevstva alu Dimizov aj maj mari dă jăl!"‡

²⁹ Toc kari u auzăt ur priznalit kă șje Dimizov ânvacă aj benji, čak șă poreznici. Eje âș kari Ivan lju bućuzat. ³⁰ Ali farizeji șă učitelji dă zakonu alu Mojsije ur odbjilit planu alu Dimizov șje ave pântru jej. Jej ur odbjilit să lji bućeži Ivan.

³¹ Isus u zăs atunșje: "Ku șje să usporedilenj pă eșce ominj âm asta vremi? Kum samănă jej? ³² Jej âș ka kupiji mișj șje njmikum nu lji pasaleșci, kari šadi pă trg, șă să čamă una pă alt: 'Kănd anj kăntat pântru voj, voj nac žukat, șă kănd anj kăntat trišč kănciși pântru voj,

voj nac plăns!'

³³ Așa kănd u vinjit Ivan șje bućază jăl nu mănka pită njiș nu bije vin, mar voj ac zăs: 'Jăl ari drak âm jăl!'

³⁴ Șă ju, Fișjoru alu Omu, am vinjit, șă ju mănkam șă bjem, ali voj zăšjec: 'Ujtăcăvă! Flămănd șă butor, urtaku lu poreznici șă alu greșnici!' ³⁵ Ali mudrostu alu Dimizov su arătat kă aj anume dă la toc kari u apukat."§

Isus ânvacă: alu šinji aj maj mult jirtat, ala maj mult u plașji

(Mt 26,6-13; Mk 14,3-9; Iv 12,1-8)

³⁶ Unu dăm farizej Šimun, lor čimatulă pă jăl pă večeră, aša Isus u mers la farizejula akasă șă šu aflatusă lok la masă. ³⁷ Dăm turdată u vinjit una tari greșnă mujeri, kari u sazanalit kă jăl aj akulo șă kă mănănkă la farizej,† șă je u vinjit akulo, u adus tari skumpă uloj ku miros âm skumpă ujağă dăm petră. ³⁸ Je u stat dănapoju aluj, la pișjorilje aluj, șă su apukat să

§ 7,22 Eșce stvarur kari Isus u făkut, arăta kă jăl aj Mesija, kum aj âm kenvija alu proroku Izaija, poc vide âm asta stih: Iz 29,18-19; 35,5-6; 61,1-2. * 7,25 Ivan purta urăci colji (Mt 3,4). † 7,27 Dimizov

u zăs kă glasniku alu Isus kari u pripremili kalje alu Isus aj Ivan. 7,27 Mal 3,1 ‡ 7,28 Ivan u ispunulit proroštvo kă jăl u pripremilit kalje alu Isus. Jăl nu vâzut kă kraljevstvo su ispunulit, daje kă lu amurut majnti dă șje Isus u uskrsnulit, atunșje hej kari su obratalit dă pă șje Isus u uskrsnulit ari maj mari blagoslov dă kit Ivan. 7,33 Mt 3,4 § 7,35 Hej kari u apuka pă Ivan șă pă Isus su arăta kă

ânvăcala aj mudră. * 7,36 Are običaj pă gozbă ka pă asta večeră numa bărbec șăde đos kănd jej as re pă koșci lji are mândru la masă. † 7,37 Are običaj âm aje vremi kă alci puće să să ujci kănd jej asre la večeră a jej nu mănka.

plāngā. Atunšje su apukat sã āj spelji pišjorilje aluj ku lãkrmilje alji, šã sã aščargã pišjorilje ku pãru alji. Je āj sãruta pišjorilje aluj, šã ku uloj mãnže.

³⁹ Kãnd u vãzut aje farizeju Šimun kari lu čimatulã pã večerã, jãl sã āngãnde ām jãl sãngur: “Sã fijã omusta anume prorok, jãl ar šci kã je āj tari grešnã mujeri.”

⁴⁰ Isus ju zãs: “Ju am šjeva sã ac zãk cijã Šimun.”

Šã Šimun u zãs: “Učitelju zã.”

⁴¹ Isus u vorbit: “Are om kari dãde kecinj šã jãl ave doj daturaš. Unu ji are dator petsto banj dãm aržjint a halalãnt pedeset banj dãm aržjint.†

⁴² Njiš unu dãm jej nu u dat a nu ave dãm šje sã āj āntork, šã omula u jirtat alu amãndoj. Aku spunjec kari ar trãbuji sã āl plakã maj tari?”

⁴³ Šimun ju āntors vorba: “Kã ar trãbuji sã fijã ala alu kari ju jirtat maj mult.”

Isus ju zãs: “Benji aj prosudulit.”

⁴⁴ Atunšje su āntors la mujere šã jãl u zãs alu Šimun: “U vejs pã mujeresta? Ju am vinjit ām kasa ata ali nu maj dat apã pãntru pišjorilje amelji,§ a je nu lju spãlat ku lãkrmilje šã lju aščers ku pãru alji. ⁴⁵ Nu maj sãrutatãmã pã minji, ali je mu surãtat pišjorilje dã kãnd u vinjit ām nontru, no stat sã mã sãruçi. ⁴⁶ Tu nu maj unsã kapu ku uloj ali je mu unsã kapu amnjov ku uloj ku parfem. ⁴⁷ Dãm asta rãnd ju āc zãk cijã: ‘Mulci grehur jisã jirtaci, daje kã mu plãkut tari. Alu ala kari ari maj pucãnj dã jirtat, ala maj pucãn mu arãtat plãkãtura.’” ⁴⁸ Atunšje u zãs alu mujere: “Grehurlje atelji ās jirtaci.”

⁴⁹ Atunšje eje kari asre la masã ku jãl sur apukat sã svitaskã una ku alt: “Šinji ar puçe asta sã fijã kari šã grehurlje jartã?”

⁵⁰ A jãl u zãs alu mujere: “Ånkriđala ata ću spasalit. Duçi ām putuljalã.”

† ^{7,41} Unu banj dãm aržjint = una dnevnicã alu radnik.

§ ^{7,44} Åm aje vremi kãnd vij la domačin am kasa trãbuje sã lji spelji pišjorilje kã jej umbla pã drikur kari asre pljin dã prašinã.

8

Isus propovjedalešci pãm mulči lokur

¹ Dã pã aje, Isus u mers pãm alčilje varušur šã satur, sã propovjedãlaskã šã sã svitaskã dã Hir fãlos dã kraljevstva alu Dimizov. Dvanaest (12) učenikur umbla dã pã jãl, ² šã šjeva ka mujerilje kari Isus lju oslobodulit dãm rov duhur šã dãm bičišugur: Marija (kari are dãm varuš Magdala, kari u mãnat sedam drašj dãm je), ³ Ivana (bãšãca alu upravitelj Kuza a jãl are upravitelj pãntru Herod), Suzana, šã mulci alčilje cãngãšj. Jelji lji služule ku benjilje šje ave.

Om šje samãnã

(Mt 13,1–17; Mk 4,1–12)

⁴ Mari gãrmadã sã akuljiže šã lume inka vinje la Isus dãm tot varušu. Isus u svãtit alor ku usporedbã ⁵ “Om šje samãnã u mers sã seminji sãmãnca aluj. Šã kum sãmãna orikiçi dãm sãmancurljelje u kãzut pã kalji. Šã sãmãnce are kãlkatã, pãn šje nor vinjit vrabujilje šã lju mãnkalj. ⁶ Šã orikiçi ur kãzut āntri petri šã jelji ur kriskut friš, ali sur uskat kã lji ibize vlagã. ⁷ Šã orikiçi sãmãncur ur kãzut āntrã mãršunj šã u kriskut ku jej una, ali lji šãguša mãršunji. ⁸ Šã orikiçi u kãzut pã bun pãmãnt, šã u kriskut šã u avut sto rãndur majmult.” Kãnd Isus u fost gata ku usporedba u mužjit: “Punjec ureçi voj kari avec ureçi sã auzãci!”

Isus objasnalešci šje značãlešci usporedba dã om kari samãnã

(Mt 13,10–23; Mk 4,10–20)

⁹ Učenicu aluj lor āntribat pã Isus atunšje, šje značãle usporedbe. ¹⁰ Isus u zãs: “Avovã Dimizov u dopustulitã sã prišjipec tajnurlje dã kraljevstva alu Dimizov, ali alu alci trãbã sã sã spujã ām usporedbur; ka kum u zãs prorok Izaija:

Ås eje kari sã ujtã
ali nu veði,

kari auđi
ali nu prišjepi.

¹¹ Aku uspredba značalešći asta: Sămánca aj ka Vorba alu Dimizov. ¹² Sămánca kari aj pã kalji, as ka eje ominj kari auđi Vorba, ali draku u vinji šã lji je vorba ändärät dãm sufljičilje alor, sã nu potã änkradã sã nu sã spasalaskã. ¹³ Aje sãmánca äntri petri as la ominj kari auđi Vorba šã u apukã ku fãlušãjã ali nari korjen. Jej änkredi nu dã lungat šã atunšje äm vreme dã änsjirkalã jej kađi ändärät. ¹⁴ Sãmánca kari u kãzut äntri mãršunj šã ka ominji kari auđi Vorba, ali kum vreme fužji jej sã astrãñzi ku brigurlje äm kust, šã dã gãzdãšije, šã žãndur äm kust, šã eje nu adušji bun plod. ¹⁵ Ali sãmánca kari kađi pã bunã pãmãnt aje eje ominj *kari auđi Vorba šã u cãnji äm sufljitu bun, jej as ustrajni šã u adušji bun plod.”

*Kum prišjipenji istina alu Dimizov
(Mt 4,21-25)*

¹⁶ “Njime nu acãcã lampã pã u puđã dãsüp ter ili dãsüp pat. Nu, jãl u punji pã sviječnjak aša toc u viđe luminã kãnd vinji äm nontru ¹⁷ atunšje kutotu šje aj aku askuns, šã šje aj pã askuns fãkut, kutotu u jãšã afarã. ¹⁸ Daje pãzec kum auzãc. Kã šinji ari ju fi dat maj mult, šã šinji gođe nari njimika, dã la jãl u fi lot čak šã aje carã šje samãnã kã ari.”†

*Familija alu Isus as eje kari kustã
vorba alu Dimizov
(Mt 12,46-50; Mk 3,31-35)*

¹⁹ Alu Isus u vinjit mumãsa šã fraci sã äľ posjetilaskã pã Isus ali jej nu puće sã vijã apropi dã jãl dã rãnd dã gãrmadã. ²⁰ Šinjiva u javalit alu Isus: “Mumãta ata šã fraci atej stã afarã či ašcptã.”

* **8,15** Bun sufljit: aj sufljit kari aj spreman sã audã vorba alu Dimizov, šã sã u askulči. † **8,18** Jasno aj dãm kontekst kã Isus svitešči dã prišjipalã šã dã änkriđalã. Asta značalešçi: “Šinji gođ ari prišjipalã šã änkriđalã ju su da maj mult prišjipalã. Šinji gođ nu ari prišjipalã u zgubi šã haj šje ari šã prišjipala šje u ari u zgubi šã prišjipala šje jãl gãndešçi kã ari”, ili “Dimizov u fašji alu hej kari änkredi äm istinã ur prišjipe šã maj mult. Dimizov u fašji dã hej kari nu änkredi äm istinã, jej nu u prišjepi istina njiš haj pucun šje jej gãndešçi kã jej prišjepi.”

²¹ Isus lju u zãs: “Mama ame šã fraci amej as eje kari auđi Vorba alu Dimizov, šã u kustã.”

*Isus putulješçi oluje
(Mt 8,23-27; Mk 4,35-41)*

²² Una zã Isus šã učenici aluj ur tunat äm čamac šã sã mergã pã alta parči dã galilejsko jezero. Isus u zãs: “Hajd pã haje parči!” Aša sur maknulit dã la mal. ²³ Ali kum plovule jej, pã Isus lu furat somnu. Atunšje oluja ku vãntu una su slãbuzãt pã jezero šã jej asre äm opasnost, daje ka karu sã umplje ku apã.

²⁴ Jej ur mers la Isus šã lor skulatulã äm frikã šã mužje: “Domnu, Domnu noj nji äntupenj!”

Aša su skulat šã u zapovjedalit alu vãntu šã alu valuvurljelje sã sã putuljaskã. Oluja su putuljit šã are putuljalã. ²⁵ “Hundi vi änkriđala?”, Isus lju äntribat pã jej.

Ali jej asre pljinj dã frikã šã ämiralã, šã u zãs una la alt: “Šinji aj asta čak šã vãntu šã valuvurlje äľ punji ureći pã jãl kãnd zapovijedalešçi?”

*Isus mãnã pã drašj dãm om
(Mt 8,28-34; Mk 5,1-20)*

²⁶ Jej ur plovulit pãn la malu dã Gerasa, kari aj pã alta parči dã Galileja. ²⁷ Kum Isus u pus pišjorilje pã pãmãnt, ju vinjit dãdãnençi om dãm varuš kari are mar da multã dobã ku drašj äm jãl. Jãl nu purta colji, šã nu kusta äm kasã mar äm gropur. ²⁸ Kãnd lu vãzutulã pã Isus, jãl u mužjit tari šã u kãzut dãdãnençi la jãl šã dãm tot graju u mužjit: “Šje gãndešç dã la minji, Isuse Fišjoru alu Dimizov, Maj Mari? Ju mã arog la činji sã nu mã mučulešçi!” ²⁹ Draku äľ cãnje mar multã vremi. Majnti ominji ku lancurlje äľ ljiga šã äľ pãze, ali jãl tod daje rupe lancurlje šã draku lu mãnãt äm pustinjã. Isus u

dat zapovjed alu rov duhu sã ješi afarã dãm jãl.

³⁰ Isus lu ãntribat: "Kum çi ãem?" Jãl u zãs: "Legija", daje kã mulc drašj asre ãm jãl. ³¹ Šã jej sur arugat la Isus sã nu lji ãe zapovjed sã mergã ãm gropã fãr dã dno.[‡]

³² Akulo are mari stadã dã poršj šje mãnka pã parãe dã ãal, šã jej sur arugat sã dozvolulaskã sã tunji ãm jej, šã Isus lju dazvoluit. ³³ Drašji dãm omula u fužjit ãm gãrmadã poršj, šã stada dã poršj ur arljigatã dã pã ãal ãm jezero šã akulo sur ãntupit.

³⁴ Ominji šje pãze stado u skãpat kãnd u vãzut aje, šã jej ur dus hir ãm varuš šã ãm sat. ³⁵ Šã lume ur vinjit sã vadã šje u fost aje. Kãnd ur vinjit la Isus, jej ur aflat pã omu šje are ku drašj ãm jãl are ãmbrãkãt, šã šãde la pišjorilje alu Isus ku fire sãntosã. Šã kãnd u vãzut aje kutotu jej sur ãnfrikušat. ³⁶ Hej kari ur vãzut or spus kum Isus u oslobodulešçi pã omu ku drašj. ³⁷ Ali tota lume dãm lok ãm Gerasa ur zãs alu Isus sã fugã dãm akulo kã asre tari ãnfrikušac. Isus u tunat ãm kar šã gãnde sã fugã ãm napoj.

³⁸ Omu dãm kari Isus u mãnat afarã dãm drašj sã aruga la Isus: "Pot sã fug ku ãinji?", ali Isus lu mãnat šã ju zãs: ³⁹ "Duçi ãm napoj akasã, šã spunji alu toc kutotu šje Dimizov u fãkut dã ãinji." Aša u mers akasã šã u širilil ãm varuš kutotu šje Isus u fãkut pãntru jãl.

Mujere kari are biãgã u fost sãnã-tosã

⁴⁰ Gãrmadã are akulo sã ãl pozdravalaskã pã Isus kãnd su ãntorsusã pã alta parçi dã jezero, jej toc tari ãl ašçipta pã jãl. ⁴¹ Atunšje su pojavalit om kari sã ãima Jair voãa dã sinagogã. Jãl u vinjit la Isus šã u kãzut žos la pišjorilje aluj šã sã aruga la jãl sã vijã la jãl akasã daje kã ⁴² jedina fata aluj dã dvanaest aj (12) dã bãtãrnã are pã morçi.

Isus u mers dã pã Jair kãnd mulc sã ãmpinžje sã fijã dapropi dã jãl. ⁴³ ãm gãrmade are mujeri kari kãrvarale dvanaest (12) aj šã je u ãiltit kutotu šje ave pã doktor ali no aflat pã njime kari ar puçe sã u ozdravalaskã. ⁴⁴ Je u vinjit pã ãanapoj šã su apukat pus dã cola alu Isus, šã sãnžilje u stat sã kuri.

⁴⁵ "Šinji u pus mãna pã minji?", u ãntribat Isus.

Toc zãšje kã nu ur pus. Atunšje Petar u zãs: "Domnu, tu vejs kum sã ãmpinži toc ominji la ãinji!"

⁴⁶ Isus u zãs: "Šinjiva u pus namjerno mãna pã minji kã am sãmcãt puçere kum jašã afarã dãm minji."

⁴⁷ Kãnd u vãzut mujere kã majmult nu poçi cãnje ãm je, je u vinjit ãm nençi trãmurãnt dã frikã, u kãzut ãm njençe alu Isus šã u spus la toc adãšje u pus mãna pã jãl, šã kum u fost ozdravalitã dãm turdatã. ⁴⁸ Isus u zãs: "Fato, ãnkriãala ata çu ozdravalit. Duçi ãm putuljalã!"

Isus u skulat dãm morçi pã fata alu Jair

⁴⁹ Kãnd Isus svite ku mujere, glasniku dãm kasa alu vladaru dã sinagogã u vinjit šã u zãs: "Fata ata ãj mortã. Nu ãl gnjavali pã uãitelji!"

⁵⁰ Kãnd u auzãt Isus aje, jãl u zãs alu Jair: "Nuc fijã frikã! Numa ãnkredi mijã šã je u kusta!"

⁵¹ Kãnd ur vinjit jej la kasa, Isus nu lãsã sã mergã ãm nontru ku jãl osim Petar, Ivan, Jakov šã mumãsa šã tatusu alu fate haje. ⁵² Šã toc ãm kasa plãnžje šã u žalale, aša jãl u zãs: "Nu plãnžjec. Je nuj mortã, numa sã kulkat!"[§]

⁵³ Jej ãl rãde pã Isus, kã jej asre sigurni kã je ãj mortã. ⁵⁴ Isus atunšje u apukatu dã mãna šã dãm tot graju u mužjit: "Skolãçi kupilu amnjov!"

⁵⁵ Šã duhu alji su ãntorsãsã šã je su skulat dãm turdatã. Isus u dat zapovjed atunšje sã ãj ãe šjeva sã mãnãšji.

⁵⁶ Roditelji alji asre ãmirac a Isus lju

[‡] 8,31 Gropã fãr dã dno dã drašj § 8,52 Isus šçije kã je ãj mortã ali jãl šçije kã ju da kust ãm napoj.

purunšjit pã roditelji sã nu spujã alu njime šje u fost.

9

Isus mãnã pã dvanaest (12) apostolur (Mt 10,9-14; Mk 6,7-13)

¹ Isus u čimat pã dvanaest apostolur la jãl šã jãl lju dat pučeri šã autoritet pã toc drašj, šã pučeri sã äntremi bičišugur. ² Atunšje Isus lju mãnãt afarã šã sã proglasalaskã kraljevstva alu Dimizov šã sã ozdravalaskã pã bičež. ³ Isus lju zãs alor: “Nu loc njimika ku voj pã kalje avostrã, njiš botã, njiš taškã, njiš mãnkarì, njiš banj. Njime sã nu je maj una kãmašã ku jãl. ⁴ Äm kari gode kasa mãržjec, fijec akulo pãn šje nu fužjec dãm varuš. ⁵ Hundì gode nu vã punji ureči, fužjec dãm ala varuš šã äm znak dã upozorenje kã ä laš la sudbina aluj, skutãrãčãvã prašina dã pã pišjori.”

⁶ Aša jej sur lot afarã sã mergã dãm sat äm sat sã propovjedalaskã Hir fãlos šã ozdravalaskã pã bičež pã hundi god meržji.

Herod gãnde sã vadã pã Isus (Mt 14,1-2; Mk 6,14-16)

⁷ Vladar Herod* u auzãt dã kutotu šje Isus u fãkut, šã are zãbunjit kã orikic zãšje kã Ivan Krstitelj u uskrnulit dãm morc. ⁸ Šã orikic zãšje ka prorok Ilija su arãtat pã pãmãnt kãnd alci gãnde kã unu prorok dã kãnva u vinjit äm kust.

⁹ Ali Herod u zãs: “Ju am tijet kapu alu Ivan, ali šinji äj omusta dã kari aud dãstafele vorbi?” Jãl da be šćipta sã vadã pã Isus.

Isus u rãnjit pã majmulc dã pet hiljada dã ominj

(Mt 14,13-21; Mk 6,32-44; Iv 6,1-13)

¹⁰ Kãnd sor äntors apostoli ur spus alu Isus kutotu šje ur fãkut. Atunšje Isus lju dus pã lok pustulot apropi dã varuš Betsaida. ¹¹ Lume ur sazãalit šã ur sljedilit pã Isus. Aša lju apukat la jãl šã lju spus dã kraljevstva alu Dimizov

šã u ozdravalit pã eje kari asre bičež. ¹² Mar kitrã dã sara Dvanaest apostolur ur vinjit la Isus šã ur zãs: “Mãnã pã lumi ändãrãt, aša sã mergã sã äš aflji lok dã kulkat šã dã mãnkat kã noj šćenj äm pustinjã ajišje.”

¹³ Isus lju zãs: “Voj dãdecãlji šjeva dã mãnkat.”

Jej ur äntors vorba: “Noj avenj čar pet darabur dã pitã šã doj pešč. Noj sãngur sã mãrženj šã sã kumpãrãnj mãnkarì dã totã lumesta?” ¹⁴ Jej ur umãrat hundiva pet hiljada dã bãrbec,† Isus u zãs alu učenici aluj:

“Punjecãlji sã šadã äm grupur po pedeset lumi sã šadã una.” ¹⁵ Šã apostoli ur fãkut kum lju zãs, lju pus pã toc sã šadã žjos. ¹⁶ Atunšje Isus u lot pet dãrabur dã pitã šã doj dãrabur dã pešč šã su ujtat sus äm nor, Isus u blagoslovulit šã u ruptã äm dãrãbelji, atunšje u dat alu učenici aluj sã pujã dãdãnenci alu lumi. ¹⁷ Šã jej toc ur mãnkat šã asre sãtulj. Šã jej ur akuljes dvanaest košarur dã dãrãbelji šje ur rãmas.

Petar priznalešci kã Isus äj Krist (Mt 16,13-16; Mk 8,27-29)

¹⁸ Undatã kãnd su äntors Isus pum parči sã sã aroži, učenici asre ku jãl šã Isus u äntribat: “Šje zãšji lume šinji mes ju?”

¹⁹ Jej ur äntors vorba: “Ivan šje Bučazã, makar orikic zãšji Ilija prorok a hejelanc kã ješč prorok dã kãnva kari u uskrnulit dãm morc.”

²⁰ Isus u äntribat: “A voj? Šje zãšjec voj, šinji mes ju?”

Petar u äntors vorba: “Tu ješč Krist kari äj mãnãt dã la Dimizov!”

Isus lji spunji alu apostoli kã jãl u muri, šã u uskrnuli (Mt 16,1-23; Mk 8,31-33)

²¹ Isus u dat atunšje zapovjed mari, šje lji branale sã spujã asta alu šjinjiva kã jãl äj Mesija. ²² Atunšje Isus u zãs: “Ju, Fišjoru alu Omuluj trãbã sã pãc mulci patnjur. Bãtãrnji kari

* ^{9,7} Vladar Herod jãl vladale äm Galileja kari are una parči dã Izrael. † ^{9,14} Nu asre numa bãrbec, nego šã mujer šã kupij (vedi Mat 14,21)

ăș glavni antri židovur, mari popur șă učitelju dă zakonu alu Mojsije mu odbacali. Jej mur amură, a ju treći zuă uj uskrsnuli.”

*Kum sã fijenj učenici alu Isus Krist
(Mt 16,24-28; Mk 8,34-9,1)*

²³ Atunșje Isus u zăs alu toc: “Dakă šinjiva gândešci sã mã sljedälaskã pä minji, elși trãbã sã odbijalaskã sã kušci dã pä žandurlje aluj, jãl sãngur sã äš je krușje aluj totã zua șã sã mã sljedälaskã pä minji.† ²⁴ Šinji gođ gândešci sã äš spasalaskã kustuș ala lu perđi do kraja, șã šinji gode šu perđi kustuș pãntru minji ala su spasalisã vječno. ²⁵ Šje ari benji om dãm aje dakã kapãtã celi svet, a jãl äj uništilit ili pärdut? ²⁶ Dakã äj alu šjinjiva rușunji dã minji ili dã vorbilje amelji, șã ju Fișjoru alu Omuluj ju fi rușãnji dã ala om, kãnd uj vinji äm slava aluj, äm slava alu tatusu șã äm slava alu svãnc anđeji. ²⁷ Anume ju zãk, äs orikic kari stã ajișje kari nor muri majnti dã šje nor vide kraljevstva alu Dimizov.”

*Isus aratã slava aluj
(Mt 17,1-13; Mk 9,2-13)*

²⁸ Hundiva osam zãlji dã pä eșce svatur Isus u lot pä Petar, Ivan șã pä Jakov ku jãl, șã u mers sus pä đal sã sã aroži. ²⁹ Atunșje kum sã aruga, ubrazu aluj u șcimbat tari, șã coljilje aluj sur șcimbat am alb dã svitlãze. ³⁰ Doj ominj su pojavalet, svite ku Isus. Eje asre Mojsije șã prorok Ilija. ³¹ Jej su arãtat äm slavã șã jej svite dã morči§ aluj šje u fi äm Jeruzalem.

³² Pä Petar șã pä urtașji aluj lju furat somnu ali jej sur skulat șã lor vãzut pä Isus äm slava aluj ku doj ominj šje stãce ku Isus. ³³ Kãnd jej fužje, Petar u zãs alu Isus: “Domnu, anovã nji benji ajișe! Lasã fãșjenj tri koljibur: unu

pãntru činji, șã unu pãntru Mojsije șã unu pãntru prorok Ilija.” Jãl nu șcije šje svitešci, sãmãna kã bulunzešci. ³⁴ Šã kãnd Petar svite, oblak u vinjit dasupra pä Petar șã pä urtașji aluj șã jej su änfrikușat.

³⁵ Atunșje su äuzãt graj dãm oblak: “Asta äj Fișjoru amnjov, ju lam izabralit! Punjec ureci la jãl!” ³⁶ Kãnd graju su auzãt, Isus are sãngur. Učenici ur tãkut șã nor spus alu njime šje ur vãzut.

Isus u mãnat afarã pä drak dãm kupilula

(Mt 17,14-19; Mk 9,14-29)

³⁷ Hajelantã zã Isus șã učenici aluj ur vinjit žjos dã pä đal șã äl așcipta gãrmadã dã lumi. ³⁸ Äm gãrmade are om kari mužje: “Učitelju, ju mã arog, ujtãci pä fișjorum daje kã jãl äj jedini kupilu amnjov! ³⁹ Ujtãci, duh äl napadalešci șã jãl dãm turdatã cãpä, äl skutãrã äm gãrçur șã fașji spumi la gurã șã dabe fužji dã la jãl, ku mukã äm äl baçi. ⁴⁰ Ju mam arugat la učenici atej kari as re ku noj dakã ar puće jej sã mãjã pä draku afarã ali jej nu puće.”

⁴¹ Isus u äntors vorba: “O voj nev-jernã șã ubraznikã generacijã! Kitã dobã trãbã sã fjuv ku voj? Kitã dobã trãbã sã vã trpãlesk? Adãl pä fișjoruc ajișje!” ⁴² Kãnd kupilula u vinjit la Isus, draku lu vãrljit žjos șã äl skutura am gãrçur. Isus lu mužjit pä duhu rov șã pä kupilu lu ozdravalit, șã äm napoj lu dat la tatusu. ⁴³ Jej asre toc ämirac la autoritetu aluj șã kit äj dã mari Dimizov.

*Isus jarã spunji dã morçe aluj
(Mt 17,22-23; Mk 9,30-32)*

Atunșje kãnd inka toc sã ämira šje u fãkut, Isus u svãtit ku učenici aluj: ⁴⁴ “Zapamtalecã vorbiljeșce, șã ängãndecãvã dã jelji.” Isus u zãs: “Ju,

† 9,23 Zločinac kari are osudulit sã mori pä krușji trãbuje sã dukã krușje pãn la lok hundi u fi amurãt. Ku asta svat, Isus gãnde sã zãkã dakã gãndenj sã fijenj učenici aluj, trãbujenj sã fijenj morc la željurlje anoștri, la voja anoștrã, trãbujenj sã fijenj poslušni șã spremni sã punjenj ureci la Isus. § 9,31 morçi Vorba kari äj prevodilitã “morçi”, pä ljimba dã grčki äj jãșalã, šje aratã kum Isus u muri. Äm kenvija bãtãrnã “jișala” znaçalesçi kum Dimizov u oslobodulit pä Izraelci dãm ropstvã äm Egipt. Morçe alu Krist pä krușji äj “jãșalã” daje Dimizov nju otkupilit dãm ropstva dã grehur.

Fišjoru alu Omuluj uj fi dat am măn-
jilje alu omuluj.”⁴⁵ Jej nor prišjiput šje
u găndit jăl ku aje sã zãkã. Značenje
are askunsã dã la jej, a alor lji are frikã
sã ăl äntrebi pã jăl dã aje.

*Šjinji aj maj mari am kraljevstva alu
Dimizov*

(Mt 18,1-5; Mk 9,33-37)

⁴⁶ Učenici su apukat sã raspravl-
jalaskã šinji dãm jej ar puće sã fiěj
maj mari. ⁴⁷ Isus lji šćije gãndu am
suflijciłje alor atunšje Isus u lot pã
kupil mik šã lu pus lãngã jăl ⁴⁸ atunšje
lju zãs: “Šinji gođe apukã pã kupilusta
mik am numilje amnjov apukã pã
minji. Šã šinji gođe apukã pã minji,
apukã isto šã pã ala kari mu mãnat.
Daje kã maj mik antri voj aj maj mari.”

*Šjinji nuj protiv dã voj, ala aj dã voj
(Mk 9,38-40)*

⁴⁹ Ivan u zãs: “Domnu noj anj vãzut
pã unu om kari am numilje atov mãnã
drašj afarã dãm ominj šã noj anj zãs sã
nu fakã aje, daje kã jăl nu aj unu dãm
noj.”

⁵⁰ Isus u zãs aluj: “Nu aj branalec,
kã šinji gođe nuj protiv dã voj, aj dã
voj.”

*Samaritanci nu apukã pã Isus a jăl
nu lji uništilešci*

⁵¹ Vreme are apropi kãnd Isus
trãbuje sã fiěj dus napoj am nor,
atunšje tari su odluclit sã mergã am
Jeruzalem. ⁵² Isus u mãnat glasnišj

am nenći la jăl a jej ur vinjit am
unu sat am Samarija sã pripremalaskã
lok pãntro jăl. ⁵³ Ali lume akulo
nu lu apukat am benji, daje kã are
pã kalje dã Jeruzalem.* ⁵⁴ Kãnd ur
vãzut učenici Jakov šã Ivan ur antri-
bat: “Domnu, gãndešc sã čimãnj fok
dãm nor sã lji uništãlaskã?”[†] ⁵⁵ Isus
su äntors la jej šã lju fãkut dã njimika
pã Jakov šã pã Ivan. ⁵⁶ Šã jej ur mers
am altu sat.

*Nuj lako sã fijenj učenici alu Isus
(Mt 8,19-22)*

⁵⁷ Kum mãržje Isus šã učenici pã
kalji, šjeva ka omu u zãs alu Isus: “Ju
uj meržji ku činji hundi god vi meržji
šã tu!”

⁵⁸ Isus u zãs: “Lisicurlje ari
sklonište šã vrãbujilje ari gnjezdurlje
alor, ali Ju Fišjoru alu Omuluj nam lok
hundi sã am pujã kapu.”[‡]

⁵⁹ Isus alu altuje u zãs: “Sljedilešci
mã!”

Omu u zãs: “Domnje, lasãmã elši sã
mã dukã sã ängrop pã tata amnjov.”[§]

⁶⁰ Isus u zãs aluj: “Lasã pã morc
sã äš ängropi pã morc,* ali tu dući šã
propovjedalešci kraljevstva alu Dimi-
zov!”

⁶¹ Akulo are inka unu om kari zãšje:
“Ju čuj sljedili pã činji, Domnu ali
elši lasãmã sã mã pozdravalesk ku toc
akasã.”

⁶² Šã Isus ju äntors vorba: “Njime
kari punji mãna pã plug šã sã ujtã

* **9,53** Samaritanci šã Židovi jej dãm tri jej sã mrzãle. Daje Samaritanci nu gãnde sã ažući alu Isus pã kalje aluj am Jeruzalem-glavni varuš alu židov. † **9,54** Jakov šã Ivan u dã osudã kã jej šćije kã jej äs

proroci ka proroku Ilija kari u odbacalit pã Dimizov. 2 Kr 1,10-12 ‡ **9,58** Isus spunji ku izrekã sã äncevi pã om kum sã fiěj učeniku aluj. Isus gãndešci dakã ala om lu sljedili, njiš ala om nar ave domu aluj. § **9,59** Nuj jasno kã tata alu omula u murit, a jăl trãbã sã ăl ängropi odma, ili omula gãndešci

sã rãmãji maj du lungat pãn šje omula no u muri kapu atunšje lu ungrupa. Poanta aj am aje kã ala om gãndešci elši šjeva sã fakã majnti dã šje u sljedili pã Isus. * **9,60** Isus nu gãndešci doslovno kã morci ur ungrupa pã alci morc. Šje ar puće sã fiěj “morc” äs: 1. asta aj metaforã dã hej kari maj šjeva u muri

ili 2. asta aj metaforã dã hej kari nu sljedilešci pã Dimizov, kari äs duhovno morc. Poanta aj am aje kã učeniku nu slobud sã dopustulaskã njimik šje lar zadržali sã nu sljedilaskã pã Isus. † **9,62** Njime kari sã ujtã dã napoj kãnd kapalešci, nu poći sã vadã plug hundi trãbã sã mergã. Aje osoba trãbã sã fiěj koncentriranã sã sã ujći am nenći sã potã benji kapali. Aša značalešci kã trãbã sã nji ujtãnj ravno dã kraljevstva alu Dimizov. Nu slobud sã punjenj familija pã loku alu Dimizov. Nu značalešci kã trãbujenj

sã nu nji brinulenj dã familija anostrã. ‡ **9,62** Isus odgovaralešci ku izreka sã äncevi pã om kum sã fiěj učeniku aluj. Isus podrazumijevãlešci kã osobe nuj bunã dã kraljevstvo alu Dimizov dakã nji ujtãnj pã ominj am prošlost am lok sã sljedilenj pã Isus.

ām napoj dā pā jāl,[†] nuj bun dā kraljevstva alu Dimizov.”[‡]

10

Isus spunji alu sedamdeset doj učenikur kum sã spuji dã kraljevstva dã Dimizov

(Mt 11,21–27; 13,16–17)

¹ Dã pã ešće stvarur Domnu u odredilit sedamdeset doj učenikur šã lju mánat ãm nenći, doj pã doj la tot varušu šã lok la kari jāl isto ašćipta sã mergã. ² Isus u zãs alor: “Žetva ãj mari ali pucãnj ãs lukroj, dãm ala rãnd arogãci la stãpãnu dã žetva sã mãji maj mulc lukroj ãm polja aluj.*

³ Aku dući ali punji ureći. Ju vã mãj pã voj ka pã birkã mikã ãntri lup! ⁴ Nu loc ku voj đibularuš ili taškã ili cipiliš, šã nu sta dã lungat ãm svat ku ominji pã kalji sã nu zgubec vreme.

⁵ Elši stvar šje trãbã sã zãšjec kãnd vinjec la kasa ãj: ‘Putuljalã fijã la kasasta!’ ⁶ Dakã om kari gãndešci putuljalã kustã ãm kase putuljala u fi ku jāl, ali dakã nu, putuljala u vinji ãm napoj la voj. ⁷ Rãmãnji ãm aje ista kasa, mãnãnkã šã be šje ari jej, kã lukroju ãj vreden dã šje u lukrat. Nu vã selice dãm una kasa ãm alta.[†]

⁸ Dakã mãržjec ãm bilo kari varuš šã jej vã apukã ãm benji voj mãnkãc šje vã punji dãdãnenći ⁹ šã ozdravalecã pã bičež kari ar fi akulo, šã spunjecãlji kã Kraljevstva alu Dimizov ãj apropi. ¹⁰ Ali dãkã vinjec ãm varuš hundi nu vã apukã, atunšje dušjecãvã

pã ulicur šã zãšjec: ¹¹ Čak šã prašina dãm varušu avostru kari su apukat pã pišjorilje anoštri, brisãlec dã pã noj, protiv dã voj![‡] Ali šã voj ac trãbuji sã šćijec kã kraljevstva alu Dimizov ãj apropi. ¹² Ju vã zãk kã pã zuve dã sudulalã u fi maj ušuri lu varušu Sodoma dã kitã dã varušu!.”[§]

Isus lji fašji dã njimik pã heje kari nu askultã

(Mt 11,20–24)

¹³ Isus u zãs: “Jao avovã ominjilor dãm Korazine! Jao avovã ominjilor dãm Betsaido! Kã sã vi fost dastafel čudo ãm varuš Tira šã am Sidon* ka kum su dogodulit la voj ãm varušu avostru, jej dã kãnva sar vi ãnkãjit, šãzut ãm colji dã kecã, šã ãm šjinušã znak dã ãnkãjalã.[†] ¹⁴ Anume ãm zuve dã sudulalã Tira šã Sidonija maj benji ur trešji dã tu! ¹⁵ Šã voj ominji dãm Kafarnaum! Pãnãm nor voj vic rãđika? ãm podzemlje vic fi arunkac.

¹⁶ Šinji gođe auđi pã voj, mã auđi pã minji, a šjinji odbacalešci pã voj, pã minji odbacalešci, šã šjinji gođe odbacalešci pã minji, odbacalešci pã Dimizov kari mu mánat!”

Dã šje sã nji ãnfãlušãnj

¹⁷ Sedamdeset doj učenikur su ãntors ku fãlušãjã. Jej ur zãs: “O Domnje, čak šã drašji nji punji ureći ãm numilje[‡] atov.”

¹⁸ Jãl lju zãs alor: “Ju mã ujtãm la Sotona kum kađi ka munje dãm nor.[§] ¹⁹ Aku punjec ureći! Ju vam

* **10,2** Isus zãšji kã mulc ominj ãs spremni sã tunji ãm kraljevstvo alu Dimizov ali nus dovoljno učenikur kari u ãnvãca, šã sã ažući alu ominj. [†] **10,7** Isus nu svite kã jej trãbã sã rãmãji ãm aje kasa totã zua, mar trãbã sã sã kulšã akulo ãm totã nopče, kit god ãs akulo; ku alćilje vorbi, nu vã kulkãc ãm alta kasa.

[‡] **10,11** Asta ãj simbol sã nji areći sã odbacalenj pã ominj dãm ala varuš; ku alćilje vorbi; “Aša kum voj ac odbacalit pã noj, aša Dimizov u odbacali pã voj do kraja pã voj.” **§ 10,12** Sodoma: varuš (vedi Stv 19,24–28)

* **10,13** Ominji kari kusta ãm Korazin, ãm Betsaida as re Židovi kari trãbuje sã ašćepći pã Mesija. Ominji kari kusta ãm Tir, Sidon nus are Židovi jej nu oćekivale pã Mesija kã u vinji. Šje Isus spunji ajišje svitešći čak kã šã eje kari nus Židovi trãbã prepoznulakã pã Mesija daje kã u fãkut kutotu čudurlje.

[†] **10,13** ãm aje kulturã, ominji trãbuje sã porći colji kari ãs fãkući dãm kostrijet, kari are hrapav, tari are neudoban. Jej šãde ãm šinušã, sã areći kã lji žalji, šje u zgrešilit protiv dã Dimizov. [‡] **10,17** Ajišje “numilje” aratã pućere alu Isus šã autoritet.

§ 10,18 Isus koristilešći usporedbã sã usporedilaskã kum Dimizov u pobjedilit pã Sotona kãnd 72 učenikur aluj u propovjedilit ãm varušur. Sotona u kãzut dos dãm nor, ka kum munja luvešci dos. * **10,19** Šarpilje šã škorpionì ãs metaforã dã relji duhovur.

dat autoritet sã kãlkãc pã šarpi šã pã škorpionur* šã ku kutotu pučere pã sãla dã dužmanj, † šã njmik nu vic pãcã rov. ²⁰ Tot daje nac trãbuji sã vã ãnfãlušãc kã duhovur vã punji ureci. Fijec fãloš la aje kã numilje avoštři ãs skrišã ãm nor.”[‡]

*Numa Fišjoru otkrilešci pã Dimizov
(Mt 11,25-27; 13,16-17)*

²¹ ãm ala šas Isus u ãnfãlušãt ãm Duhu svãnt šã u zãs: “Tata, Domnu pã pãmãnt šã pã nor, ju dov hvalã cijã daje kã tu aj askuns ešče dã la mãrđoj šã dã la pãršjipuc, šã aj arãtat alu hej ‘mišj’[§] pã pãmãnt. Da, Tata, cijã asta cã sã veđi.”

²² Šã Isus u zãs: “Kutotu mu fost dat ãm povjerenje dã la Tata amnjov. Njime nu kunošci pã Fišjoru šã njime nu kunošci pã Tata, numa Fišjoru kunošci, šã ala heje kari Fišjoru gãndẽšci u kunošci pã Tata.”

²³ Atunšje kãnd are jej sãngur, Isus u ãntors la učenici aluj šã u zãs: “Blago avovã kã oči avoštři asta veđi! ²⁴ Sigurno mulc proroš šã kraljur dã kãnva gãnde sã vadã stvarurlje kari voj viđec, ali jej no putut sã vadã, šã sã audã šje voj ac auzãt, ali nor auzãt.”

*Isus svitešci dã maj mari zapovjed
(Mt 22,34-40; Mk 12,28-31)*

²⁵ Šjeva ka učitelju dã zakonu alu Mojsije su skulat, sã ãl iskušulaskã pã Isus šã lu ãntribat: “Učitelju šje trãbã sã fakã sã kapãt kust dã erikeš? Kum ãl pot kãpãta?”

²⁶ “Šje zãšji zakonu alu Mojsije? Kum prišjep aje?”

²⁷ U ãntors vorba: “Plaši pã Domnu Dimizovu ku tot sufljitu atov, ku duša ata, ku pučere, šã ku kutotu gãndu atov, pã susjedu atov kã pã činji sãngur!”

† 10,19 Dušmanu ãj Sotona. ‡ 10,20 Dimizov u skris numilje alor pã skritura ãm nor, a aje značãlešci kã jej ari vječni kust. § 10,21 Asta ãj dã ominj kari nari iskulj, ali ãs spremni sã apušji ãnvãcala alu Isus ka kum kupiji mišj apukã šã slušãlešci pã hej lu kari lji ãnkredã. 10,27 Pnz 6,5 10,27 Lev 19,18 * 10,29 Ali šinji ãj susjedu amnjov Asta om gãnde sã ščiji pã šjinji jãl trãbã sã plakã: “Pã šjinji trãbã sã smatralesk pã bližnji amnjov šã sã ãl plak ka pã minji sãngur.” † 10,33 Samaritanci asre stranci kari Židovi lji mãrzãle. ‡ 10,35 ãm original skrijã: “ãs doj denarur”

²⁸ Isus u zãs aluj: “Benji aj zãs, aša fã šã vi kusta.”

²⁹ Ali kum gãnde sã areci kã ãj pravedan, lu ãntribat pã Isus: “Ali šinji ãj susjedu amnjov?”*

Usporedbã dã Samaritanac kari are milos

³⁰ Isus u zãs: “Are om kari are pã kalji dã Jeruzalem, are sus ãm varuš Jerihon kari are žjos u fost pljačkalit šã lãpãdat, bãtut pã morci dã la pljačkaš šã lãsat pã drik.

³¹ Popa dã židov slučãjno mãržje pã kalje šã kãnd lu vãzut, u fužjit pã lãngã jãl numa pã alta parci. ³² Isto aša Levit, pomočniku alu popa u vinjit isto pã kalje haje. Kãnd u vinjit pã lokula šã lu vãzut, isto u mers pã alta parci dã kalji.

³³ Napokon †Samaritanac kum mãržje pã kalji u vinjit pã lãngã jãl šã kãnd lu vãzut lu apukat mila dã jãl.

³⁴ Jãl u mers la jãl u vãrsat uloj šã vin, šã ju ãnvãlit ranurlje. Atunšje lu pus pã magar šã lu dus ãm fugadov aša su brinulit dã jãl. ³⁵ Odma hajelantã ãiminjacã kum fužje ju dat lu gazda dã kasa šjeva ka banji[‡] šã u zãs: ‘Je sama dã jãl, šã dakã asta nu u fi dãstul banj, dã kutotu šje u čilti, ju cuj plãci razlika kãnd mã ãntorkã ãm napoj.’

³⁶ Dã pã gãndala ata šje gãndešc kari dãm ešče tri su arãtat ka susjedu alu omusta kari u fost pljačkalit šjinji maj benji u ažutat?”

³⁷ Jãl u ãntors vorba: “Ala pã kari lu apukat mila dã jãl.”

Atunšje Isus ju zãs aluj: “Dući šã fã šã tu isto ka jãl.”

Dã šje trãbã sã nji brinulenj

³⁸ Kum ur mers maj menkulo, Isus u vinjit ãm unu sat hundã are mujeri šje sã čima Marta kari lu apukat pã jãl

ăm kasa alji. ³⁹ Marta ave soră șje să čima Marija kari u šzut la pišjorilje alu Domnu šă punje ureći la kutotu šje jăl svite. ⁴⁰ Ali Marta are ăm brigur dă kutotu šje trăbă să fakă. Aša u vinjit la Isus šă ju zăs: “Nu či dori Domnu, kă sora ame mu lăsat pă minji sângur kutotu să poslužulesk? Šjeva zăj să vijă să ăm ažući.”

⁴¹ Domnu ju zăs: “Marta, Marta, tu či brinulešč šă či uznemirilešč dă mulći stvarur. ⁴² U biti numa una stvar trăbujă, šă Marija maj benji u akuljes, šă aje no fi lotă dă la je.”

11

Primjer dă aruguminci

(Mt 6,9–13; 7,7–11)

¹ Undată kănd Isus u fost gata ku molitva, unu dăm učenici aluj u vinjit la jăl šă ju zăs: “Domnu, ănvacănji să nji arugănj, kum ănvăca Ivan Krstitelj pă učenici aluj.”

² Isus lju zăs alor: “Kănd vă arugăc zăšjec:

‘Tata, la să fijă svânt numilje atov, la să vijă kraljevstva ata, ka kum aj pă nor la să fijă pă pămănt!

³ Pita* anostră kari aj ăm totă ză, dă nji astăs.

⁴ Šă jartănji grehurlje anoštri, ka kum noj jartănj alu eje kari grešilešći protiv dă noj.

Nu nji da să kăđenj ăm ănšjirkalur, mar skočinji afară dăm rov.’ ”

Isus nji ănvăcă kum să fijenj ustrajni ăm molitvă

⁵ Isus u zăs alor:† “Haj să zăš-jenj kă avec urtak la kari măržjec ăm miržuku dă nopći šă aj zăšjec: ‘Urtaku amnjov, dăm kečinj tri dărabur dă

pită. ⁶ Urtaku u vinjit dă pă kalji la minji, šă nam šje să aj puj dădănenći.’

⁷ A jăl ăm nontru aj zăšji: ‘O nu mă gnjavali! Uša aj mar ănkujetă, kupiji amej šă ju ăščenj ăm pat, šă jednos-tavno, nu mă pot skula să ac dov pită.’ ⁸ Ju vă zăk: šă dakă nu u meržji daje kă ăs urtašj, u fašji aje să nu să rušunji.

⁹ Šă ju vă zăk: Arugăcăvă, šă vu fi dat! Kutăc, šă vic afla! Kukunjec, šă vu fi dăsvkut. ¹⁰ Kă šjinji gođ să arogă, kapătă! Kari kotă, află! A šjinji gođ kukunješći aluje ju su dăsvašji.

¹¹ Kari aj tata ăntri voj: kănd kupilu šjeri pešći dali ăm lok dă pešći dă šarpi? ¹² Ili kănd šjeri să aj đe škorpion ăm lok dă ov? ¹³ Dakă voj grešni ominj šćijec să dădec bunji stvarur alu kupiji avoštiri, kit maj mult vu da Tata avostru dăm nor Duh Svânt alu alor kari ăl ăntrabă!”

Isus u vărłjit afară pă drak ku pučere alu Dimizov

(Mt 12,22–30, 43–45; Mk 3,22–27)

¹⁴ Isus undată u vărłjit afară pă unu drak kari are mut, šă kănd u fost drakula vărłjit afară dăm ala om kari are mut, puče să svitaskă, šă alčilje ominji kari u văzut aje asre ămirac. ¹⁵ A orikic dăm jej u zăs: “Jăl u vărłjit afară pă drašj afară ku ažutala alu Beelzebul‡ princu dă demonur!”

¹⁶ Akulo asre alci kari ănšjirka pă Isus, šă jej u šjirut znak dăm nor să đe. §

¹⁷ Ali Isus šćije găndurlje alor, šă lju zăs: “Totă kraljevstva kari să borulešći una ku alt, jej ur uništiti kraljevstva alor. Dakă familija una ku alt să borulešći, jej šur uništiti familija alor. ¹⁸ Dakă Sotona să borulešći protiv dă jăl sângur, kum kraljevstvo

* **11,3** Pita are dostupnă akulo tota zua kari ominji mănka, aje nuj čar pită mar mănkar. † **11,5** Isus spunji asta puvešći să objasnalaskă kă urtaku avostru să nu vă odbilaskă mar să vă ažući dakă avec mari potrebă šă dakă ăl ăntreb maj mulći răndur. Aša njiš Dimizov pă noj nu nji odbili, mar nju da dakă unj fi uporni. ‡ **11,15** Beelzebul Beelzebul aj altu numi dă Sotona ili dă drak. Unjer să skrijă “Beelzebub”. Asta anume značalešći “gospodar dă mušč”, šje značalešći “vladar pă drašj.” Asta numi aj povezano ku numilje dă lažni dimizov “Baal-zebuba” dăm Ekron (vedi 2 Kr 1,2, 3, 6). § **11,16** Ili “Jez gănde dă

la Isus să areći kă autoritetu aluj aj dă la Dimizov.”

* **11,18** Ajišje “Sotona” aj dă rănd dă demonur kari sljedilešći pă Sotona ka pă jăl sângur. Ku alčilje vorbi: “Dakă Sotona šă članovi dă kraljevstva alor să borulešći una ku alt kraljevstvo aluj nu su cănje.”

aluj su cånje?,* ŝje rãmånje dãm kraljestva aluj? Kum voj zãŝjec kã ju vãrljesk afarã pã draŝji dãm lume ku aŝutala alu Beelzebul. ¹⁹ Ali dakã ju vãrljesk pã draŝji afarã dãm lumi ku aŝutala alu Beelzebul, atunŝje učenici avoŝtri vãrljeŝci isto afarã pã draŝj ku aŝutalã alu Beelzebul? Jej sãngur u dokazali kã nus točni. ²⁰ Ali dakã ju mãj pã draŝji afarã ku ŝejtu alu Dimizov,[†] atunŝje u vinjit kraljevstva alu Dimizov la voj. ²¹ Kãnd om bãlour åj naoruŝan ŝã pãzeŝci kasa hundi kustã, atunŝje pãmãntu aluj åj sigurnã. ²² Ali kãnd bãlour om ãl napadaleŝci ŝã ãl mãnãnkã ku bãtaje, åj je oruŝje dã kari ovisileŝci, ŝã åj åmparcã ŝje u furat dã la slab om.[‡]

²³ Kari nu åj ku minji, ala åj protiv dã minji ŝã ŝjinji gođe nu akuljeŝi ku minji, ala rãŝãpã.[§]

²⁴ Pã lok fãr dã apã rov duhu fuŝji afarã dãm om, sã lutulaskã* ŝã sã koçi lok sã sã odmaralskã. Dakã nu aflã njiŝ ŝjefãlj lok, zãŝji: 'Ju uj merŝji åm napoj åm kasa ame dãm ala om hundi am fuŝjit.' ²⁵ Kãnd draku u vinjit åm napoj u aflat kã aje kasa åj čistilitã, ŝã mãturatã. ²⁶ Atunŝje merŝji ŝã aduŝji maj ŝapçi rov duhur maj rej dã jãl sãngur, ŝã jej u vinji napoj åm om ŝã kustã akulo. Aŝa alu omula are tari urãt dã kit dãm elŝi."

Blagoslovu dã askultalã

²⁷ Kum Isus svite, mujeri åm gãrmadã dã ominj u muŝjit tari dãm tot graju ŝã su apukat sã svitaskã:

"Blagoslovulitã åj aje kari cu purtat åm injimã, kari cu rãnjit ŝã cu pãzãt!"

²⁸ Isus u åntors vorba: "Anume, ali maj blagoslovulit ås eje kari audi vorba alu Dimizov ŝã u cãnji!"

Isus åj maj mari dã Jona ŝã dã Salomon a tot daje ominji nu punje ureçi
(Mt 12,38-42; Mk 8,12)

²⁹ Kãnd u vinjit tari mulc ominj akulo, Isus su apukat sã svitaskã: "Voj ominj kari kustãc åm asta vremi, voj ŝcec rej ominj. Kotã znak,[†] ali njiŝj ŝjefãlj altu znak no fi dat ka kum u fãkut Dimizov čudo pãntru prorok Jona.[‡] ³⁰ ŝje su dogodulit alu Jona aje are znak alu Ninivljanur kari kusta åm varuŝ Niniva, kã Dimizov lu mãnat.[§] Aŝa ŝje mu su dogoduli, ju uj fi znak kã pã minji, Fiŝjoru alu Om kari Dimizov u mãnat alu asta narod.*

³¹ Pã zuva kãnd Dimizov u suduli, kraljica kari dã kãnva vladale pã pãmãnt dã jug åm Seba,[†] su rãdika una ŝã je u suduli pã heje kari kustã astã. Je u vinjit dã pã kraju dã svijet, sã sluŝulaskã pã Car Salomon kari are tari mudar. A aiŝje åj ŝjinjiva maj mari dã Salomon a voj nu gãndec sã punjec ureçi! ³² Åm zua kãnd Dimizov u suduli, ominji kari kusta åm varuŝ Niniva su rãdika ŝã ljur suduli ominji kari aku kustã, kã jej nu sur ånkãjit kãnd Jona lji propovijedale. A aiŝje åj ŝjinjiva maj mari dã kit Jona a voj nu vac pokajalit!"

ŝje Isus ånvacã aje åj lumina alu ominj

[†] 11,20 ŝejtu alu Dimizov sviteŝci dã pučere alu Dimizov (vedi Izl 8,19). [‡] 11,22 Asta spunji dã Isus kari pobjedileŝci pã Sotona ŝã pã demonurlje aluj. Isus åj bãlour om kari je kutotu dã la om bãlour. [§] 11,23 ŝjinji gođe nu akuljeŝi ku minji, ala rãŝãpã Isus sviteŝci dã akuljizala dã učenikur kari ãl sljedileŝci "ŝjinji gođ nu aduŝji pã ominj sã vijã la minji sã mã sljedilaskã, lji duŝji dã la minji."

* 11,24 "Lok fãr dã apã" sviteŝci dã lok "lok pust" hundi draku lutaleŝci. [†] 11,29 Ku aičilje vorbi: "Jej gãndeŝci dã la minji sã fak čudo ka dokaz, kã ju am vinjit dã la Dimizov." [‡] 11,29 Jona Jona are prorok åm Stari zavjet (vedi Jon 1,7; 2,10; Mt 12,40). Dã pã tri zãlji, vju u vinjit afarã dãm injima mari alu peŝčilje, ka kum Isus u vinji afarã dãm gropã. [§] 11,30 Alu ominj, kari Jona lju propovjedilit jej as

re tari rej. Kusta åm Niniva, varuŝ Asirija, jej as re mari neprijateljli alu Izrael (vedi Jon 3). * 11,30 Åm original skrivã: "Ka kum Jona are znak alu Ninivljanur, aŝa Fiŝjoru alu Om u fi znak alu asta naraŝtaj."

[†] 11,31 Kraljica dã la Sabe (aku åm Jemen) putuvule pãŝci 1.500 kilometrur sã sluŝalaskã mudrostu alu Salomon. Kusta 1.000 aj majnti dã Krist (vedi 1 Kr 10,1-13; 2 Ljet 9,1-12).

33 Isus svitešči: “Njime nu acăă lampă šă atunšje u punji pã lok hundi nu sã vedi ili dásup košarã. Nu, jãl u punji ãm svijećnjak aša toc u vide luminã kãnd vinji ãm nontru.”[†] 34 Oču ãj ka lampa alu telã. Dakã oču atov ãj sãnãtos, atunšje tela ata ãntragã u fi ãm luminã, ali kãnd ci oču bičag, tela ata ãntragã ãj ãm ãntunjerik. 35 Bagã sama da aje šje smatralešć kã ãj lumina ãm činji sã nu fijã fãr dã luminã.” 36 Dakã ãj ãntragã tela ata ãm luminã, njiš unu dio dã telã nu ãj ãm ãntunjerik, atunšje ãj kutotu ãm luminã, ka kum čar svitlãze lumina ata.

Isus fašji dã njimik pã farizeji šã pã učitelji dã zakon alu Mojsije

(Mt 23,1-36)

37 Kãnd Isus u svãtit, unu farizej lu čimat sã mãnãnšji la jãl akasã. Isus u mers, šã u lot lok la masã. 38 Kãnd farizeju u vãzut kã nu šu spãlat mãn-jilje majnti ka kum ãj običaj alu židov, su apukat sã mãnãnšji a farizeju su začudulit.[§] 39 Ali Domnu Isus ju zãs: “Aku voj farizeji pã dã nã afarã cãnjec kljištaru šã teru čišć, ali pã dã nontru voj šćec pljinj dã pulkučalã šã relji. 40 Voj fãr dã firi! Nuj Dimizov kari u stvorulit vanjština, u stvorulit šã nutrina?”^{*} 41 Maj benj dãdec milostinja avostrã dãm tot sufljitu alu heje kari lji potrebno šje voj avec, atunšje vu fi kutotu čist.

42 Ali jao avovã farizejilor! Kã voj tari vã trudulec sã dãdec desetina dãm tot začinurlje šã povrčur alu

† 11,33 Stihurlje 33-36 ãj metaforã kari Isus svitešči dã ãnvãcala aluj, ãj ka “lumina.” Jãl gãndešći učenici aluj sã pujã ureći šã sã djelilaskã ku alci. Jãl svitešči dã ominj kari nu šćijã ili nu prihvatalešći ãnvãcala ka kum jej ar fi ãm “ãntunjerik”. § 11,38 Farizeji ave pravilo kã ominji trãbã sã spelji mãnjlje ka kum

ar trãbuji sã fijã obredno čišć la Dimizov. * 11,40 Isus koristilešći ãntribala numa sã fakã dã njimik pã farizej šje nu prišjepi kã haj šje ãj ãm sufljit ãj bitno alu Dimizov. † 11,42 Trãbã sã daj desetina

alu nu slobud sã zanamaralešć šã alčilje stvarur. † 11,44 Ešće grop as re kapalici ãm pãmãnti hundi morčji telurlje as re ãmgrupaći. Jej nu ave albi petri kum alci ominj punje pã grupur sã vadã alci sã nu umblji sus pã jej. Kãnd Židovi umbla sus pã grop atunšje jej as re obredno nečisti. Ešće grop fãšje aje sã fijã aje slučajno. § 11,48 Isus fašji dã njimik pã farizeji šã pã učitelji dã zakonu alu Mojsije. Jej šćijã dã amurala dã prorok ali nu osudulešći pã precì daje kã lju amurãt. Ku alčilje vorbi: “ãm lok sã lji

osudulec, voj maj potvrđalec aje šã vã slagalec ku aje”. * 11,51 Abel are elši om kari are amurãt ãm Stari zavjet (Stv 4,1-16) šã Zaharija posljednji om kari are amurãt ãm Stari zavjet (2 Ljet 24,20-22).

Dimizov, a nu bãgãc sama dã pravdã šã ljubav alu Dimizov. Una trãbã sã fašjec, a hajelantã sã nu propustulešć.[†]

43 Ali jao avovã, farizejilor! Kã voj plãšjec lokurlje glavã pã sastankur ãm sinagogã, šã pozdravalalã ku poštovanje ãm varuš pã trgur. 44 Jao avovã, kã voj šćec ka askunsã gropã pã kari ominji umblã a nu šćijã kã obredno ãs atunšje nečisti.”[‡]

45 A unu dãm učitelj dã zakonu alu Mojsije u zãs alu Isus: “Učitelju, kãnd svitešć aša, tu nji vredãlešć šã pã noj.”

46 Isus u zãs: “Jao šã avovã učitelji dã zakonu alu Mojsije, kã punjec pã ominj maj mult teret dã pravilurlje alu vjera dã kit šje poći om purta, a voj nu gãndec njiš ku žježjitu mik sã ažutãc dã teretula sã dukã. 47 Jao avovã! Kã voj gradalec spomenikur pã gropã alu proroci šã gãndec kã ku aje fišjec benji, a precì avoštři lju amurãt. 48 Aša voj svedoćulec šã vã slagalec ku djela alu precì avoštři. Jej lju amurãt, a voj nastavalec ku lukru alor kãnd gradalec spomenikur.”[§] 49 Dimizov ãm mudrostu aluj u zãs: “Ju uj mãna pã prorokur šã pã apostolur šã orikic dãm jej ur fi amurãc a alci u fi prognulic.”

50 Daje dã la asta generacijã u fi tražalitã sãnzilje dã la toc proroci kari u fost vãrsatã dãm elši dã kãnd su stvorulit svetu: 51 su apuka dã la sãnzilje alu Abel pãnã la sãnzilje alu Zaharija,^{*} kari u fost amurãt ãntri žrtvenik šã ãm svetinja dã Hram. Ju

vã zãk: 'Kã kutotu asta u fi tražalit dã la asta generacijã!'[†]

⁵² Jao avovã učitelji dã zakonu alu Mojsije! Daje kã voj ac lot ändãrãt čejilje dã kraljevstva alu Dimizov.[‡] Voj sãngur nac mers äm nontru šã ac sprečilit pã alci sã tunji äm nontru kãnd gãnde."

⁵³ Dã pã šje u fužjit Isus dã pã lokula, učitelji dã zakonu alu Mojsije šã farizeji sur ängãndit sã mergã dã pã jãl sã äľ ispitivãlaskã. ⁵⁴ Gãnde sã äľ apušji pã Isus äm zamkã šje ar puće sã zãkã protiv dã jãl numa sã äľ dukã pã sud.

12

Isus upozoravalešci pã učenikur

(Mt 10,26-27)

¹ Aša mulc ominj su sakupilit dã mar kãlka una pã alt kic as re pã lãnga Isus. Ali Isus elši u zãs alu učenici aluj: "Loc sama dã kvascu alu farizej! Ala kvas äj licemjerje.* ² Njimika nuj akupirit šje no fi dãskupirit, njiš una tajnã kari no fi šcutã.[†] ³ Aša dakã ac zãs šjeva äm tunjerik su šci äm luminã, šã dakã ac šupunjit šjeva äm soba avostrã aje isto u fi mužjit pã krovur dã kãš."[‡]

Nu vã fijã frikã

(Mt 10,28-33; 12,31-32; Mk 3,28-29)

⁴ Isus u zãs: "Urtašji amej lasãcãmã sã vã zãk, nu vã fijã frikã dã eje kari numa vã poći amurã tela šã nu poći njimika sã vã fakã. ⁵ Ju vuj zãšji dã šjinji trãbã sã vã fijã frikã. Fijã vã frikã

[†] 11,51 Jedini proroci kari poštivalešci äs proroci kari u murit! Ka kum preci alor nu askulta pã prorokur äm Stari zavjet, aša farizeji šã učitelji dã zakonu alu Mojsije nu askultã pã Isus šã nu askultã pã apostolur kari Isus u mãna. Strpljenje alu Isus u fi gata, atunšje su suduli alu Izrael dã kutotu anjilje kãnd jej odbacale poruka aluj. [‡] 11,52 Isus svitešci dã istina alu Dimizov ka kum ar fi äm kasa hundi učitelji odbijalešci sã tunji ali nu lasã alu alci sã ajvi čejilje sã potã tuna äm nontru. Asta značãlešci kã učitelji nu kunošci benji pã Dimizov, a jej maj nu lasã pã alci sã äľ upoznulaskã.

* 12,1 Ka kum kvasu krešci äm alot, aša licemjerje krešci äm äntragã zajednica. Ku alčilje vorbi: "Pãzãcãvã dã la licemjerje alu farizej, kari äj ka kvasu" ili "Fijec oprezni sã nu fijec licemjerni ka farizeji. Reljilje alor äm ponašanje, utjecãlešci pã toc, baš ka kum kvasu krešci am alot." [†] 12,2 Ku alčilje vorbi: "Ne fijec ka jej, kã Dimizov u duskupira kutotu šje äj askuns. Dimizov u otkrili kutotu šje ominji aku askundi. Ominji kutotu u saznali na kraju šje toc askundi". [‡] 12,3 Kãšurlje alor äm Izrael ave ravni krovur, a ominji sã urkã sus šã šãde. [§] 12,7 Pućenj sã änkridenj alu Dimizov. Jãľ šciãj maj mult dã kit noj šcijenj. Nu šcijenj čak njiš kit pãr avenj pã kap, ali Dimizov šciãj asta kutotu.

dã Dimizov kari poći sã amori, atunšje vã poći vãrlji äm pakao. Da anume, dã jãľ vã trãbã sã vã fijã frikã.

⁶ Nus šinšj (5) vrãbuj vãndući dã doj banj? Dimizov nu mujtã pã njime. ⁷ A avovã čak šã pãru pã kap vi umãrat. [§] Nu vã fijã frikã! Voj ššec maj vredni dã gãrmaďã dã vrãbuj."

Pã pãmãnt trãbujenj sã priznalenj pã Isus

(Mt 10,32-33; 12,32; 10,19-20)

⁸ Isus u zãs: "Šjinji goď pã pãmãnt mu priznali pã minji äm nenće alu ominj, Ju Fišjoru Omuluj isto uj priznali pã jãľ äm nenće lu anđelji alu Dimizov. ⁹ Ala kari pã minji nu mu priznali pã pãmãnt ju muj odreknuli dã jãľ la anđeljilje alu Dimizov. ¹⁰ Dakã bilo šjinji svitešci vorba protiv dã minji Fišjoru Omuluj aluje poći fi jirtat; ali dakã šjinjiva svitešci mišjunj dã Duhu Svãnt, grehula no fi jirtat.

¹¹ Dakã vu adušji la sud äm sinagogur šã la poglavicur šã vladarur, nu vã brigalec kum šã ku šje muj branali, ili šje sã zãk. ¹² Kãnd u vinji vreme, Duhu Svãnt ću änvãca šje trãbã sã zãšj."

Isus svitešci alu ominj sã nu fijã pohlepnã

¹³ Unu dãm ominj äm gãrmaďã u zãs alu Isus: "Učitelju zã alu fračilje amnjov sã sã ämperci ku minji šje anj kãpãtat."

¹⁴ Isus u odbilit šã zãšje: "Omulji, šinji mu pus pã minji dã sudac, sã ämpãrc äntri voj doj?" ¹⁵ Atunšje

känd u svätit alu toc kutotu, Isus u zäs: “Bägac sama ša päzäcävä dä pulkučalä! Dakä šjinjiva ari mult, tod daje kustu aluj nuj siguran bez obzira kä ari kutotu.”

¹⁶ Isus u spus maj una usporedbä: “Are akulo om gäz dak fär dä firi kari ave tälek ša tälekula u adus mult plod.

¹⁷ Ša jäl šu zäs sängur aluj: ‘Šje sä fak kä nam dästul lok sä puj ändärät šje mu kriskut?’ ¹⁸ Atunšje, jäl u zäs: ‘Aša uj fašji: Ju uj rästuna skladišturlje amelji ša uj gradali maj mari, dästul dä mari sä spremälesk kutotu šje mu kriskut.’ ¹⁹ Ša ju muj zäšji alu duša ame: ‘Aj mulci bunji stvarur aku, ša dä mulc ej šje ur vinji. Odmorulešči, mänänkä ša be, ša änfalušešči!’

²⁰ Ali Dimizov ju zäs aluj: ‘Tu omulje fär dä firi! Mar äm asta nopci uj šjire *duša ata. Atunšje šjinji u ave korist dä m stvarurlje šje caj pus ändärät?’

²¹ Aša päce omu kari äš akulježi gäz däšijilje päntu jäl sängur, a nu su gäz däšjit äm oči alu Dimizov.”

Isus änvacä sä nji räzämäj pä Dimizov

(Mt 6,25-34)

²² Kapu u zäs Isus alu učenici: “Daje vä zäk: voj nu träbä sä vä brigalec, dä kustu avostru, ša sä fijec äm brigur šje vic mänka, ili sä vä brinulec äm šje vic ämbräka. ²³ Daje kä kustu äj maj vrednä dä kit mänkare, ša tela maj mult dä kit colu.† ²⁴ Numa ujtäcävä la gägärašč.‡ Jej njišj nu samänä, njišj nu akulježi. Jelji nari skladište ili šupä, ša tod daje Dimizov

lji ränješci. Nu šcec voj maj vredni dä vraburljelje? ²⁵ Poči šjinjiva dä m voj ku brigurlje produžuli kustu? ²⁶ Dakä, nu pučec sä fäšjec niti maj mäkäčelji, adäšje šcec äm brigur dä kutotu ostalo?

²⁷ Numa ujtäcävä la flor äm telek! Jelji niti sä trudulešci niti fašji colji ali ju vä zäk, kä njiš Car Salomon äm gäz däšije alor nu are ämbräkat äša mändru ka florurlje äm telek. ²⁸ Ali dakä Dimizov dä dastafel mändremi alu jarbä kari kustä astäs, ša sä bagä äm fok, kit atunšje maj mult u da jäl avovä. O voj avec mikä änkridalä! ²⁹ Däm ala ränd nu vä gändec šje vic mänka ša šje vic be. Nu vä uznemirilec! ³⁰ Dä kutotu aje sä brinulešci ominj fär dä Dimizov. Ängändecävä kä Tata avostru dä m nor šcijä šje vä träbä. ³¹ Ša anume tražalec kraljevstva alu Dimizov§ elši ša kutotu ostalo vu fi dat.

³² O mikä stadä,* nuc fijä frikä, kä Tata avostru sä änfalušešci sä vä apušji äm kraljevstva aluj.

³³ Vindec kutotu šje avec ša dädec alu särašj. Aša adunäcävä täšč kari nu su puče rupi, ša gäz däšijä sä vä fijä äm nor kari nu propadalešci, hundi lotri nor puče vinji, niti gändašji sä mänäšji! ³⁴ Daje kä sufljičilje avostru u fi hundi äj blago avostru.”

Träbä učenici sä fijä spremni sä ašcepci pä Dimizov

(Mt 24,45-51)

³⁵ Isus u zäs alu učenici: “Fijec spremni dä lukru, la sä fijec opremilicä† ša äm mänjilje avostru lasä fijä luminjilje acäcači. ³⁶ Aša u fi ka

* **12,20** “Duša” äj kustu alu aje osobä. Ku alčilje vorbi: “Vi muri asta nopci!” † **12,23** Daje kä Dimizov vu dat kust, ša telä avosträ, sigurno pučec sä änkridec kä Isus vu da šje vi potrebno dä kust. ‡ **12,24** Hej kari slušalešci pä Isus, jej smatralešci pä gavranur kä äs fär dä korist, daje kä Židovi nu puče sä mänäšji ešce živadur. § **12,31** tražalec kraljevstva alu Dimizov Asta značalešci: “ujtäcävä la kraljevstva aluj” ili “tari tražalec kraljevstvo alu Dimizov”.

* **12,32** mikä stadä Isus čamä pä učenikurlje aluj, stado. Stado äj grupä dä vašj ili kecur dä kari pastiru sä brinulešci. Ka kum pastiru sä brinulešci dä vašjilje alor, äša Dimizov sä brinulešci dä učenikurlje aluj. Ku alčilje vorbi, “Nu vä brinulec. Numa daje kä šcec mišj, slabi, ka stado delj mikä, tata dä m nor ju su väzut dä voj sä kustäc äm kraljevstva aluj.” † **12,35** Äm original skrijä: “La coljilje avostru fijä ljigatä ku kurova.” Ominji purta lunžji haljinur. Jej punje kurovä sä nu lji smetilaskä haljina känd jej lukra. Ku alčilje vorbi: “Punjec haljina avosträ ku kurova sus sä fijec spremni sä služulec.”

slugurlje kari u ašciptat pã gospo-
daru aluj sã sã ãntorkã dã pã nuntã,
spremni sã ãj dãsvãkã kum u kukunji
pã ušã. ³⁷ Mãndremi alu eje slugur
kari u fi skulac, kãnd u vinji gospo-
daru! Anume ju vã zãk: Domnu šu
punji sãngur kintrinca sã lji služu-
laskã šã lju punji sã šadã la masã šã lju
dvoruli. ³⁸ Šã kãnd u vinji gospodaru
ãm miržuku dã nopči ili dãspru zua
šã lju afla aša, mãndremi u fi alu ala
slugur!

³⁹ Slušulecãmã dã asta: ka sã šciijã
gazda ãm kari šas u vinji lotru, jãl ar
pãzã šã nar lãsa sã ãj fiãj provalalit ãm
kasã. ⁴⁰ Voj isto trãbã sã fiãec spremni,
kã ju Fišjoru Omuluj uj vinji ãm vremi
kãnd nu či nadali.”

⁴¹ Petar atunšje lu ãntribat pã jãl:
“Domnu spuj tu asta usporedbã pãn-
tru noj učenici, ili ãj pãntru toc?”

⁴² Isus u zãs: “Šinji ãj ala vjernã
šã kufiri upravitelj kari ãl postavalešci
dã gospodar pã kasa, šã ãm pravã
vremi u da mãnkari alu toc ãm kasa?

⁴³ Mãndremi alu ala sluga kari kãnd
u vinji gospodaru, u fašji aša. ⁴⁴ Dã
anume, ju vã spuj kã gospodaru u
odredilit alu ala sluga sã vodulaskã ku
kutotu imanje kari ari. ⁴⁵ Ali dakã
sluga šar zãšji ãm suflijuš: ‘Gospo-
daru, nu su ãntoršji aša pãfriš’, šã
atunšje sã apušji sã batã pã slugur
šã sã be, mãnãšji šã sã ambeci?
⁴⁶ Atunšje u vinji gospodaru alu sluga
ãm šjas kari nu šciijec. Šã atunšje fãrd
dã milost lu kaznali, ju da sudbinã ku
alci una kari nus vjerni.

⁴⁷ Sluga kari šciijã šje gãndešci
gospodaru, šã dakã nu fašji šã nu sã
pripremilešci dã dolasku aluj, jãl u
kãpãta mulci luvalur. ⁴⁸ Ali dakã sluga
nu šciijã voje alu gospodaru, šã fašji
šjeva šje zaslužulešci kaznã, atunšje u

kãpãta pucãnji luvalur. Kã alu toc kari
mult u fost dat, mult su ašcipta dã la
jej, šã alu eje alu kari u fost mult dat
ãm povjerenje, dã la eje šã maj mult u
fi šjirut.”

*ãnvãcala alu Isus u adušji razdor
ãntri ominj*

(Mt 10,34-36)

⁴⁹ Isus u zãs: “Ju am vinjit sã vãrl-
jesk fok dã sud pã pãmãnt,[†] šã kum
aš gãndi sã sã apušji sã ardã! ⁵⁰ Trãbã
majnti sã mã bučez ku mukur. Kum
mã mučulesk pã šje aje no trešji!
⁵¹ Gãndec kã am vinjit sã vã aduk
putuljalã pã pãmãnt ãntri ominj? Nu,
ju am adus podjelã! ⁵² Dã aku maj
menkulo ãm kasa dã šinšj ominj ur
fi ãmpãrcãc tri u fi pã parče ame
šã doj protiv dã tri. ⁵³ Tatusu u fi
protiv dã fišjoruš, šã fišjoru u fi protiv
dã tatusu, mumãsa protiv dã fataš,
a fata protiv dã mumãsa, šã sokra
protiv dã njivastaš, šã njivasta protiv
dã sokrasã.”

*Isus lji spunji kã trãbã sã fiãi spremni
kãnd jãl u vinji napoj*

(Mt 16,2-3; 5,25-26)

⁵⁴ Kum svite alu gãrmadã, Isus u
zãs: “Kãnd viđec njegri oblakur kã
sã rãdika dã pã more pã zapad, voj
odma zãšjec: ‘Astãs u fi plojã’, šã voj
šćec u pravu. ⁵⁵ Šã kãnd sã apukã
sã batã vãntu dãm pustinja la jug,
odma zãšjec: ‘U fi zuva tari kaldã’, šã
ãj aša. ⁵⁶ Licemjerilor!Š Voj šciijec
sã čitalec znakurlje pã pãmãnt šã pã
nor. Kum dã nu prišjipec šje aku sã
dogudulešci!*

⁵⁷ Voj ac trãbujji dãm haje avostru
sã šciijec šje ãj benji. ⁵⁸ Dãkã šjinjiva
či optužulešci pãntru dugu kari nac
plãčit šã vã gãndešci sã vã adukã la
sud, ãnšjarkã inka pã kalji sã vij la
ligizalã majnti dã sud! Ar puće sã

† **12,49** Asta ar puće sã fiãjã: 1) Isus u vinjit sã sudulaskã pã ominj, ili 2) Isus u vinjit sã čistilaskã pã ominj
kari ãnkredi, ili 3) Isus u vinjit sã adukã razdor ãntri ominj. **12,53** Mih 7,6 **§ 12,56** Licemjerilor Eje
ominj as re kufir sã prepoznulaskã znakovur kã vinji ploje ili kã u fi tari kald. Ali jej u odbilit sã priznalaskã
kã čudurlje alu Isus as re znakovur kari aratã kã jãl ãj ala pã kari Dimizov lu mãnat sã spasalaskã svetu.

* **12,56** Ku alčilje vorbi: “Anume sigurno ac trãbujji sã prišjipec šje značalešci šje Dimizov u fãkut pãšci
minji ãm ešće zãlji!”

či adukă la sudac, sudacu să či đe la oficer, șă oficeru či poči băgă ăm čemică. ⁵⁹ Ju vă zăk, kă akulo vi trăbuji să rămăj păn șje no fi plăčit toc banji.”†

13

Isus čamă să nji ănkăjenj ku maj majnti

¹ Pă aje vremi orikic dăm regija Galileja ur vinjit la Isus șă jur spus dă Galilejci, a Pilat kari are rimski upravitelj u dat zapovjed pă jej să lji amori kănd jej prinosule žrtvur alu Dimizov ăm Hramu alu Jeruzalem. ² Isus u zăs: “Voj găndec kă Galilejci ăș maj grešni dă bilo kari alci Galilejc, numa dăm ala rănd kă ur păčăt jej asta? ³ Nu, uopće nu! Šă punjec ureći! Dăkă nu vic ănkăji voj toc isto aša vic fi duhovno morc. ⁴ Šă găndec voj kă eje osamnaest lumi kari ur fost amurăč kănd u kăzut tornju alu Siloam asre maj duginj ominj ăm Jeruzalem? ⁵ Nu, uopće nu! Dakă nu vic ănkăji, aša toc vic fi duhovno morc.”

Isus ku usporedba dă neplodnă smokvă spunji kă avenj pucăn vreme să nji ănkăjenj

⁶ Isus lji spus asta usporedbă: “Are akulo unu om kari ave sāmănat ăm vinograd ljemn dă smokvă šă jăl tot vinje šă să ujtă dăkă ăj plod pă ljemn ali nu afla njimika. ⁷ Šă aša u zăs alu omula šje lukră ăm gard: ‘Ujtăci ajišje! Kă mar tri aj mă ujtă pă ljemnusta să aflu plod šă nikad nu am aflat njimik. Tajăl ăndărăt! Adăšje ar čalti pământu?’”

⁸ Pă aje, omu šje lukra ăm gard u zăs: ‘Domnu, lasă maj unu aj să fijă. Ju uj kapali pă lăngă jăl šă uj punji gnoj. ⁹ Dar atunšje u ave plod. Dăkă nu, poc să ăl taj ăndărăt.’”

Isus pă zuva dă sāmăbata iscjelilešči

¹⁰ Pă zua dă sāmăbata, Isus ănvăca ăm una dă sinagogur. ¹¹ Akulo are

mujeri kari patale mar osamnaest ej, dă rov duh ăm je kari izazavale bičišug. Je are apljikată žjos šă nu să puće uspravali. ¹² Isus u skužulitu, šă ju zăs: “Mujeru, slobodnă ješč dăm bičišugu atov.” ¹³ Atunšje Isus u pus mănjlje aluj pă je, šă je dăm turdată su uspravalit šă su apukat să đe hvală alu Dimizov.

¹⁴ Ali zapovjedniku dă sinagogă are mirgiš daje kă Isus u ăntrimatu pă zuva dă sāmăbata šă jăl su ăntors la eje ominj šă u zăs: “Ăs šinšj (6) zălji ăm una sāmptămăna hundi trăbă să lukri! Dakă găndec să fijec sănătoš hajde pă una dăm elje zălji, a nu pă sāmăbata.”

¹⁵ A Domnu Isus u zăs: “Licem-jerilor! Voj fišjec kănd dăzljăgec pă vašjlje šă pă măgari avoštiri pă zuva dă sāmăbata šă lji dušjec la apă? ¹⁶ Ali asta mujeri, sāmănca alu Abraham, kari Sotona u căntu ljugată osamnaest ej šă nar ave pravo să fijă dizljigată dăm ala rănd kă pă zuva dă sāmăbata?” ¹⁷ Pă asta, toc eje kari să protivile as re rušanac. Toc alci ăm gărmaďa sur ănfălušăt la toći mândri šă bunji stvarurlje šje Isus făšje.

Kraljevstvo alu Dimizov are ka sāmănca kari krešči ka kvasu kari să širilešči

(Mt 13,31-33; Mk 4,30-32)

¹⁸ Isus u ăntribat: “Alu šjinji are slično kraljevstvo alu Dimizov? Kum samănă kraljevstva alu Dimizov? Ku šje să usporidălenj? ¹⁹ Kă kraljevstvo alu Dimizov aj ka gorušičino sāmănca kari ăj tari mikă pă kari om u lotu šă u sāmănat ăm garduș šă u krešči šă u fost mari ljemn šă vrăbujilje u făkut skujbur ăm granur.”

²⁰ Jară u ăntribat: “Ku šje să usporidălenj kraljevstvo alu Dimizov? ²¹ Kraljevstvo alu Dimizov ăj ka kum mujere ari kvasac să misălaskă mari količină dă făjnă,* aša kutotu să să potă răďika.”

† **12,59** Isus u spus alu ominj asta usporedbă să lji đe upozorenje kă toc ar trăbuji să să pomirilaskă ku Dimizov majnti dă šje vinji sud pă jej. * **13,21** Ăm original skrivjă: “tri merur” kari ari 40 kila.

*Isus nji ānvacā kā āj teško sã tunānj
ām kraljevstva alu Dimizov*

(Mt 7,13-14, 22-23; 8,11-12)

22 Isus putuvule ām Jeruzalem, proše ām mulci varušur šã satur šã pã akulo ānvaca 23 Atunšje šjinjiva lu āntribat pã jãl: “Domnu u spasali Dimizov čar pucānj ominj?”

Šã Isus u zãs alor: 24 “Uša dã nor āj uskã. Borulecãvã tari sã tunãc ām nontru. Ju vã pot zãšji kã mulc ur ānšjirka sã tunji ali nor puće. 25 Vreme u vinji kãnd gospodaru dã kasa su riđika šã u āncižji uša atunšje. Voj pã alta parci vic apuka sã kukun-jec šã vic aruga: ‘Domnu, dãsvã pãn-tru noj.’ Šã vorba aluj u fi: ‘Ju nu šćuv dã hundi šćec voj.’

26 Voj vic apuka sã zãšjec pã aje: ‘Ali noj anj but šã anj mãnkat ku činji kãnd ānvacaj pã ulicurlje anoštri.’

27 Šã jãl u zãšji maj undatã: ‘Ju vam zãs kã nu šćuv dã hundi šćec. † Fužjec dã la minji, voj ominjilor rej!’

28 Da akulo vic plãnzji šã vic kãrcãji ku đinci šã vic fi mirgiš kãnd vic vide pã Abraham, Izak šã pã Jakov šã pã toc proroci ām kraljevstva alu Dimizov, ali voj vic fi vãrljic afarã. 29 Šã eje kari ur šãde la masã pã nuntã ām kraljevstva alu Dimizov ur vinji dã pã Istok, Zapad, Sjever, šã dã pã Jug. ‡ 30 Bãgãc sama kã orikic kari ās aku maj pucãn važni ur fi maj mar, a hej kari ās aku maj mar ur fi maj mišj.”§

Isus plãnzji pã Jeruzalem

(Mt 23,37-39)

31 Orikic farizej ur vinjit la Isus ām aje ista zã, sã āl āmpurušjaskã. Šã ju zãs: “Herod gãndešci sã či amori.

Dãm ala rãnd lasã lokusta šã dući pã altu lok.”

32 Isus u āntors vorba: “Dušjecãvã šã zãšjec alu lisicurljelje: * ‘Ju mãn pã drašj afarã šã ozdravalaskã pã bičež. Ju uj fašji aša astãš, šã mãnji šã tek ām treća zuva uj zavãršãli.’ 33 Ali ju trãbã sã fjuv pã kalje astãš, mãnji šã treća zuva, izgledalešci kã nu slobot proroku sã mori afarã dãm Jeruzalem.

34 O Jeruzaleme, Jeruzaleme tu kari aj amurãt pã proroc šã aj vãrljit petri pã eje kari Dimizov vu mãnãt la činji! Kiçi rãndur am gãndit sã branalesk pã kupiji atej ka gãjna pã pujiš dãsup haripilješ, ali voj nu gãndec! 35 Ujtãci aku! Kasa ata āj lãsatã sãngurã golã. † Šã nu mic vide pãn šje nu vic zãšji: ‘Blagoslovulit sã fijã kari vinji ām numilje alu Domnu!’”‡

14

Isus iscjelile pã zuva dã sãmbãta

1 Undatã Isus u mers sã večeralaskã la kasa alu vođa dã farizej. Are pã zuva dã sãmbãta šã jej sã ujta pã jãl tari ku sama. * 2 Om ku bičišug dã umflalã dãm apã su pojavalit dãdãnenće aluj. 3 Isus u āntribat pã učiteljur dã zakonu alu Mojsije šã pã farizeji šje asre akulo: “Āj zakonito dã pã zakonu alu Mojsije sã ozdravalaskã pã zuva dã sãmbãta ili nu?” 4 Jej tãšje, Isus pã aje u pus mãnjlilje pã omula, šã lu ozdravalit šã lu lãsat sã fugã. 5 Isus lju āntribat: “Dãkã šjinjiva dãm voj ari fišjor ili pã vakã kari u kãzut ām bunar adãnkã nac skoçi odma afarã, šã pã zuva dã sãmbãta?” 6 Pã aje, jej nu puće sã uništilaskã vorba.

† 13,27 nu šćuv dã hundi šćec Ku alčilje vorbi: “Njiš urtašji njiš njamu nus čimac pã gozba ame.”

‡ 13,29 Mulc Židovi kari pretpostavale kã jej ās dio alu kraljevstva alu Dimizov nas are ukljućeni. Ali mulc kari nu as re Židovi dãm toći lokurlje dãm svet ur fi ukljućeni ām kraljevstva alu Dimizov. § 13,30 ām original skrijã: “Zadnji ur fi elši”. “Elši” predstavljalešci važnost šã čast. Ku alčilje vorbi: “ur fi najvažniji ... ur fi mišj važni”, ili: “Dimizov u počastali ... Dimizov lju rušuna”. * 13,32 lisicurljelje

ka lisica are, Herod are lukav, tari ubraznik ali šã kukavicã. † 13,35 Ominji dãm Jeruzalem u odbacalit pã Isus kã jãl āj Mesija. Domnu lju odbacali šã nu lju zaštitali. Dã pã aje kãtãnj dãm Rim u uništãli Jeruzalem (70. god. dã pã Krist). 13,35 Ps 118,26 ‡ 13,35 Isus u āntoršji ām napoj pã pãmãnt. Atunšje

ominji dãm Jeruzalem ur prepoznali kã jãl āj Mesija. * 14,1 sã ujta pã jãl tari ku sama gãnde sã vadã dakã āl poçi optužili dã šjeva kã āj duvinã.

Isus ānvacā dā pōniznost

⁷ Isus u bāgat sama kum gošći kari asre čimac izabrale lokurlje helj maj ām centrā la masā. Isus lji ānvacā ku usporedbā pā jej: ⁸ “Kānd ješć čimat dā la šjinjiva pā nuntā nu šādec pā lok dā časni gošć. Domačinu ar puće sā vi čimat pā šinjiva maj važni dā voj pā ala lok. ⁹ Domačinu ar puće sā vijā ku omula, šā sā ac zākā: ‘Urtaku amnjov, elši lokusta āj pāntru jāl’, šā atunšje tu ješć ām rušānji. Vi trābuji sā či dušj pā zadnji lok.

¹⁰ Aša kānd ješć čimat, dući šā akul-ježjic zadnji lok. Atunšje Domačinu ar puće sā vijā šā sā ac zākā: ‘Urtaku amnjov, hajd maj ām sus.’ Atunšje ām asta slučaj tu vi puće sā aj maj mult poštovanje ām nenće alu urtašji atej šā gošć. ¹¹ A tot omu kari sā rāđika sāngur u fi pōnizilit, ali eje kari u fi pōnizni u fi rāđikac.”

¹² Su āntors la Domačin šā Isus u zās: “Kānd pripremilešć večerā nu čima numa pā urtašjic, ili pā fracic, ili pā njamac ili pā gāzdašj susjedur, kā jej sigurno čur čimaći pā činji isto šā aša cu fi āntors. ¹³ Maj benji kānd fašj feštā čamālji pā sarašj sā vij šā pā invaliž, šā pā ulož šā pā orb. ¹⁴ Tu vi fi blagoslovilit, kā jej nuc poći āntoršji ali Dimizov ču nagradali ām nor pā zuva dā uskrsnuće dā pravedni ominj.”

Isus svitešći dā mari feštā ām kraljevstva aluj

(Mt 22,1-14)

¹⁵ Kānd unu dām ominjije la masā u auzāt, Jāl u zās: “Blagoslovilit āj ala kari u mānka pitā ām kraljevstva alu Dimizov!”

¹⁶ Isus u āntors vorba: “Undatā are unu om kari u dat mari večerā. Multā

lumi are čimat akulo. ¹⁷ Mar apropi dā večerā sluga u fost mānat la gošć sā lji čemi: ‘Hajdec’, u zās jāl: ‘kā kutotu āj spremno!’ ¹⁸ Ali jej toc dām jej sor apukat sā āš aflji izgovorur. Unu u zās: ‘Ju am kumpārat telek, šā trābā sā mā duk sā u vād. Mā arogā la činji, sā zāšj sām jerći.’ ¹⁹ Alci u zās: ‘Ju am kumpārat šinšj (5) perez dā bikan šā trābā sā mā dukā sā ānšjerkā. Mā arogā la činji, sā zāšj sām jerći.’ ²⁰ Treći om u zās: ‘Ju baš mam ānsurat sā dām ala rānd nu pot vinji.’†

²¹ Sluga u mers ām napoj la gazda aluj šā ju spus kutotu. Asta lu mirgišit pā gazda šā jāl u zās alu sluga aluj: ‘Āngribešćici, dući pā ulicur šā ām centru dā varuš šā adālji pā sarašj, ulož, invaliž šā pā orb sā vijā.’ ²² Kānd u fākut aje, gazda u javalit kā u fākut aje ali inka are maj lok. ²³ Atunšje ju zās gazda alu sluga: ‘Aku dući ām kot pā ulicur šā čamā† šā fā sā vijā, aša sā fijā kasa ame umpljitā. ²⁴ Kā njišj unu dām eje elši kari asre čimac nor gusta dām večera ame.”

Učenicu ar trābuji sā fijā tari predalic la Isus

(Mt 10,37-38; 5,13; Mk 9,50)

²⁵ Mulc ominj āl sljedile pā jāl. Isus u āntors ām napoj šā u svātit alor: ²⁶ “Bilo šinji dām voj kari plašji maj tariš pā tatusu pā mumāsa pā bāšā-caš, pā kupijiš pā fracī šā pā sorāl-ješ šā čak pā kustu aluj maj mult dā kit pā minji, nu poći sā fijā učeniku amnjov. ²⁷ Dakā šjinjiva gāndešći sā fijā učeniku amnjov, trābā sā dukā

† **14,20** Eje ominj kari as re čimac pā nuntā jej fišje dā njimik pā kralj. Dā nuntā jej dā mult mar ščije, a kānd u vinjit vreme sā vijā, jej ur izmislilit mišjunj, šā izgovorur. Adāšje šjinjiva ar trābuji sā kumpiri telek kari nikad no u vāzut ili sā kumpiri bikan kari nu su ujtat ili ar trābuji sā rāmāji cjelo vrijeme akasā sā fiiji ku mujere aluj? Jej cānje dā udvaru alor, dā familja alor maj tari dā kit dā gospodaru. Isus u upozorilit kā banji, udvaru šā familja nu slobod sā fijā maj bitni dā kit dā Dimizov (vejs retku 25-33 dos). † **14,23** ām kot pā ulicur ām original skrijā: “pā kalji ili la ogradā” § **14,26** ām original skrijā: “Dakā šjinjiva vinji la minji a nu mrzālešći pā tata aluj nu poći fi učeniku amnjov”. Ajišje āj “mrzālalā” preueličavanje dā pucān ljubav kari ominji ar trābuji sā areći numa alu Isusu.

krušje aluj sã mã sljedilaskã šã sã fijã spremni sã mori pãntru minji.”*

²⁸ “Gãndecãvã aku dakã unu dãm voj gãndešçi sã fakã toranj, nu ac šãđe elši žjos šã sã videc dakã avec dãstul banj sã ãl fãšjec do kraja tornjula? ²⁹ Inãce ar puće sã fašj temeljurlje šã hej šje sã ujtã la voj šar puće fašji šufã dãm voj daje kã nu avec dãstul banj sã završãlec. ³⁰ Jej ur zãšji: ‘Asta om su apukat sã gradalaskã ali no putut sã završãlaskã!’

³¹ Ili ka kum kralju su spremili sã mergã ãm bãtajã ku altu kralj. Šã sã nu šadã elši šã sã gãndaskã dakã ku zešji (10) hiljada dã kãtãnj poçi sã ãl savladalaskã ku protivnikuš kari ari doj spešj (20) hiljada? ³² Atunšje dakã nu poçi sã ãl savladalaskã u mãna pã pregovaraç kitã ãj inka neprijatelju dã parçi sã ãntrebi dã uvjetur dã putuljalã. ³³ Šã aša toc dãm voj dakã nu vic lãsa kutotu šje avec, nu poçi sã fijã učeniku amnjov.”†

*Uçenici alu Isus ãs ka sare
(Mt 5,13; Mk 9,50)*

³⁴ Isus u zãs: “Sari ãj bunã stvar ali dãkã perði izu, ku šje poc ãntoršji bãlureme? ³⁵ Nuj bunã atunšje njiš dã pãmãnt njiš dã šrot. Lume numa u vãrlješçi ãndãrãt. Punjec ureçi voj kari avec ureçi sã auzãc!”

15

*Usporedbã dã birka kari su pirdut
(Mt 18,12–14)*

* **14,27** Isus nu zãšji kã kršçanu ar trãbuji sã fijã pã krušji. Rimljani stalno mãnã pã ominj sã dukã krušje aluj majnti dã kit as re sus pã krušji sã fijã znak kã su pokorulit la Rim. Asta metaforã znaçalešçi kã jej trãbã sã sã pokorulaskã la Dimizov sã fijã spremni sã patalaskã numa sã fijã uçenici alu Isus. † **14,33** Benji ãj sã gãndešç sã fijã učeniku alu Isus, ali dakã šjinjiva gãndešçi sã sljedilaskã pã Isus a sã nu dukã krušje aluj, šã sã nu odbacalaskã kustu, jãl ãj fãr dã korist ka graditelju kari nu putut sã završãlaskã tornju ili ka kralju kari no putut sã pobjedilaskã. *

15,2 šã mãnãnkã ku jej Farizeji nu mãnka una ku eje ominj kari nu poštivale zakonurlje alor kari as re tari strogã, aje are kum su spãla, desetina, kum u mãnka šjeva ka mãnkare. Alor lji are frikã kã Farizeji pãntru aje u fi neçisti a Dimizov nu lju apuka. † **15,4**

Aje are pašnjaku dãsvãkut hundi as re birkur. Dã apropi as are alci pastirur kari lji pãze. ‡ **15,7** devedeset devet (99) pravednikur kari nu lji trãbã ãnkãjalã Isus koristilešçi šodã numa sã zãkã kã farizeji nus u pravo kã jej nu trãbã sã sã ãnkãjaskã. Ku alçilje vobri: “devedeset devet (99) ominj ka voj gãndešçi kã voj šçec pravedni šã kã nu trãbã sã vã ãnkãjec.” § **15,8** ãm original skrijã: “deset drahmi”. Atunšje una drahma are una dnevnica.

¹ Pãlãngã Isus su okupulit tari mulc poreznici šã tari mari grešnici sã pujã ureçi la vorba aluj. ² Farizeji šã uçitelji dã zakonu alu Mojsije sur apukat sã ãl gumunjaskã, šã jej zãšje: “Asta om sã družulešçi ku grešnici, šã mãnãnkã ku jej.”*

³ Daje Isus lji spunji asta usporedbã: ⁴ “Dakã šjinjiva dãm voj ari sto birš šã sã perði una dãm jelji, nac lãsa pã ešçe devedeset devet ãm pustulot, † šã ac meržji dã pã aje una su kutãc pãn šje nac afla? ⁵ Šã kãnd vic afla, aj dušji pã umirilje ku fãlušãjã. ⁶ Atunšje ac meržji akasã, vic çima pã urtašjic šã pã susjedi avošttri šã ac zãšji: ‘Ãnfãlušãcãvã ku minji, kã am aflat pã birka ame kari are pirdutã!’ ⁷ Ju vã zãk, ku fi maj mari fulušãjã pã nor kãnd su ãnkãji unu grešnik, nego dã devedeset devet (99) pravednikur kari nu lji trãbã ãnkãjalã, aša jej gãnde.”‡

Usporedbã dã banji pirduc

⁸ Isus maj zãšji: “Ili haj sã zãšenj kã una mujeri ari zešji (10) banj dãm aržjintš šã atunšje unu dãm jej perði. Nu acãcã lumina šã mãtura podu šã u kuta banj, pãn šje nu aflã? ⁹ Šã kãnd u afla banj dãm aržjint pãrdut, je šu çima pã urtašjilje alji šã pã susjedurlje una, šã u zãšji: ‘Ãnfãlušãcãvã ku minji, kã ju am aflat banji kari am pirdut!’ ¹⁰ Ju vã pot zãšji kã ãj isto aša ãntrã andelji alu Dimizov. Dakã sã ãnkãješçi unu grešnik, jej sã ãnfãlušešçi.”

Usporedbã dã fišjoru pirdut

¹¹ Isus u zãs: "Are unu om kari ave doj fišjor. ¹² Hãl maj tãnãr u zãs alu tatusu: 'Tatã, dãm dio šje ãm pripadalešci.' Aša tata aluj u ãmpãrcãt kutotu šje ave ãntri jej.

¹³ Dã pã dovã tri zãlji, fišjoru hãl maj tãnãr u akuljes kutotu šje ave šã su pus pã kalji sã mergã dãparci šã akulo u čiltit kutotu šje ave, čilte fãr dã gãnd. ¹⁴ Kãnd u čiltit kutotu, mari fomi u vinjit pã pãmãntu hundi are jãl, šã su aflat ãm sãrãšijã. ¹⁵ Aša u mers la unu om ãm pãmãntula kari lu mãnãt ãm telek sã aj rãnãškã poršji.* ¹⁶ Aluj ji are aša fomi dã šu kivinjit sã mãnãšji dãm ha šje† mãnka poršji, šã njime nuj dãde njimika.

¹⁷ Dã pã aje jãl šu vinjit ãm firi. Jãl u zãs: Tata amnjov ari mulci slugur šã jej ari um boglã dã mãnkaru a ju ajišje mor dã fomi! ¹⁸ Ju muj skula šã uj meržji la tata amnjov šã ju zãšji: 'Tata amnjov, ju am zgrešilit protiv dã činji, šã alu Dimizov ãm nor. ¹⁹ Ju nu mes maj mult vredan sã fjuv čimat fišjoru atov. O lašãmã sã fjuv radniku atov!'

²⁰ Atunšje su skulat šã u mers la tatusu. Ali mar kãnd are inka dãparci dã la kasa alu tata aluj, tatusu lu vãzut šã lu apukat mila dã jãl. Tatusu u aljirgat la jãl, lu ãngãrgãjet šã ãl surãtat tari. ²¹ Fišjoru ju zãs: 'Tata amnjov, ju am zgrešilit protiv dã činji šã alu Dimizovu ãm nor. Ju nu mes maj mult vredan sã fjuv čimat fišjoru atov.'

²² Tatusu u zãs alu slugurlje aluj: 'Dušjec friš šã aflãc maj bunji colji šã punjec pã jãl, dãdecãj virigã‡ dã mãna aluj, šã cipiliš dã pišjorilje aluj. § ²³ Šã apukãc pã maj mãndru rãnjitã vakã šã amurãcu, atunšje lasã sã mãnkanj šã sã fijenj fãloš. ²⁴ Adãšje? Dãm ala rãnd kã astãš fišjoru amnjov are mort, a aku kustã ãm napoj! Jãl are pirdut šã

aku su aflat!' Aša jej sur apukat sã sã ãnfãlušaskã.

²⁵ Maj bãtãrn fišjor are ãm telek. Jãl vinje akasã šã kum vinje maj apropi dã udvar, jãl puce sã audã muzikã šã žok. ²⁶ Aša u čimat pã unu dãm slugur šã u ãntribat šje ãj aje. ²⁷ Šã ju spus: 'Fraçitu atov su ãntors akasã šã tatusu u amurãt maj mãndrã rãnjitã vakã dãm ala rãnd kã su ãntors sãnãtos!'

²⁸ Ali jãl are mirgiš šã nu gãnde sã tunji ãm nontru. Šã aša u mers afarã, a tatusu sã aruga la jãl sã vijã ãm nontru. ²⁹ Ali jãl u ãntors vorba alu tatusu: 'Numa gãndešciçi kã mulc ej šje am lukrat dã činji ka robu, šã uvek am fãkut šje maj zãs šã tot nu maj dat njiš mikã kecã sã pot ave slavalala ku urtašji amej. ³⁰ Ali kãnd astãš fišjoru atov u vinjit akasã kari u mãnkat kutotu šje aj dat gãzdãšije, ku bludnicur, atunšje tu çi dušj šã amor rãnjitã vakã pãntru jãl!'

³¹ Tatusu u zãs aluj: 'Fišjoru amnjov, tu ješc uvijek ku minji, šã kutotu šje am ju ãj atov. ³² Isto aša benji ãj aku sã slavalenj šã sã nji ãnfãlušãnj kã astãš fraçilje atov are mort šã su ãntors ãm kust ãm napoj, šã jãl are pirdut šã aku su aflat!'

16

Isus nji ãnvacã kum sã koristilenj gãzdãšije mudro šã dirept

¹ Asta usporedbã isto Isus u spus alu učenici: "Are om gãzduk kari u dat lukru alu unu upravitelj, šã ju fost spus aluj kã upravitelju čãltešci šã rãšãpã gãzdãšije alu gazda aluj. ² Aša lu čimat pã jãl šã ju zãs: 'Šje ãj asta šje audã dã činji? Dãm raçunu dã kutotu šje aj fãkut, kã tu maj mult nu poc fi upravitelj!'

³ Upravitelju u zãs atunšje aluj sãngur: 'Šje sã fak, aku kãnd gazda je

* **15,15** Zakonu alu Židovur zãšje kã poršj ãs nečistã životinjur. Pãngãlã asta zakonu, Židovi nu are slobod sã mãnãšji karnji dã pork. VejsLev 11,7. Židovi mãrzãle poršj. † **15,16** dãm ha šje ãm original skrijã: "ljuskur dãm rogaç". As re ljuskã dãm mahunur kari krešçi pã ljemnu dã rogaç. ‡ **15,22** virigã

Viriga ãj znak dã čast šã dã autoritet. § **15,22** šã cipiliš dã pišjorilje aluj. Kãnd porc sandalur aje aratã kã ala om ãj slobodan a nuj rob.

ändärät lukru dā la minji? Nu am pučeri sǎ kapalesk? U fi rušanji sǎ mā duk sǎ kuldujesk. ⁴ Ščuv šje uj fašji! Ju uj đirežji aša dā känd mur māna dām lukrusta tot uj fi apukat ām benji la kǎšǎlje ominjistora.*

⁵ Aša jǎl u mānat dā pǎ ominji šje as re dator alu gazda aluj, unu pǎ kići unu. Jǎl u āntribat pǎ elši om: ‘Kit ješč dātor alu gazda amnjov?’ ⁶ Jǎl u āntors vorba: ‘Sto bačvur† dā uloj dām maslinur.’ Upravitelju u zās: ‘Šǎz žjos, jec računu šǎ pǎ friš skrijǎ pedeset.’

⁷ Šǎ jǎl u āntribat pǎ altu om: ‘Kit ješč tu dātor?’ ‘Sto merur‡ dā pšenica.’ Šǎ jǎl ju zās aluj: ‘Jec računu šǎ skrijǎ osamdeset.’

⁸ Atunšje gospodaru u āmārit pǎ nu đirept upravitelj kari ām oči aluj nu are bun upravitelj, kǎ u arǎtat dāstafelǎ mǎrduljijǎ kari nuj bunǎ. Asta aratǎ, kǎ ominji dā asta svet§ ās maj mudri ām stvarurlje alor dā kit dā ominji dā luminǎ.* ⁹ Šǎ ju vǎ zǎk: ‘Koristilec gǎzdāšijǎ šje fužji daje kǎ āj nepravednǎ ku aje vǎ fǎšjec urtašj pǎ lǎngǎ voj, aša känd nu maj u fi gǎzdāšijǎ, atunšje voj vic fi apukac ām nor dā erikeš.†

¹⁰ Ala kari āj vjeran ām maj mišj stvarur, āj isto aša vjeran ām stvarurlje mar; šǎ ala kari nuj vjeran ām stvarurlje mišj āj isto nu vjeran ām stvarurlje mar. ¹¹ Šǎ aša dakǎ nac fost vjerni ām svetovno gǎzdāšijǎ šjinji vu ānkredi ku pravǎ gǎzdāšijǎ sǎ upravljalec? ¹² Šǎ dakǎ nu ščijec

upravljali ku altora benjilje, šjinji vu da aje šje pripadalešći avovǎ?

¹³ Njiš una sluga nu poći sǎ služulaskǎ pǎ doj gazdur dām turdatǎ, kǎ pǎ unu u zamrzǎli a pǎ altu u plašji, ili u fi vjeran alu unu a pǎ halalǎnt nu u puče vide ām oč. Nu pučec služuli šǎ alu gǎzdāšijǎ šǎ alu Dimizov istovremeno.”

¹⁴ Kutotu aje auze farizeji, kari asre lukumic dā banj, šǎ jej su apukat sǎ āš fakǎ šjuj. ¹⁵ Atunšje Isus u zās: “Voj vǎ fišjec pravedni ām oči alu lume, ali Dimizov ščijǎ sufljičilje avoštri. Šje lume tari cenilešći, skǎrbǎ āj ām nenće alu Dimizov.”

Zakonu alu Mojsije šǎ kraljevstvo alu Dimizov

(Mt 11,12-13; 5,18, 31-32)

¹⁶ Isus zǎšji: “Zakonu alu Mojsije šǎ kenvijurlje alu proroci kari jej ur skris vridile pǎn šje no vinjit Ivan kari bučuza šǎ dā atunšje spunje Hir fǎlos dā kraljevstva alu Dimizov a noj trǎbujenj sǎ nagovurelenj sǎ mergǎ ām kraljevstva alu Dimizov. ¹⁷ Nu značalešći kǎ zakonu alu Mojsije nuj bun. Majnti u trešji noru šǎ pāmāntu, kitǎ sǎ propadalaskǎ zakonu ili sǎ kadǎ una slovǎ dām zakon.

¹⁸ Kari sǎ lasǎ dā la bǎšacaš sǎ sǎ ānsori ku alta bǎšaca fašji preljub. Šǎ tot omu kari u ānsura pǎ mujeri kari āj lǎsatǎ dā la bǎrbat isto fašji preljub.”

Usporedbǎ dā om gǎzdak šǎ dā Lazar

¹⁹ Isus zǎšji: “Are om gǎzdak kari sǎ āmbrǎka ām colji skumpi‡ šǎ ām totǎ zǎ mǎnka skumpǎ mǎnkari. ²⁰ Akulo are isto aša om sǎrak kari sǎ čima Lazar kari are astupat ku čirevur pǎ

* **16,4** uj fi apukat ām benji la kǎšǎlje ominjistora Asta značalešći kǎ alci ominj cu da lukru, šǎ alčilje stvarur šje ac trǎbǎ dā kust. † **16,6** Sto bačvur Ām original skrijǎ: “Sto bata”. Aje are oko 3.000 litara.

‡ **16,7** Sto merur Ām original skrijǎ: “Sto kórova”. Aje are oko 20.000 kilograma. § **16,8** ominji dā asta svet Asta āj dā ominj kari ās ka nu đirept upravitelj kari nu kunošći pǎ Dimizov. Ku alčilje vorbi: “Ominji dā asta svet ili svjetovni”. * **16,8** ominji dā luminǎ “Lumina” asta svitešći dā Dimizov

ili dā đirept ponašalalǎ. Ku alčilje vorbi “Ominji alu Dimizov” ili “ominji kari kustǎ ām svetlǎ”. † **16,9** voj vic fi apukac ām nor dā erikeš. Asta značalešći kǎ Dimizov āj zadovoljan kǎ koristilec banji sǎ ažitǎc alu ominj ili alu urtašj kari ažitǎc. Dimizov šǎ andelji vu aščipta ām domu alor ām nor. ‡ **16,19** Ām original skrijǎ: “kari sǎ āmbrǎka ām ljubičastǎ mǎndri colji”. Ljubičastǎ farbǎ šǎ tkaninǎ dām mǎndru lan as re tari skumpi.

jäl ša are pä kočci la uša la ala gäz-dak. ²¹ Jäl äš kivinje sä fijä ränjit ku mrvicurlje šje käde dä pä masa alu omuluje gäz dak. Känji delj divljä čak vinje la jäl ša äj ljinže čirevur. ²² U vinjit vreme känd u murit kuldužu, ša andeji lor dus äm bracä la Abraham. ²³ Omu gäz dak isto u murit ša u fost ängrupat. Äm mari mukä äm podzemlje,* gäz daku su ujtat sus ša u väzut pä Abraham dä däparči ša pä Lazar kari are längä Abraham.

²⁴ Ša jäl u pläns äm mužjalä: 'Tata, Abraham fijäc milä dä minji! Mänäl pä Lazar la minji lasäl sä äntu-paskä žježjitu äm apä ša säm räšjaskä ljimba, kä mari mukur äs pä minji äm fokusta.'

²⁵ Abraham u äntors vorba: 'Fišjoru amnjov, tu träbä sä či ängändešc dä aje känd arej pä pämänt tu avej mulci bunji stvarur, känd Lazar ave mulci relji stvarur. Ali jäl äj aku äm utjehä, känd ješc tu äm mukä. ²⁶ Ša dä kutotu asta, äntri noj ša äntri voj äj mari gropä fär dä kraj. Eje kari ar gändi sä mergä dä ajišje la voj nu poči, ša njiš njime nu poči dä la voj sä vijä la noj.'

²⁷ Atunšje omu šje are gäz dak u zäs: 'Mä arog la činji sä älä mäj pä Lazar la kasa alu tata amnjov. ²⁸ Ju äm šinšj frac kari akulo kustä. Lasä sä lji upozurulaskä sä nu vijä pä ista lok pljin dä mukä!'

²⁹ Abraham u äntors vorba: 'Jey ari kenvijur kari Mojsije ša proroci ari skris dä jey sä lji opozurulaskä! Lasälji sä pujä ureci la jey!'

³⁰ A jäl u zäs: 'O nu, Tata amnjov Abraham. Alor lji träbä sä lji vijä šjinjiva däm morc, ša jey sur änkäji.'

³¹ Abraham u äntors vorba: 'Dakä no punji ureče la Mojsije ša la pro-rokur, nur änkredi njiš sä sä skolji šjinjiva däm morc.'"

17

Kum sä järtenj ša sä fijenj vjerni sluga

(Mt 18,6-7; 15; 21-22; Mk 9,42)

¹ Isus u zäs alu učenici aluj: "Na-padajur dä relji träbä sä vijä ali jao alu ala om pä kari vinji. ² Aluj jar fi maj benji sä ajvi peträ däm mlin ljigatä la gät ša sä sä värljaskä äm apä, dä kit sä puji pä grehur pä hej mišj. ³ Fijec äm samäl! Dakä fračitu ac vitešci ämpurišešcil; atunšje dakä su änkäji, jartäj. ⁴ Makar sä zgrešilaskä protiv dä činji šapči (7) rändur äm una zä, dakä vinji la činji šapči (7) rändur sä priznalaskä dä aje šje u fäkut, jartäj."

⁵ Apostolu u zäs alu Domnu: "Dänji maj mult änkridalä!"

⁶ Domnu anostru u äntors vorba: "Ša vi avut änkridalä makar aša dä mikä ka sämänca dä gorušičino zrno voj ac puče zäšji alu ljemnusta: 'Skočici däm vänj ša sämänäci äm more!', ša voj vic punji ureci.

⁷ Šjinji däm voj zäšji alu sluga aluj, dä pä šje u lukra äm telek ili päze pä biršj, sä ac zäkä känd vinji däm lukru: 'Hajd jec lok?' ⁸ Mar ju zäšji am lok dä aje: 'Dući ša fä šjeva dä mänkat, ščimbäc coljilje, ša ašcaptämä sä mänänk ša sä bjov, dä pä aje poc tu sä šas ša sä mänäšj!' ⁹ Ša ar kăpäta sluga šjeva ka posebnä zaslugä dä aje dä šje u fäkut? Ju gändesk kä nu. ¹⁰ Ša voj isto fäšjec kutotu šje am zapovjedalit, träbä sä zäšjec: 'Noj ščenj numa obični slugur. Noj numa anj fäkut lukru anostru!'"

Ozdravalic äs zešji (10) ominj ku gubä, a numa Samaritanac su zahvalalit

¹¹ Aša pä kalje dä Jeruzalem, Isus u mers pä kalje kari sljedile granicurlje äntri Samarija ša Galileja. ¹² Are aje sä tunji äm unu däm saturljelje ša jäl u aflat pä drik zešji (10) ominj ku gubä. Jey ur stat pä däparči ¹³ ša ur mužjit

Š 16,22 äm bracä la Abraham Äm original skrijä: "pä čeptu alu Abraham" ili "äm bracä alu Abraham". Asta svitešci kä Abraham ša Lazar as re una längä alt pä aje feštä, pä grčki stil känd mänka pä feštä. Fälušjä äm nor are mulci rändur ka vorba alu Dimizov ka slika kum äj feštä. * 16,23 podzemlje Äm original skrijä: "Had". Numurlje "Had" ša "šeol" k koristile äm Biblijä kum äj morče ša lok hundi duša alu ominj fužji känd jey mori.

la jăl: "O Isuse Domnu! Fijăc milă dă noj!"

¹⁴ Kănd u văzut pă jej, Isus u zăs: "Dușjec șă arătăcāvă la pop să vadă dakă șcec sânătoș." Jej lur pus ureci, șă pă kalji jej ur fost čistilic.

¹⁵ Atunșje unu dăm jej kănd u văzut kă u fost čistilic su ăntors ăm napoj șă dăm tot graju slavale pă Dimizov. ¹⁶ Jăl u kăzut žjos pă ubrazu la pișjorilje alu Isus șă ju zahvalalit. Ali omula are Samaritanac.

¹⁷ Isus u ăntribat: "Nas re zeșji (10) ominj kari as re čistilic? Hundi ăs heșćelanc novă (9) ominj? ¹⁸ Nu su ăntors njime ăm napoj să đe slavalala alu Dimizov, čar strancusta?" ¹⁹ Atunșje jăl u zăs: "Skolăci șă dući pă kaljec. Ănkridala ata ću spasalit!"

Kraljevstvo alu Dimizov aj dapropi
(Mt 24,23-28, 37-41)

²⁰ Kum u fost ăntribat dă la farizeji kănd u vinji Kraljevstvo alu Dimizov, Isus u ăntors vorba:

"Kraljevstvo alu Dimizov nu vinji, aša să potă ominji să promatralaskă dă pă znakovur. ²¹ Aša lume să nu potă să zăkă: 'Ujtăci! Ajiše aj.' Ili: 'Akulo aj!' Nu! Kraljevstvo alu Dimizov aj ăntri voj!"

Isus spunji kă u vinji ăm napoj

²² Jăl u zăs lu učenici aluj: "U vinji vremi kănd vic kivinji să viđec una dăm zăljliljelje kănd ju, Fișjoru Omuluj, uj vladali ka kralju, ali kivinjala avostră no fi ispunulită. ²³ Orikic ur zășji: 'Ujtăci akulo aj! Ajișje aj!' Nu fužjec ăm njikere nu vă maknalec! ²⁴ Kănd ju uj vinji Fișjoru alu Omuluj, ju uj vinji ka skripala pljin dă svetlă svitlăžănt dăm unu kap dă nor păn la altu kap dă nor. Aša u fi șă ku Fișjoru Omuluj ăm zua aluj. ²⁵ Ali majnti dă aje, ju trăbujesk să patalaskă mult șă ju uj fi odbacalit dă la asta generacijă.

²⁶ Kum are ăm zăljlilje kănd Noa kusta, aša u fi ăm zăljlilje kănd ju Fișjoru Omuluj uj vinji. ²⁷ Atunșje jej mănka șă bije, să ănsura șă să ămirita pănă ăm zuve kănd Noa u tunat ăm arkă. Šă poplava u vinjit șă u uništilit pă toc kari nas re ăm arkă.

²⁸ Isto aša are ăm zăljlilje kănd Lot kusta. Jej mănka șă bije, kumpăra șă vinde, șă sămăna șă gradale. ²⁹ Ali pă zuva șje Lot u fužjit dăm Sodoma u kăzut fok șă sumpor dăm nor șă u uništilit pă jej toc. ³⁰ Isto aša u fi dăm turdată pă zuve kănd ju, Fișjoru alu Omuluj muj ăntorșji. ³¹ Dakă aj ăm aje zuva omu pă krovuș dă kasa* a stvarurlje aluj ăs ăm kasa, nu mergă žjos dă pă jelji să aș je ku jăl. Isto aša dakă aj om ăm telek, nu mergă akasă. ³² Ăngăndecavă dă bășăca alu Lot șje ju su dogodulit!† ³³ Šinji gođe ănșjarkă să aș spasalaskă kustuș ala lu perđi a kari lu perđi ala u ave kust. ³⁴ Ăm aje nopci ju vă spuj ur fi doj ominj ăm ista pat șă unu dăm jej u fi lot, halalănt u fi lăsat. ³⁵ Dovă mujer una ur meljali făn, șă una u fi lotă, hajelantă u rămănje." ³⁶ ‡

³⁷ Učenici ur ăntribat pă Isus: "Hundi u fi aje Domnu."

Jăl u odgovorilit: "Hundi ăs ominj morc akulo u vinji leșinari."§

18

Usporedba dă sudacu hamiș

¹ Isus u spus usporedba să areci alu učenikur kă om ar trăbuij uvjek să să aroži șă nikad să nu odustulaskă. ² Jăl u zăs: "Ăm unu varoș are unu sudac. Omusta nu ave frikă dă Dimizov, njiș nu să brigale dă njime șje jej zășji. ³ Šă akulo are una vădojă ăm varușula kari stalno vinje akulo la jăl, șă să aruga: 'Apără mă dă dužmanu amnjov.' ⁴ Una

^{17,26} Stv 19,1-29 ^{17,28} Stv 19,1-29 * ^{17,31} Krovurlje alor as re ravnă a ominji puće să umblii sus ili să șadă. † ^{17,32} Je su ujtat ăm napoj la Sodoma a Dimizov u kaznalit una ku ominji dăm Sodoma. ‡ ^{17,32} Stv 19,16 § ^{17,36} Orikic rukopisur ari asta stih: "Doj ominj ur lukra ăm telek șă unu u fi lot, halalănt u rămănje." § ^{17,37} Kănd ominji veđi pă leșinarur kum ăs una, jej șćijă kă akulo ăs ominj morc. Aša toc u šći kănd u vinji sudu alu Dimizov. § ^{17,37} Job 39,30

vremi nuj ažuta. Dă pă aje su apukat sã sã ăngăndaskã:

‘Nu am njiš šefãlj frikã dă Dimizov, ili brigã pă lăngã ominj. ⁵ Kum gođe, ju uj ažuta alu asta udovicã kã mult mōsă dosadalešci. Uj apãra, inace mu dosadali ku vinjala šã ku ăntribalurlje alji.’”

⁶ Atunšje Domnu Isus u zãs: “Ac băgat sama šje šu zãs săngur aluj sudacu hamiš?” ⁷ Šã atunšje nu da Dimizov điriptaci šã zaštitã alu lume akuljesã aluj kari plănži la jãl zuva šã nopće šã jãl are strpljiv ku jej. ⁸ Ju vã zãk kã jãl u ažuta ku điriptaci šã ku zaštitã pă friš. Ali uj afla Fišjoru alu Omuluj dăstafelã ănkridalã ăm ominj kănd ju muj ăntoršji pă pãmănt?”

Usporedba dă farizej šã dă poreznik

⁹ Isus u spus alta puvešci, alu orikic ominj kari asre tari uvjerilicã ăm pravednostu alor, a jej pă alci sã ujtã ku măržnjã. ¹⁰ Jãl u zãs: “Doj ominj ur mers sus ăm Hram sã sã aroži. Unu dãm jej are farizej, šã altu om are poreznik. ¹¹ Farizeju su skulat sus šã u zãs asta aruguminci pãntru dă jãl: ‘O Dimizolje, ju dov hvalã cijã kã nu mes ju ka hešćelanc ominj: pulkućic, hamiš, preljubnik, ili čak ka asta poreznik. ¹² Ju postulesk dovã rãndur pă sãptãmãnã; dov desetina cijã dă kutotu šje zaradalesk.’

¹³ Porezniku pă haje parci, u rãmas dă parci, šã nu su ăndura sã rãdiši očiš ăm nor, numa ăș bãče ăeptu dă žalji šã zãšje: ‘Dimizolje aj milã dă minji grešnik!’ ¹⁴ Ju ăc zãk kã ala poreznik u mers akasã opravdan la Dimizov, a farizej nu. A tot omu kari sã rãđika săngur u fi ponizilit, ali eje kari u fi ponizni u fi rãđikac.”

Isus blagoslovulešci pă kupij

(Mt 19,13–15; Mk 10,13–16)

* **18,6** Ku alčilje vorbi: “Asta sudac are nepravedan, ali ujtãcãvã šje jãl u odlućilit!” † **18,17** Dimizov zahtjivealešci dă la ominj sã apušji vlast dă la Dimizov ku pouzdanje šã ku poniznost. Ku alčilje vorbi: “Šjinji god gãndešci sã tunji ăm kraljevstvo alu Dimizov trãbã sã apušji ku pouzdanje šã ku poniznost ka kupilu.” ‡ **18,19** bun Isus postavale vorba sã vadã dakã omu are bunã razumijevanje dă identitetu alu Isus, dakã Isus ăj Dimizov. Dakã omu ăl prihvatalešci ka pă Dimizov atunšje jãl u prihvatali pozivu alu Isus sã vãndã kutotu šje ari šã sã ăl sljedilaskã. **18,20** Izl 20,12–16; Pnz 5,16–20

¹⁵ Jej ur adus isto aša šã pă mišj kupijiš, sã puja Isus mănjlje pă jej sã lji blagoslovulaskã. Ali kănd ur vãzut aje ućenici jej ljur svãtit sã ăj đe udinã. ¹⁶ Isus lju čimat atunšje la jãl šã u zãs: “Lasãlji pă kupiji sã vijã la minji šã nu lji branalec, kã kraljevstva alu Dimizov pripadalešci alu dastafel ka jej. ¹⁷ Anume, ju vã zãk: ‘Kã kari gođe no fi ka kupiji mišj ponizni nor puće sã tunji ăm kraljevstva alu Dimizov.’” †

Teško ăj alu gãzdašj sã tunji ăm kraljevstvo alu Dimizov

(Mt 19,1–30; Mk 10,17–31)

¹⁸ Are unu vladar akulo kari u ăntribat pă Isus: “Bun Ućitelju, šje trãbã sã fak sã kapãt kust dă erikeš?”

¹⁹ Ju zãs Isus aluj: “Adãšje mã čem pă minji bun? ‡ Njime nuj bun čar unu Dimizov. ²⁰ Zapovjedurlje alu Dimizov šćijã: ‘Nu fã preljub’, ‘Nu amurã’, ‘Nu fura’, ‘Nu svedoćuli ăm mišjunã’, ‘Poštivãlešćic pă tatusu šã pă mumãta.’”

²¹ Jãl zãs: “Da šã asta am pãzãt dãm tãnjireme ame.”

²² Kănd u auzãt Isus aje, jãl ju zãs: “Ali ac ibizešci una stvarã: dući šã vindic kutotu šje aj, ămparcã banji alu sãrašj, šã tu vi ave gãzdašijã ăm nor. Atunšje hajd šã sljedilešćimã pă minji.” ²³ Ali kănd u auzãt aje, tari su ăntristat kã jãl are gãz dak šã nu gãnde kutotu sã vãndã.

²⁴ Kănd u vãzut Isus kitã dă tari su razočaralit, jãl u zãs: “Kitã dă grov ăj dă eje kari ăș gãzdašj sã tunji ăm kraljevstva alu Dimizov! ²⁵ Maj ušuri ăj alu devi sã tunji pãm urećilje dă ak, dă kitã alu gãz dak sã tunji ăm kraljevstva alu Dimizov.”

²⁶ Hej šje punje ureći ur zäs pã aje: “Šinji atunšje poći fi spasalit?”[§]

²⁷ Isus u äntors vorba: “Šje äj nemoguće alu om, äj moguće alu Dimizov.”

²⁸ Atunšje Petar u zäs: “Benji noj anj lãsat kutotu, šã çanj sljedilit pã çinji.”

²⁹ Isus u äntors u alor vorba: “Anume, ju vã zãk, kã šinji gođe äš lasã kasaš, ili pã bãšãcaš, ili pã fraciš, ili pã mumãsa šã pã tatusu, ili kupijiš pãntu kraljevstva alu Dimizov,³⁰ a sã nu kapići dã aje maj mult äm asta kust dã kit ave, a u kãpãta pã altu svet kari vinji kustu dã erikeš.”

Isus jarã spunje dã morçe aluj

³¹ Isus u çimat pã dvanaest apostolur la jãl, šã u zäs: “Punjec ureći, noj mãrženj äm Jeruzalem šã kutotu akulo šje u fost skris dã la proroš äm kenvija svãntã dã minji, Fišjoru Omuluj a aje su dogoduli: ³² Jej mu predali äm mãnjilje alu ominj kari nus Židovi šã dãm minji šor fašji šuf, uj fi bãtut, jej mu skipa,³³ šã dã pã šje uj fi biçevãlit šã uj fi amurãt, ali dã pã aje ju uj uskrsnuli treãa zuva.”

³⁴ Uçenici nu šçiye njimik dã asta. Elje vorbi ljur fost askunšã, šã jej nor prišjiput njimika šje sã ängãnde Isus.

Isus ozdravalit pã orb om dã apropi äm Jerihon

³⁵ Kum äs re apropi äm Jerihon, šjeva ka omu orb šãde pã drik šã kulduže. ³⁶ Kãnd omu orb u auzãt kã gãrmaðã trešji pã akulo, jãl su äntribat šje äj aje. ³⁷ Aša jur spus kã Isus dãm Nazaret u trikut pã akulo. ³⁸ Pã aje u mužjit: “Isuse Fišjoru alu David,^{*} mã arog la çinji aj milã dã minji!” ³⁹ Lume kari umblã äm nenći

äj zãšje sã takã, ali jãl su apukat šã maj tari sã mužjaskã la jãl: “O Fišjoru alu David aj milã dã minji!”

⁴⁰ Atunšje Isus u stat šã u dat zapovjed sã äl adukã la jãl. Jãl lu äntribat: ⁴¹ “Šje gãndešc sã fak pãntu çinji?”

Šã jãl u äntors vorba: “O Domnu, ju gãndesk sã vãd!”

⁴² Isus ju zäs: “Ujtãci! Änkriðala ata çu ozdravalitã.” ⁴³ Šã jãl odma u kãpãtat sã vadã. Šã lu sljedilit pã Isus, šã slavale pã Dimizov. Šã totã lume kari ur vãzut dãde slavã alu Dimizov.

19

Zakej sã änkãješçi

¹ Isus u vinjit äm Jerihon šã u trikut äm ala varuš. ² Šã akulo are om šje sã çima Zakej. Jãl are glavni poreznik, šã are gãzðak. ³ Jãl äñšjãrka sã vadã pã Isus šã sã saznalaskã šjinji äj jãl. Ali nu äl puçe sã äl vadã akulo asre mulc ominj daje kã jãl are niskã om. ⁴ Dãm ala rãnd jãl u aljãrgat äm nençi šã su urkat pã ljemn dã divlja smokvã äm nadã kã lu viðe daje kã Isus vinje pã aje kalje.

⁵ Kãnd u vinjit Isus pã lokula, jãl su ujtat sus šã lu vãzut pã jãl, šã ju zäs: “Zakej, pãfriš haj žjos, kã ju trãbã astãs sã vju la çinji akasã.”

⁶ Šã jãl su ängribit sã vijã žjos šã lu apukat ku fãlušãjã. ⁷ Kãnd ur vãzut lume aje, jej toc gumunje: “Jãl u meržji la om kari äj grešnik!”^{*}

⁸ Zakej su skulat šã u zäs: “Domnu, ujtãci! Ju dov žmãtaçi dãm gãzdãšije ame alu sãrašji. Šã dakã am äñšjãljit pã šjinjiva, äntork patru rãndur majmult.”

⁹ Isus ju zãs aluj: “Astãs spasenje u vinjit la asta kasa,[†] kã šã asta äj

§ 18,26 Židovi gãnde kã ala om are gãzðak daje kã Dimizov lu blagoslovilit daje kã ala om are pravedan. Jej gãnde kã ominj sãrašji nus pravedni. Atunšje kãnd ominji punje ureçi la Isus, jej ur zäs kã äj nemoguće omu gãzðak sã tunji äm kraljevstvo alu Dimizov, jej gãnde kã ominji sãrašji nu poçi sã sã nadalaskã kã Dimizov lju spasali kãnd u fi sudu. ^{*} 18,38 Ili “Isus are potomku alu David, kralju dã Izrael. Fišjoru alu David are numilje dã Mesija.” ^{*}

[†] 19,7 Židovi mrzãle pã poreznici šã jej gãnde kã njiš una osobã nu trãbã sã sã družulaskã una. [†] 19,9 spasenje u vinjit la asta kasa Ku alçilje vorbi: “Dimizov u spasalit pã ominj kari kustã äm asta kasã.” [‡] 19,9 asta äj fišjoru alu Abraham Ku alçilje vorbi: “om kari ari vjerã ka kum ave Abraham.”

fišjoru alu Abraham.[‡] ¹⁰ Kā ju Fišjoru alu Omuluj am vinjit sā kotā šā sā spasalaskā pā ominj kari u fost pirdut.”[§]

Slugurlje alu Dimizov ar trābujī sā rāmāji vjerni

(Mt 25,14-30)

¹¹ Mulc ominj ur auzāt elje vorbi, kum are dapropi dā Jeruzalem, šā ominji sā gānde kā kraljevstva alu Dimizov odma su apuka.* Isus daje su apukat sā lji spuži maj una usporedbā. ¹² Jāl u zās: “Unu gāzduk om su gātāt sā mergā ām dāparci pāmānt sā kapiči kraljevstva šā atunšje sā sā āntorkā. ¹³ Jāl u čimat pā zešji (10) slugur, šā lju dat pola kila dā aržjint[†],[‡] šā u zās: ‘Fāšjec korist aje pān šje nu mā āntork.’ ¹⁴ Ali ominji dām lokula aluj āl māržāle, šā u mānat pā predstavnišj dā pā jāl sā zākā: ‘Noj nu gādenj asta om sā nji fijā kralj.’

¹⁵ Ali jāl su āntors ku autoritet dā kralj šā u dat zapovjed sā āj adukā pā slugurljelje alu kari u dat banj sā vijā dādānenči sā dē izvještaj šje ur fākut ku banji. ¹⁶ Elši sluga kari u vinjit, u zās: ‘Domnu, banji atej mu adus dā zešji (10) majmult.’ ¹⁷ Šā jāl u zās aluj: ‘Māndru! Tu ješč bun sluga. Daje kā are vjeran ku mik, aku aj autoritet pā zešji (10) varušur.’

¹⁸ Altu om u vinjit, šā u zās: ‘Domnu, banji atej su rādikāt dā šinšj (5) rāndur.’ ¹⁹ Šā jāl u zās isto astuje: ‘Ju kuj da autoritet pā šinšj (5) varušur.’

²⁰ Šā treči (3) u zās: ‘Domnu, ajišje āj banji atej, ju am pāzāt pāntru činji,

am pus ām maramičā. ²¹ Mijā mi are frikā dā činji daje ka ješč strog om: Tu jej šje naj ulagalit šā akuljež šje naj sāmānat.’

²² Šā u zās kralju ām ānturšjalā dā vorba: ‘Dām gura ata kuj suduli, njiš korist sluga! Tu šćijej kā mes om strog, šā jov šje nuj amnjov, šā akuljeg šje nam sāmānat.’[§] ²³ Atunšje adišje naj pus banji ām bankā? Sā vi putut šjeri banji ku kamaturlje kānd maš āntoršji.’ ²⁴ Atunšje kralju u zās alu hej šje stāče akulo: ‘Loc banji dā la jāl šā dādecāl alu ala kari ari zešji (10).’

²⁵ Jej ur zās: ‘Ali Domnu, jāl mar ari šinšj (5) kilā dā aržjint!’

²⁶ Ju vā zāk: Kari ari u ave majmult, a heje kari nari čak šā haj pucān šje ari u fi lot dā la jāl.* ²⁷ A alu dužmanji amej kari nu gānde sā fjuv kralju alor, adušjecālji ajišje šā amurācālji ām oči amej!”

Isus tunā ām Jeruzalem ka Kralju

(Mt 21,1-11; Mk 11,1-11; Iv 12,12-19)

²⁸ Kānd Isus u spus usporedbe, u mers maj pā dāparci pā kalje dā Jeruzalem. ²⁹ Kānd Isus vinje mar apropi dā lok ām Betfaga šā Betanija la planina dā maslinur, jāl u mānāt pā doj učenikur aluj ām nenči. ³⁰ Jāl u zās: “Dušjec ām sat ām nenči. Kum vinjec ām lok, voj vic afla pā magar pā kari njime no šāzut.† Dāzljigācāl šā adušjecāl la minji. ³¹ Dakā vu āntriba šjinjiva: ‘Adišje āl dāzljjež?’ numa zāj: ‘Alu Domnu āj trābā.’”

[§] 19,10 kari u fost pirdut Asta značalešči: “ominj kari u fužjit dā la Dimizov daje kā ur grešilit.”

* 19,11 kraljevstva alu Dimizov odma su apuka Židovi ānkride kā Mesija u uspostavali kraljevstvo odmah kānd u vinji ām Jeruzalem. Ku alčilje vorbi: “Isus odmah su apuka sā vladalaskā ām kraljevstva alu Dimizov.” † 19,13 ‡ 19,13 pola kila dā aržjint “mina”. Una mina are 600 grama, najvjerojatnije aržjint. Tota mina are ka plata dā 100 zālji, aje šje ominji as re pālčic dā patru (4) lunj, daje 10 mina ar fi tri aj dā platā. § 19,22 šā jov šje nuj amnjov, šā akuljeg šje nam sāmānat. Asta are numa izrekā. Osoba kari je dām bankā kutotu ili akulježji šje alci samānā āj metafora dā alci kari sā koristilešči ku benjilje alor šje alci tari u lukrat. * 19,26 Ku alčilje vorbi: “Toc kari koristilešči benjilje šje ari, ju fu dat maj mult, šā dā la om kari nu koristilešči benjilje šje ari alor ju su lo šje ari.” † 19,30 pā kari njime no šāzut Numa životinjurlje kari nikad nu asre korištenā dā lukru ar fi benji alu Dimizov ili alu Kralj, (vejs Br 19,2; Pnz 21,3; 1 Sam 6,7).

³² Šã kari u fost mǎnatã ur aflat točno kum jãl u zãs. ³³ Čak šã kãnd dã-zljiga pã magar, gazdurlje u ãntribat: “Adiŝje dãzljigãc?”

³⁴ Šã ãnturŝjala dã vorba are: “Alu Domnu ãj trãbã.” ³⁵ Šã lu dus la Isus šã ur pus haljinurlje alor pã magar šã u pus pã Isus sus pã jãl sã ŝadã.

³⁶ Kum mǎrŝje jãl ãm nenći, lume punje haljinurlje alor pã driku hundi pruŝule sã đe čast alu Isus. ³⁷ Šã baŝ kum vinje jãl apropi dã varuŝ hundi planina dã maslinur sã slãbođi žjos, toc učenici aluj sur apukat sã kãnci ãm mari fãluŝãjã, šã dãm tot graju slavale pã Dimizov dã kutotu mari čudur ŝje ur vãzut. ³⁸ Jej muŝje:

“Blagoslovulit sã fijã
kralj kari vinji ãm numilje alu
Domnu!

Putuljalã ãm nor,

ŝã slava alu Dimizov!”

³⁹ Oririk dã farizej ãm gãrmadã jur zãs: “Učitelju, zãlji alu učenici atej šã nu svitaskã aje.”

⁴⁰ A Isus lju zãs: “Dakã jej ur tãŝje, petrilje sur apuka sã muŝjaskã ãm slavã.”

Isus plãnži pã Jeruzalem

⁴¹ Kãnd u vinjit Isus maj apropi la varuŝ u apukat sã plãngã pã jej dasupra. ⁴² Atunŝje jãl u zãs: “Sã vi ŝcut numa ãstãs ŝje aduŝji putuljala ata!† Aku ãj askunsã dã la oči atej. ⁴³ Daje kã vinji vreme kãnd duŝmanji atej ur ridika falur pãlãngã činji, jej čur opkululi šã čur ãnkuje dãm totã parće. ⁴⁴ Šã jej čur uniŝtili pã činji do kraja šã kutotu ŝje kustã akulo šã no maj rãmãnje ãm činji njiŝ una petrã pã alta petrã, kutotu pãntru aje kã nu

aj prepoznulit vreme kãnd Dimizov u vinjit la činji.”§

Isus mãnã afarã dãm Hram pã ominj kari vinđi

(Mt 21,12–17; Mk 11,15–19; Iv 2,13–22)

⁴⁵ Isus u mers ãm Hram, šã su apukat sã lji mãji afarã pã eje kari vinde šã kumpãra ãm nontru. ⁴⁶ Jãl u zãs alor: “Skris ãj ãm svãntã kenvija: ‘Kasa ame u fi kasa dã aruguminći’ ali voj ac fãkut ‘ŝpiljã dã pljačkaŝ!’”*

⁴⁷ Dã zuva Isus ãnvãca ãm Hram, a mar popur šã učitelji dã zakonu alu Mojsije šã alci vođur kari as re židovur planãrze sã ãl amori pã jãl. ⁴⁸ Ali jej nor aflat njimika kum ar faŝji aje, daje kã lume sã cãnje apropi dã jãl, šã punje tari ureći la vorbilje aluj.

20

Isus ari vlast dã la Dimizov

(Mt 21,23–27; Mk 11,27–33)

¹ Mar popur, učitelji dã zakonu alu Mojsije šã alci vođur kari as re židovur ur vinjit la Isus ãm una zã kãnd ãnvãca pã lumi ãm Hram šã propovjedale Hir fãlos. ² Jej lor ãntribat pã jãl: “Pã alu ŝinji autoritet faŝj stvarurljeŝće? ŝinji cu dat asta autoritet?”

³ Jãl u zãs: “Lasãcãmã pã minji sã vã ãntreb una stvar šã ãj dã voj sã ãm ãnturŝjec vorba: ⁴ Anume Dimizov u zãs alu Ivan sã bučuzaskã pã ominj, ili ominji u zãs aje sã fakã?”

⁵ Jej ur svãtit una ku alt šã zãŝje: “Dãkã anj zãŝji ‘dã la Dimizov’, u ãntriba: ‘Adãŝje atunŝje nu ãnkriđec?’

⁶ Ali dãkã anj zãŝji noj: ‘Dã la ominj’, totã lume u vãrlji petri pã noj sã nji amori. Kã jej ãs uvjerilic kã Ivan are prorok.” ⁷ Aŝa jej u ãntors vorba kã jej

19,38 Ps 118,25–26; 148,1 † 19,42 Isus aratã tuga aluj daje kã ominji ãm Jeruzalem ur propustilit prilika alor sã fijã pomireni ku Dimizov. § 19,44 Eŝće stihovur opisileŝći opsadã hundi kãtãnjilje u opkolulit varuŝu kari ari falur. Kãnd kãtãnjilje u opkoluli, ominji nu poči sã mergã afarã šã njime nu poči sã lji ažući. Isus ŝcije aje kã su dogoduli alu Jeruzalem ãm budučnost. 70. god. dã pã Krist, kãtãnjilje dã Rim u opkolulit Jeruzalem šã akulo u amurãt pã mulc ominj 19,46 Iz 56,7 19,46 Jr 7,11 * 19,46 Isus u fãkut dã njimik pã prodavač daje kã jej ur uniŝtavalit svrha dã Hramu alu Dimizov. Dimizov gãnde ominji sã sã arogã ãm Hramu aluj, ali prodavači aje koristile ka pã plac. Jej varale pã ominj daje kã lji naplatale maj mult dã rãnd dã žrtvã

nu šcije dā hundi u vinjit autoritet sǎ bučuzaskǎ.

⁸ Šǎ Isus u zǎs: “Njiš ju nu vuj spunji ku alu šinji autoritet fak stvarurlješće.”

Isus fašji usporedbǎ ku židovski vođur ku rej vinogradarur

(Mt 21,33-46; Mk 12,1-12)

⁹ Isus su apukat sǎ spujǎ usporedbǎ alu lume: “Are unu om kari u sǎmǎnat vinograd šǎ u lǎsat ǎm najam vinogradu alu šjeva ka ominji, šǎ jǎl atunšje u fužjit dǎm pǎmǎntula pǎ maj lungǎ vremi. ¹⁰ Kǎnd u vinjit vreme, jǎl u mǎnat pǎ sluga la ominj ǎm vinograd sǎ ǎj đe parće aluj dǎm plodur kari jej duguvule aluj, ali ominji lor bǎtut šǎ lor mǎnat ku mǎnjilje golji. ¹¹ Atunšje u mǎnat pǎ altu sluga ali šǎ pǎ jǎl lor bǎtut, vredǎlit šǎ lor mǎnat ku mǎnjilje golji. ¹² Jǎl u ǎnšjirkat sǎ mǎji pǎ treći sluga, ali šǎ pǎ jǎl lor ranalit šǎ lor arukǎnt.

¹³ Gazda dǎ vinograd u zǎs pǎ aje: ‘Šje sǎ fak? Ju uj mǎna pǎ fišjoru amnjov plǎkut. Dar kǎnd lu viđe pǎ jǎl, pǎlǎngǎ jǎl ur ave respekt.’

¹⁴ Ali ominjije kǎnd lor vǎzut sur ligizit ǎntri jej: ‘Jǎl ǎj nasljednik. Hajc sǎ ǎl amurǎnj aša nasljedstva aluj sǎ nji rǎmǎji anovǎ.’ ¹⁵ Atunšje lor dus afarǎ dǎm vinograd šǎ lor amurǎt.

Aku šje u fašji gazda dǎ vinograd? ¹⁶ Jǎl u vinji šǎ u uništiti pǎ ominjije. Šǎ u da ǎm najam vinogradu alu alci.”

Kǎnd u uzǎt jej aje kum ominji urǎt sǎ ponašalešći, jej ur zǎs: “Nu đe Dimizov!”

¹⁷ Jǎl su ujtat pǎ jej, šǎ u zǎs: “Skris ǎj svǎntǎ kenvija:

‘Petrǎ kari graditelji u vǎrljit ǎndǎrǎt u fost aku petrǎ zaglavnǎ?’

Šje značalešći asta? ¹⁸ Toc kari kađi pǎ petre u fi zdrubit pǎ dǎrǎbelji, šǎ toc pǎ kari kađi u fi zdrubic.”

¹⁹ Učitelji dǎ zakonu alu Mojsije šǎ mar popur ur ǎnšjirkat sǎ puǎ mǎnjilje pǎ jǎl ǎm ala šas ali alor lji frikǎ dǎ lumi. Jej ur prišjiput kǎ jǎl u spus dǎ asta usporedbǎ protiv dǎ jej.

Popi ǎnšjarkǎ sǎ prevaralaskǎ pǎ Isus kǎnd ǎl ǎntriba dǎ porez

(Mt 22,15-22; Mk 12,13-17)

²⁰ Popi šǎ alci vođur ǎl pratale pǎ Isus šǎ or mǎnat pǎ špijunj, ominj kari trišje ka ominj đirepc kari ar trǎbuji sǎ ǎl optužulaskǎ pǎ Isus ǎm šjeva šje ar zǎšji krivo aša sǎ ǎl adukǎ pǎ Isus ǎm mǎnjilje dǎ upravitelj alu Rim. ²¹ Aša lor ǎntribat pǎ jǎl: “Učitelju, noj šćijenj kǎ aje šje zǎšj šǎ ǎnvec ǎj točno, šǎ kǎ nu arec njiš šefǎlj parći, ali tu ǎnvacǎ anume kalje lu Dimizov. ²² Aku ǎj benji dǎ noj židovur sǎ plǎčenj porez lu car ili nu?”*

²³ Isus u shvatalit kum jej as re lukavi šǎ lju zǎs alor: ²⁴ “Arǎtam banji ku kari plǎčešć porezu. † Aku alu šjinji ǎj ubrazu šǎ numilje sus?”

Jej ur zǎs: “Alu car.”

²⁵ “Atunšje plǎčec alu car šje ǎj pripadalešći lu car šǎ dǎđec lu Dimizov šje pripadalešći alu Dimizov!” ²⁶ Jej nu puće sǎ aflji njimika rov ǎm svatu aluj ǎntri toc lumi, šǎ jej asre ǎmirac la ǎnturšjala dǎ vorba aluj, šǎ u tǎkut.

Saduceji ǎntrabǎ pǎ Isus dǎ uskrnsnuće

(Mt 22,23-33; Mk 12,18-27)

²⁷ Aku orikic saduceji ‡ kari zǎšji kǎ njime nu su skula dǎm morc ur vinjit la jǎl, ku trik ǎntribalǎ: ²⁸ Jej ur zǎs: “Učitelju, Mojsije u pus žos zakon pǎntru noj kǎ dakǎ fraćisu omuluj ar muri šǎ lasǎ pǎ bǎšacaš fǎr dǎ kupij, atunšje fraćisu aluj trǎbǎ sǎ u ǎmirići

^{20,17} Ps 118,22 * ^{20,22} Jej sǎ nadale kǎ Isus u zǎšje “da ili nu”. Dakǎ u zǎšji “da”, atunšje Židovi ar fi mirgiš pǎ jǎl kǎ lji zǎšji sǎ plǎčǎskǎ porez la alci kari ǎs pǎ vlast. Dakǎ zǎšji “nu” atunšje vjerski vođur ar puće sǎ zǎkǎ alu Rimljani kǎ Isus ǎnvacǎ sǎ kršćalaskǎ zakonu alu Rim. † ^{20,24} ǎm original skrijǎ: “denar”. ‡ ^{20,27} saduceji grupa dǎ židov kari ǎs vjernici šǎ političari jej numa prihvatalešći elši šinšj kenvijur dǎm stari zavjet šǎ jej nur ǎnkrizut ǎm kust dǎ pǎ morći. ^{20,28} Pnz 25,5-6 § ^{20,28} ǎm original skrijǎ: “rǎđika familijǎ pǎntru fraćisu aluj.”

šā sā rādišji familija pāntru fračisu mort.[§] ²⁹ Undatā asre šapči frac. Elši u lot bāšācā šā u murit fār dā kupij. ³⁰ Šā drugi u lotu pā je, šā jāl u murit fār dā kupij. ³¹ Šā treči u lotu pā je. Maj toc šapči ur lotu šā ur murit, šā njiš unu no avut kupij ku je. ³² Pā zadnji šā mujere u murit. ³³ Aku lu šjinji u fi bāšāce kānd or uskrsnuli morci? Āngāndeščići kā toc šapči ur avutu dā bāšācā.”

³⁴ Isus u āntors vorba alor: “Ām asta svet lume sā āmiritā šā sā ānsorā. ³⁵ Ali eje kari ur fost smatralic vredni sā uskrsnulaskā dām morc njiš nu su ānsura, njiš nu sā āmiritā. ³⁶ Šā jej nu poči maj mult nikad sā mori, kā jej ās kupiji alu Dimizov daje kā ās ridikac dām morc. Jej ās ka āndeji. ³⁷ Atunšje dā uskrnuće šā Mojsije u arātat aje ām svedočulala aluj dā grnu šje arde. Akulo jāl čamā pā Domnu alu Dimizovu lu Abraham, Dimizovu lu Izak, šā Dimizovu lu Jakov, multā dobā dā pā šje jej ur murit. ³⁸ Anume, Dimizov nuj Dimizovu alu hej morc, mar alu hej kari kustā, kānd toc kustā pāntru jāl.”*

³⁹ Šjeva ka učitelji dā zakonu alu Mojsije u priznalit: “Učitelju, tu aj svitit benji!” ⁴⁰ Dā pā aje jej nu sor maj āndurat sā āl ānšjeršji ku āntribalur.

Mesija āj maj mari dā kit Car David
(Mt 22,41–46; Mk 12,35–37)

⁴¹ Isus u āntribat: “Šje gāndešči jej kum svitešči dā Mesija kā āj numa Fišjoru lu Car David? ⁴² David dā jāl sāngur ām kenvije dā Psalmur zāšji: ‘Domnu u zās alu Domnu amnjov:

Šāz pā desna parce ame.

⁴³ Šā ju uj vārļji pā dužmanji atej dāsup pišjorilje atelji.’

⁴⁴ David jasno āl čamā: ‘Domnu’, atunšje kum poči jāl sā āj fijā fišjor?’†

Isus upozoravalešči pā učenici aluj šā sā pāzaskā dā učitelji dā zakonu alu Mojsije

(Mt 23,1–36; Mk 12,38–40; Lk 11,37–54)
⁴⁵ Isus svite lu učenici aluj a totā lume punje ureči. ⁴⁶ Jāl u zās: “Je sama dā učitelji dā zakon alu Mojsije. Jej uživalešči sā sā šetalaskā ām haljinur lunž šā sā fijā pozdravalic ku poštovanje ām varuš pā trgur šā jej plašji sā šadā lokurlje časni ām sinagogur šā pā nuntur. ⁴⁷ Jej pljačkalešči pā udovicur ām kāšālje alor, kānd fašji lunž aruguminći dā predstavā. Ali jej ur kāpāta maj gre kaznā.”

21

Udovica dā kutotu šje ari alu Dimizov
(Mk 12,41–44)

¹ Kum su ujtat ām sus Isus u vāzut pā ominj gāzdašj kum bagā banj ām škatulā kari are ām Hram. ² Jāl u vāzutu isto aša pā mujere vādojā kum u pus ām nontru doj mišj banj dām aržjint. ³ Isus u zās: “Ju vā zāk anume, kā asta sārakā vādojā anume u dat maj mult dām toc jej. ⁴ Adišje? Daje kā toc alci or dat dobrovoljni prilog lu Dimizov dām aje šje ave mult kānd mujere u dat dām sārāšijā šā kutotu šje ave dā kust.”

Znakur dā ānturšjala lu Krist
(Mt 24,1–22; Mk 13,1–20)

⁵ Kānd učenici svite dā Hram, šā zāšje kā ave māndri mar petri, šā are ukrasalit ku ukurasur kari ur dat ominji alu Dimizov, Isus u zās: ⁶ “A dā ešće stvarur la šje vā ujtāc aku, zuva u vinji, kānd njiš una petrā no rāmānje ajiše una pā alta. Jelji ur fi toči vārļjići žos.”

⁷ Jej lor āntribat pā jāl: “Učitelju kānd u fi aje? Šā šefālļ znakovur ur fi kari ur zāšji kānd u fi?”

⁸ Jāl u zās: “Ujtācāvā sā nu fijec zābunjic. Multā lumi ur vinji ām numilje amnjov šā ur zāšji: ‘Ju mes

^{20,37} Izl 3,6 * ^{20,38} Daje kā ešće ominj ur murit fizički, jej trābā sā fijā duhovno ām kust. Ku alčilje vorbi: “Dimizov alu eje lu kari duhu alor kustā, makar kā tela alor ur murit daje kā duhu alor kustā ām prisutnostu alu Dimizov.” † ^{20,43} Ps 110,1 † ^{20,44} Daje kā David u čimat pā Mesija kā āj Domnu aluj, aje značalešči kā Krist āj maj mari dā kit David šā nuj numa potomku alu David.

Mesija', ša 'Vreme aj apropi.' Ali nu bagac sama la jej. ⁹ Ša kand auzac da tabarur ša da nemirur nu fijec frikoš, ka ešce dogadajur traba sa fija elši ali kraj no vinji aša pa friš." ¹⁰ Jal isto aša lju zas: "Nacija sur boruli protiv da nacija, ša kraljevstva protiv da kraljevstva. ¹¹ Ša u fi potresur pa različita lokur isto ka ša fome ša kugur. Ša pa nor ur fi frikoši stvarur da vazut ša uraci znakur.

¹² Ali majnti da šje u fi kutotu asta, ša vor apuka. Jej vur adušji am sinagogur la sud ša vor бага am čemicur. Jej vur traje la kraljur ša la alci vladar daje ka šcec učenici amej. ¹³ Kutotu asta vu da šansa sa svedočulec. ¹⁴ Ali nu va brigalec šje ac zašji am nenci da obrana. ¹⁵ Ka ju voj da am vreme firi ša marđuljija am aje merä da njime no puce sa sa obranalaska da aje, ili sa sa batä protiv da aje. ¹⁶ Ša voj vic fi izdalic, da čak ša da la roditelji avoštiri ša da la frac ša da la njam, urtašj, ša orikic dam voj ur fi amurac. ¹⁷ Toc vor marzali daje ka šcec učenici amej. ¹⁸ Tot njiš unu par* da pa kapičilje avoštiri nu vu piri. ¹⁹ Ša daka nu odustanalec vic kapaata kust da erikeš."

Proroštvo da uništenje da Jeruzalem
(Mt 24,15-21; Mk 13,14-19)

²⁰ Isus spunje: "Voj vic vide Jeruzalem opkolulit da katanj, atunšje voj ac šci ka u fi uništen. ²¹ Atunšje eje am regija Judeja traba sa skepi am planinur, eje kari kustä am varuš traba sa fugä da akulo ša heje pam satur sa nu mergä am varuš. ²² Ka am elje zalji da osvetä kutotu stvarurlje dam Kenvija

svantä sur umplje. ²³ Jao alu elje kari as garjonji ili ranješci pa cacä kupij am zaljilje ka bjeda ša mirgu protiv da eje ominj u fi mari! ²⁴ Orikic ur muri pa špica da mač ša ostali ur fi zarobulic antra mulci nacijur. Jeruzalem u fi kalcat da la ominji kari nus židovi pan šje nu lji trešji vreme da vladalala."

Isus svitešci kum su antoršji napoj pa pamant

(Mt 24,23-35; Mk 13,21-31)

²⁵ Isus spunje: "Akulo ur fi znakur, pa sori, lunä ša pa šcevilje, ša ominji pa pamant ur fi am mari nevoljur, da graju mari da valovur. ²⁶ Suflijčilje ominjilor lu lasa da frika da ha šje tek u vinji pa svet ka silurlje dam nor sur zdransjina. ²⁷ Ša atunšje jej ur svedočuli ka ju am vinjit Fišjoru Omuluj pa oblak ku mari pučeri ša ku slavä. ²⁸ Kand u fi asta ujtacava sus ša radikac kapičilje ka Dimizov vinji sa va oslobudulaska."

Usporedba da ljemnu da smokva

(Mt 24,32; Mk 13,28)

²⁹ Isus lju spus usporedba: "Bagac sama la ljemnu da smokva, ša alčilje ljemnji! ³⁰ Kit sa punji listur, voj videc ka vara aj apropi. ³¹ Isto aša kand vi vide asta ka u fi voj ac šci ka kraljevstva lu Dimizov aj apropi. ³² Anume, ju pot zašji: asta ominj kari kustä no fužji andarat majnti da šje kutotu asta no fi. ³³ Norurlje ša pamantu u trešji andarat, ali vorbilje amelji nikad nor trešji."

Fijec spremni da Isusov dolazak

(Mt 24,36-51; Mk 13,32-37)

* **21,18** unu par Isus svitešci da maj mik dio la aje osoba. Jal svitešci ka antragä osoba nu u propadali. Isus mar spunje ka orikic ur fi amurac, a šjinjiva prišjepi ka duhovno alor nu lju fi njimika. **21,24** Iz 63,18; Dn 8,13 **21,27** Dn 7,13 † **21,32** asta ominj kari kustä am original skrijä: "asta generacijä". Postojulešci različitur načinur kum sa prišjipenj asta redak: 1. asta generacija značalešci pa heje kari kusta am vreme kand Isus svite a aje značalešci ka u fi uništenje da Jeruzalem ša alci znakovur kari u adušji la povratku alu Krist ur apukat kand jej u kusta; 2. asta generacijä značalešci alta vrsta da ominj kari as rej ša sa suprotstavljalešci lu Isus, a aje značalešci ka uvijek u fi nevjernici kari sa suprotstavljalešci lu Isus pan la trenutak kand jal su vratali pa pamant; 3. asta generacijä značalešci "asta rasa" odnosuleši pa židovur, šje značalašci ka židovska rasa nu u prošuli majnti da šje Isus su antoršji pa pamant, ili 4. asta generacija značalešci ka ominji u kusta pan do kraja a aje značalešci kand nu dogoduli dogadajur su spomenuli am stihovur 25-26, Isus su antoršji pa pamant kand aje generacijä u kusta.

³⁴ Isus u zäs: “Nu läsa brigur äm sufljituc dä mänkari, buturä ššä brigur dä asta kust, sä nu vä dukä dä la Dimizov kä zuve poči sä vijä ³⁵ däm turdatä. Kä u vinji pä toc bez obzira hundi kustäc pä pämänt. ³⁶ Pžäc däm ala ränd pä toči vremilje. Ššä arugäcävä sä fijec spremni sä skäpäc dä kutotu asta šje u fi, ššä sä pučec sä fijec äm nenče ame la Fišjoru Omuluj fär dä frikä.”

³⁷ Äm totä zä Isus änväca äm Hram, ali nopče jäl fužje afarä ššä äš fäšje lok la planina dä maslinur. ³⁸ Ali dä diminjaca räkori, totä lume vinje sä pužä ureči la jäl äm Hram.

22

Juda su ligizit sä izdälaskä pä Isus

(Mt 26,1-5, 14-16; Mk 14,1-2, 10-11; Iv 11,45-53)

¹ Are apropi Pasha, kari are elši zä dä blagdan dä pita fär dä kvas. ² Mar popur ššä učitelji dä zakonu alu Mojsije planärze kum ar puče sä amori pä Isus ali alor lji are frikä dä lumi.

³ Atunšje Sotona u tunat äm Juda Iskariot, kari are unu däm dvanaest (12) apostola. ⁴ Jäl u mers ššä su ligizit ku mar popur ššä ku stražari dä Hram kum ar puče sä äl izdälaskä pä Isus. ⁵ Jej asre fäloš dä aje ššä sor ligizit ku Juda sä äj đe banj. ⁶ Juda su ligizit ššä atunšje su ujtat dä prilikä sä äl izdälaskä pä jäl afarä pä askuns fär dä lumi.

Priprema dä Pasha

(Mt 26,17-19; Mk 14,12-16)

⁷ Zuva dä Pita fär dä kvas, u vinjit pä kalji birkuca pä Pashä a aje träbuje sä fijä žrtvovalitä. ⁸ Aša Isus u mänat pä Petar ššä pä Ivan ššä lju zäs: “Dušjec ššä pripremilec večera dä Pashä päntru noj sä mänkänj.”

⁹ Jej lor äntribat pä jäl: “Hundi gändešc sä pripremlenj?”

¹⁰ Jäl lju zäs alor: “Punjec ureči, kum vinjec äm varuš, voj ac afla pä om kari dušji mari bukal dä apä. Sljedilecäl pän la kasa hundi meržji. ¹¹ Atunšje zäšjec lu kapu dä kasä: ‘Učitelju äntribä, Hundi äj soba äm kari pot mänka večera dä Pashä ku učenici amej?’ ¹² Jäl cu aräta atunšje soba sus pä kat mari ššä opremilitä ku kutotu. Fäšjec pripremlurje akulo.” ¹³ Aša jej ur mers ššä ur aflat stvarurlje kum Isus ljor zäs, ššä jej ur fäkut priprema dä večera pä Pashä.

Zadnja večera lu Domn

(Mt 26,20-30; Mk 14,17-26; Iv 13,21-30; 1 Kor 11,23-25)

¹⁴ Känd u vinjit vreme sä mänäšji una, Isus šu lot lok la masä, ššä ku jäl asre dvanaest (12) apostolur. ¹⁵ Jäl u zäs: “Ju am avut mari vojä sä am večera dä Pashä ku voj majnti dä šje uj patali ku morče. ¹⁶ Ju vä zäk kä nikad maj mult nu uj mänka večera dä Pasha majnti dä šje nu su ispunuli äm kraljevstva lu Dimizov.”*

¹⁷ Atunšje u lot kljištaru ku vin ššä u dat hvalä alu Dimizov, ššä u zäs: “Loc asta ššä ämpärcäc äntri voj. ¹⁸ Äm napoj, ju vä zäk, ju noj be dä plodu dä strugur pän šje no vinji kraljevstva lu Dimizov.”

¹⁹ Isus u lot pita, ššä u dat hvalä alu Dimizov, u rupt äm dovä ššä u dat la učenici aluj ššä u zäs: “Asta äj tela ame, kari u fost datä päntru voj. Fäšjec asta äm ängändalä dä minji.” ²⁰ Ššä isto aša dä pä mänkari, jäl u lot kljištaru däm kari toc ur be ššä u zäs: “Asta kljištar äj novi zavjet äm sänžilje amnjov, kari äj värsat päntru voj.

²¹ Ujtäcävä kä izdajica ame äj la masä apropi dä minji! ²² Ju Fišjoru Omuluj uj muri kä aša are skris äm nenci ali jao lu omula kari mu izdalit!” ²³ Pä aje jej sor apukat sä sä äntrebi una pä alt kari ar fašji aje.

* **22,16** Pasha u podsjetilit pä izraelski narod kum Dimizov lju izbavalit däm ropstvo däm Egipat känd u žrtvovalit birkä a jej u pus sänžji pä uša alu kasa alor. Pä sličan načın, Isus u mänat pä birka alu Dimizov ššä ku sänžilje alu Isus sä oslobodulaskä pä narodu alor däm grehurlje alor. Isus äm napoj u vinji u vladali ka kralju, a atunšje vjernici ur ave mari feštä, jej ur slavalı kä Dimizov lju izbavali.

Ponizni äs maj mari äm kraljevstva alu Dimizov

(Mt 20,25–28; 19,28; Mk 10,42–45)

²⁴ Isto aša u apukat apostoli unu svat äntri jej, ka šjinji ar träbuji sä fijä maj mari änrä jej. ²⁵ Aša Isus u zäs: “Kraljevi dä asta svet vladalešci ku narodu pä koristu alor šä ari pučeri pä jej, šä jej sängur zäšji kä fašji benji. ²⁶ Ali nu äj aša ku voj! Lasäc pä maj mari dä m voj sä fijä häł maj ponizni, a häł maj bätärn ka sluga. ²⁷ Aku šjinji äj maj mari, gostu la masä ili poslužitelju kari äj sluga? Häł kari äj la masä da nu? Ali ujtäci, ju mes ajišje ku voj ali ka sluga avostru. ²⁸ Voj ac rämas ku minji pä m änjširkalurlje amelji. ²⁹ Kum mu dat Tata amnjov kraljevstva mijä, aša isto, ju voj da avovä, ³⁰ pravo sä mänkac šä sä bijec la masa ame äm kraljevstva ame, šä sä šädec pä prijestolje, sä sudulec pä dvanaest plemurlje dä Izrael.”

Isus spunji alu apostolur dä kušnjur šä dä pretnjur šje vinji

(Mt 26,31–35; Mk 14,27–31; Iv 13,36–38)

³¹ Isus u zäs: “Šä tu Šimun, Šimun, punji ureci! Sotona u šjirut dopuštenje sä vä iskušulaskä ka pä pšenica äm sito. [†] ³² Ali ju mam arugat päntru činji, dä änkriđala ata sä nu kadä. Šä tu träbä sä ämbälurec äm vjerä pä fracı atej känd vij äm napoj la minji.”

³³ Petar u zäs: “Domnje ju mes spreman sä mä duk äm čemicä šä sä mor ku činji!”

³⁴ Isus u äntors vorba: “Lasä mä sä ac zäk kä kukošu no kukuruzu astäs majnti dä šje tu mi tägädi äm tri rändur kä nu mä kunošc.”

[†] 22,31 Đavao gände sä lji odvojulaskä dä la Isus ka kum seljak odvajalešci pšenica dä la ljuskä.

[‡] 22,36 Känd učenici majnti ur krenulit sä propovjedälaskä, Isus are tari popularan a ominji ur arätat gostoprinstvo lu heje kari propovjedale poruka alu Isus. Stvarurlje sä promjenule aku a mulc ominj su suprotstavli lu Isus a učenici träbä sä sä päzaskä sä fijä spremni sä sä osigurulaskä šä sä zaštitilaskä.

[§] 22,37 Iz 53,12 [§] 22,38 Aku äj dästul ku asta svat Asta ar puče sä fijä: 1. je ari dovoljno mačur, ku alčilje vobri: “aku avenj dovoljno mačur” ili 2. Isus gändešci jej sä šce sä svitaskä dä aje kä ari mačevur: “Dästul äj asta svat dä mačevur”. Känd Isus svite kä ar trbuji sä kumpiri mačevur, jäl lji svite dä opasnost ku kari su afla. Jäl anume nu gände sä kumpiri jej mačevur šä sä borulaskä. ^{*} 22,44 Äm orikic starogrčki rukopisur nu ari 43. i 44. redak.

³⁵ Isus jarä lju äntribat: “Känd vam mänat afarä fär dä dibularuš šä fär dä täšč, ili cipiliš, arec äm šjeva ka potreba?”

Jej u zäs: “Nu.”

³⁶ Ali jäl u svätit: “Maj mejnkulo, dakä avec dibularuš jec ku voj, šä isto aša šä taška šä dakä nu aj mač vindi šubac šä kumpärä mač. [‡] ³⁷ Kä sigurno träbä sä sä ispunulaskä šje are skris dä minji, anume: ‘Jäl are smatralit dä zločinac’-isto šje u zäs pratori dä minji träbä sä sä ispunulaskä.”

³⁸ Atunšje jej ur zäs: “Ujtäci Domnje, noj avenj doj mačur.”

Jäl u äntors vorba: “Aku äj dästul ku asta svat.”[§]

Muka alu Isus äm gardu dä Getsemanija

(Mt 26,36–46; Mk 14,32–42)

³⁹ Isus u mers aku la Planina dä maslinur, kum ave jäl običaj sä fakä, šä učenici aluj ur vinjit ku jäl. ⁴⁰ Känd u vinjit jäl pä lok, jäl u zäs alor: “Arugäcävä dä aje sä nu kädec äm kušnjäl!”

⁴¹ Jäl su maknulit ändärät dä la jej aša dä parci ka kum aj värli peträ, šä u kätut pä đinuc, šä sä aruga. ⁴² Jäl u zäs: “Tata, dakä tu gändešc je kljištarušta dä patnjä dä la minji! Jarä nu fijä ame vojä mar ata fijä fäkutä!”

⁴³ Atunšje ändalu dä m nor u vinjit šä lu ämbälurit pä jäl. ⁴⁴ Kum are äm mari mukur jäl šä maj tari sä aruga. Šä znoju aluj su fäkut äm kapljicur, dä sä nži kura pä pä m änt. ^{*} ⁴⁵ Atunšje Isus su skulat dä m aruguminci šä u mers äm napoj la apostoli aluj. Jäl lju aflat kum sä kulka činjic dä žalji. ⁴⁶ Aša jäl

lju zäs: “Adäšje vā kulkāc? Skulācāvā šā arugācāvā sā nu kāđec ām kušnjāl!”

Isus āj apukat

(Mt 26,47–56; Mk 14,43–50; Iv 18,3–11)

⁴⁷ Isus inka svite känd ur vinjit mulc ominj. Jej ur vinjit dā pā jāl. Unu dām jej are šā Juda unu dām dvanaest (12) apostolur. Jāl u vinjit dā apropi la Isus šā lu surutat ām ubraz. ⁴⁸ Ali Isus ju zäs aluj: “Juda, izdalešč pā minji, Fišjoru alu Omuluj, ku surutala?”

⁴⁹ Apostoli känd u vāzut šje su dogodulit jej ur āntribat: “Domnu, sā nji bāčenj ku mačurlje?” ⁵⁰ Šā unu dām jej u luvit ku maču pā sluga lu popa mari, šā ju tijet ureče.

⁵¹ Isus u zäs: “Dāstul, nu maj vā bāčec!” Jāl u pus māna pā ureci šā lu iscjelilit.

⁵² Atunšje Isus u zäs lu mar popur šā lu straža dā Hram, šā lu bātārni kari ur vinjit afarā protiv dā jāl: “Ac vinjit ku mačur šā ku palicur ka pā buntovnik?” ⁵³ Nikad nac rāđikat njiš žježjitu protiv dā minji känd arem ku voj ām totā zā ām Hram. Ali aku āj vreme avostrā šā sā vladalaskā tama.”†

Petar tāgādešci pā Isus

(Mt 26,67–75; Mk 14,66–72; Iv 18,15–18, 25–27)

⁵⁴ Atunšje jej lor apukat pā Isus, lor dus āndārāt šā lor dus la kasa la maj mari popā. Petar sljedile pā dāparči. ⁵⁵ Fok ur fākut ām sredina dā udvar, šā kum šāde lume akulo, Petar u vinjit āntri jej. ⁵⁶ Una tārārā sluškinja lu vāzut kā šadi ām lumina dā fok, u mucāt pā jāl tari šā u zäs dā pā aje: “Omusta are ku jāl isto.”

⁵⁷ Ali jāl u tāgādit šā u zäs: “Nu, ju nu mes. Ju nu āl kunosk pā jāl!”

⁵⁸ Nu mult dā pā aje altu om lu vāzut šā u zäs: “Spunji! Tu ješč unu dām jej!”

Ali Petar u āntors vorba: “Ju nu mes!”

⁵⁹ Hundiva unu šas dā pā aje altu om uporno tvrdāle: “Sigurno, asta om are ku jāl, kā jāl āj Galilejac!”

⁶⁰ Ali Petar u zäs: “Ju nu ščuv dā šje svitešč!” Šā točno atunšje känd inka svite, kukošu u kukuruzāt. ⁶¹ Domnu su āntors šā su ujtat pā Petar. Šā vorbilje lu Domnuluj ur vinjit ām napoj la Petar, kum u zäs jāl: “Majnti dā šje kukošu u kukuruzā astās tu mi tāgādi pā minji ām tri rāndur.” ⁶² Šā Petar u mers afarā šā plāngānt tari.

⁶³ Ominji kari āl pāze pā Isus āš fāšje šjuf dām jāl šā āl bāče. ⁶⁴ Jej ur pus fljancā pā oč, āl luve ām ubraz šā sā akāca dā jāl: “Ajde prorokulešč! Spunji nji šjinji ču luvit ām ubraz?” ⁶⁵ Šā jej alu Isus ur zäs maj mulci urāči vorbi.

Isus āj la maj mari sud

(Mt 26,59–66; Mk 14,55–64; Iv 18,19–24)

⁶⁶ Dā rākori ām alta zā, bātārni, una ku mar popur šā učitelji dā zakonu alu Mojsije, ur adus pā Isus ām nenče dā sudu alor. ⁶⁷ Jej ur zäs: “Spunjinji dakā ješč tu Krist.”

Jāl u āntors vorba: “Sā vā spuj nu mac ānkredi, ⁶⁸ šā sā vā āntreb pā voj dā Krist, voj nu ac āntoršji vorba. ⁶⁹ Aku maj menkulo ju, Fišjoru alu Omuluj, uj fi ām pučeri pā desna parči dā māna lu Dimizov.”

⁷⁰ Šā jej toc ur zäs, “Atunšje tu ješč Fišjoru alu Dimizov?”

Šā jāl u āntors vorba: “Da baš kum zāšjec! Ju mes!”

⁷¹ Atunšje jej or zäs: “Šefālј dokazur maj mult nji trābujā? Noj sāngur anj auzāt dām gura aluj!”

23

Isus la Pilat kari are upravitelj šā rimljanin

(Mt 27,11–14; Mk 15,1–5; Iv 18,28–37)

¹ Toc kari as re dio dā sud sor skulat šā lor adus pā Isus la Pilat. ² Šā jej sor apukat sā adukā optužbur protiv dā jāl: “Noj anj aflat kum strik pā lumi.

† 22,53 vladalaskā tamaAje āj vreme känd Sotona lukrā. 22,69 Ps 110,1

Jäl u zabranalit sä sä pláčaskä porezu lu Caru dä Rim. Jäl tvrdälešci kä jäl äj Krist Car.”

³ Pilat lu äntribat: “Ješc tu Car dä Židov?”

Isus u äntors vorba: “Da kum aj zäs tu.”

⁴ Pilat u zäs atunšje lu mar popur šä lu gärmadä dä lumi, “Ju nam aflat njimika dä šje laš optužuli šä suduli.”

⁵ Ali jej šä maj tari navalale: “Jäl bunulešci pä toc pä pämäntu anos-tru.* Su apukat sä änceci äm Galileja šä u vinjit äm Jeruzalem.”

Isus äm nenče lu Car Herod

⁶ Känd u auzät Pilat kä sä svitešci dä Galileja, jäl u äntribat: “Äj omusta däm loku Galileja?” ⁷ Kum are informiran Isus pripadale alu autoritetu lu Herod, Pilat lu mänat la Herod kari are äm Jeruzalem atunšje.

⁸ Herod are fälos kä veđi pä Isus. Kä dä mult gände sä äl vadä pä Jäl daje kä u auzät mult dä jäl, šä Herod sä nadale kä lu vide sä fakä čudur. ⁹ Herod svite mult, äntriba mulci, ali nu ju fost äntorsä njiš una vorba. ¹⁰ Mar popur šä učitelji dä zakonu alu Mojsije asre isto akulo šä jej ur zäs tari mar optužbur protiv dä Isus. ¹¹ Atunšje Herod šä stražurlje aluj äš fäšje šodä däm Isus šä ä fäšje buländ. Jej lor ämbrakat pä jäl äm haljinur dä Car šä lor mänat la Pilat. ¹² Šä äm aje zä Pilat šä Herod kari asre dužmanj aku asre urtaš.

Isus äm napoj la Pilat

(Mt 27,15–26; Mk 15,6–15; Iv 18,39–19,16)

¹³ Atunšje Pilat u čimat una pä mar popur šä pä alci voður kari as re židovi šä pä gärmadä dä lumi. ¹⁴ Jäl lju zäs: “Voj ac adus pä omusta kä bunule pä lumi ali ju vä uvjerälesk kä känd äl ispičem nam aflat njiš šefälj krivicä am jäl. Jäl nu äj duvinä njiš dä una

krivicä dä šje ac optužulit. ¹⁵ Njiš Herod nu aflat njimik äm jäl, kapu lu mänat äm napoj la noj. Jäl no fäkut njimika sä zavredilaskä kaznä dä morči. ¹⁶ Ju uj da sä äl bičalaskä benji benj šä luj släbuzä.”

Da li Pilat u släbuzä pä Isus ili pä Baraba?

¹⁷ † ¹⁸ Ali jej ur mužjit äm grupur tari, “Ändärät ku omusta! Noj gändenj sä äl släbož pä Baraba!” ¹⁹ (Baraba are äm čemicä kä bunule pä lumi äm Jeruzalem šä u amurät.) ²⁰ Pilat daje gände sä släbodä pä Isus šä äša lju svätit alor äm napoj, ²¹ Ali jej tot ur mužjit maj tari: “Punjecäl pä krušji! Punjecäl pä krušji!”

²² Atunšje po treći ränd, jäl lju svätit alor: “Adišje? Spunjecäm šje rov u fäkut omusta? Ju nu pot afla njimik rov sä zaslužulaskä morči. Äša luj dä sä äl bičalaskä šä atunšje läsa sä fugä.”

²³ Ali jej mužje šä maj tari, šä zahtjevale sä äl puja pä krušji. Šä napokon jej ur kápätat šje gände. ²⁴ Pilat u dat zavovjed sä sä fakä kazna šje ur zahtjevalit jej. ²⁵ Äša äm tokmä ku zahtjevala, jäl u släbuzät däm čemicä pä om šje u räđikat bunä šä u amurät ali jäl u äntors pä Isus la jej sä äl puja pä krušji.

Pä Isus äl punji pä krušji

(Mt 27,32–44; Mk 15,21–32; Iv 19,17–27)

²⁶ Šä kum lor dus ändärät pä Isus, jej ur apukat pä om šje sä čima Šimun, däm varušu Cirena, kari vinje akasä däm sat. Jej ur pus krušje pä jäl sä dukä äm loku lu Isus. ²⁷ Multä lumi äl sljedile pä Isus šä mujer kari plänžje šä žalale pä jäl. ²⁸ Isus su äntors la jej šä lju zäs: “Mujerilje däm Jeruzalem, nu plänžjec päntu minji, mar plänžjec päntu voj šä päntu kupiji

* **23,5** toc pä pämäntu anostru Äm original skrijä: “pä m äntragä Judeja”. Ali ajišje sä odnosulešci pä rimska provincija “Judeja”, pä cijela domovina alu Židov. † **23,17** Äm bätärnji grčki rukopisur äj: 17 “Jej ave običaj pä festival kä are obavezalit pä unu däm zatvoreniš sä släbodä afarä.” Vejs Mt 27,15; Mk 15,6. ‡ **23,29** Asta vremi u vinjit 70 aj dä pä Krist. Kätänjilje dä Rim u opkolulit šä uništilit Jeruzalem šä u murit pä mulc židovur.

avoštri. ²⁹ Kã anume u vinji vremi[†] kãnd ur zãšji lume, ‘Blagoslovuliçi ås elje kari nikad no ar avut šã injimilje kari nikad nor purtat kupij šã cãcãlje kari nikad nor avut lapçi åm jelji!’[§] ³⁰ Lume sor apuka atunšje sã zãkã lu planinur: ‘Kãðec žos pã noj!’ šã lu ðalur: ‘Astupãcãnji!’ ³¹ Kã ðakã fašji dastafelji stvarur lu ljemnjilje verž, šje nar puçe sã peci uskat?’*[†]

³² Akulo asre isto doj alci, amãndo[†]j kriminalci kari trãbã sã fijã pus pã krušji sã mori ku Isus una. ³³ Kãnd ur vinjit pã loku šje sã ðima osu ðã kap, jej lor apukat šã lor pus pã krušji, una ku doj kriminalci, unu pã desna, unu pã ljeva parçe aluj.

³⁴ Šã Isus u zãs: “Tata Dimizovu amnjov, jartãlji kã jej nu šcijã šje fašji.”[†] Šã vojnici ur skos kockã sã sã åmperci ðãm coljilje aluj åntri jej.

³⁵ Lume stãce šã sã ujta; šã vladarur asre akulo šã ål rãðe: “Jãl u spasalit pã alci. Aku ðakã åj Krist, akuljes ðã la Dimizov, lasã sã sã spasalaskã sãngur!” ³⁶ Kãtãnjilje isto åš fãšje šjuf ðãm jãl. Šã jej ur vinjit šã u åmbijet aluj ucãt.[‡] ³⁷ Jej ur zãs: “Ðakã ješč tu Caru ðã Židov, spasaleščići pã ðinji sãngur!” ³⁸ Sus la kap are skris: “Asta åj Caru ðã Židov.”

Doj kriminalc una pã krušji ku Isus

³⁹ Unu ðãm eje kriminalc kari ås re puš pã krušji ku Isus ål vredile šã jãl u zãs: “Ðakã ješč tu Krist, atunšje spasaleščići, šã pã noj isto!”

⁴⁰ Altu kriminalac lu mužjit pã elši šã u zãs: “Nu ci frikã ðã Dimizov? Tãrpãlešč ista kazna ka jãl. ⁴¹ Tu šã ju šcenj ista pravedno kaznalic. Noj

anj kãpãtat kaznã ðã lukrurlje relji, ali omusta no fãkut njimika.” ⁴² Atunšje ju zãs lu Isus: “Isuse, ångãndeščići tu ðã minji kãnd vi vinji åm kraljevstva ata.”

⁴³ Isus ju zãs åm ånturšjalã ðã vorba: “Anume, ju åc zãk: astãs vi fi ku minji åm Raj!”

Morçe lu Isus

(Mt 27,45–56; Mk 15,33–41; Iv 19,28–30)

⁴⁴ Kãnd are hundiva ðãmnjaza, are åntunjerik åntreg pãmãntu pãn åm tri (3) šasur. ⁴⁵ Sorilje are åntunjerik, šã feringa åm Hram[§] su tijet pã pola. ⁴⁶ Atunšje Isus u plãns åm graj tari šã zãšje: “Tata åm mãnjlje atelji ju puj duhu amnjov.” Kãnd u zãs Isus asta, jãl u murit.

⁴⁷ Kãnd u vãzut asta kapetanu šje u fost, jãl u slavalit pã Dimizov kum u zãs: “Omusta are sigurno pravedan!”

⁴⁸ Šã totã lume kari sor akuljes sã vadã kum lor punji pã krušji, kãnd ur vãzut šje u fost, ur mers akasã šã åš bãçe ðã žalji ðepturlje. ⁴⁹ Ali toc kari ål kunuščẽ pã jãl una ku mujerilje kari ur vinjit ku Isus ðãm Galileja stãce šã sã ujta ðã ðãparçi.

Josip punji åm gropã pã Isus

(Mt 27,57–61; Mk 15,42–47; Iv 19,38–42)

⁵⁰ Are om šje sã ðima Josip. Jãl are ðlan ðã mari sud ðã židov. Bun om šã pravedan ⁵¹ kari no dat pã prav la odlukurlje šje ur fãkut ku Isus. Jãl are ðãm Arimateja, unu varuš la Judeja šã are ðãm unu kari aščipta sã vijã kraljevstvo lu Dimizov. ⁵² Omusta u mers la Pilat šã lu åntribat ðakã poçi kãpãta tela lu Isus. ⁵³ Josip u lot žos pã Isus

§ 23,29 Åm aje vremi kupiji åm Jeruzalem ur trpãli tari urãt. Atunšje ominji ur gãndi kã åj maj benji ðã ominj sã nu ajvi kupij. Nuj tugã maj mari kãnd vejs kum kupiji alor pataleščići ili mori. 23,30 Hoš 10,8

* 23,31 Uskat ljemnu maj tari arði ðã kit verði ljemnu. Arðala znaçaleščići patalalã ili kaznã. Isus are pã krušji ka verði ljemnu daje kã jãl nu zaslužilut sã ardã (sã trpãlaskã). Ominji kari u odbacalit pã Isus as re ka uskat ljemnu. Zaslužilut sã ardã (sã patalaskã) ðã grehurlje alor. † 23,34 Šã Isus u zãs: “Tata Dimizovu amnjov, jartãlji kã jej nu šcijã šje fašji.” Åm orikic grçki rukopisur nuj asta skris. 23,34

Ps 22,18 ‡ 23,36 Ocãt are jeftinã buturã kari obiçni ominj bije. Vojnici fãšje šjuf ðãm Isus šã åj ðãde jeftinã buturã alu šjinjiva kari åj kralj. 23,36 Ps 69,21 § 23,45 feringa åm Hram Asta feringã are 25 metara ðã nalt šã odvajale svãnt loku ðã la Hram.

dă pã kruşji şã lu ânvalit âm plahtã. Şã lu pus âm gropã şje are sklesalitã dãm petrã âm kari inka njime no fost ângrupatã. ⁵⁴ Zuva dã pripremã are şã zuva dã sãmbãta vinje.

⁵⁵ Mujerilje kari ur vinjit ku Isus dãm Galileja isto âl sljedile. Jelji ur vãzut gropa, şã kum are tela aluj postavalitã. ⁵⁶ Aşa ur mers âm napoj şã ur pripremilit uloj şã parfemur sã ungã tela alu Isus, ali pã zuva dã sãmbãta jej sã odmarale dã pã zapovjed alu Mojsije.

24

Isus nuj maj mult âm gropã

(Mt 28,1-10; Mk 16,1-8; Iv 20,1-9)

¹ Elşi zuva dã sãptãmãnã, are duminjica, tari dã điminjaca mujerilje ur mers la gropã, şã aduşje uloj ku miros şje ur pripremilit. ² Jej ur aflat petrã* kã u fost ântorsã ândãrãt dã la gropã. ³ Kãnd ur tunat jej nor aflat tela lu Domnu Isus. ⁴ Şã atunşje, kãnd inka stãce akulo âm şok, ujtãci! Doj ominj stãce lãngã jelji âm colji şje svitlãze. ⁵ Mujerilje sur ânfrikuşat tari, kapu sur poklonulit pãn la pãmãnt ku ubrazu şã ominji ljur zãs: “Adişje kutãc pã om âm kust ântrã ominj morc? ⁶ Jãl nuj ajişe. Jãl u uskrnulit! Ângãndecãvã şje vu zãs jãl kãnd are inka âm Galileja: ⁷ “Trãbã ju Fişjoru Omuluj sã fjuv dat âm mãnjlje lu ominji rej şã sã mã puji pã kruşji daje sã uskrnulaskã pã treãa (3) zã.”

⁸ Atunşje jej sor ânãndit dã vorbilje aluj. ⁹ Kãnd sor ân tors dã la gropã kutotu asta ur spus alu jedanaest (11) apostolur şã alu toc. ¹⁰ Jelji as re Marija dãm varušu Magdala, Ivana şã Marija, mumãsa lu Jakov, kari u adus hiru la apostolur. ¹¹ Ali puveşce alu mujeriljelje lju su vãzut alu apostolur kã svite bulunzemi, dã aşa nu ljur ânkrizut. ¹² Ali Petar su skulat şã u aljrgat la gropã.

* ^{24,2} petrã Asta are mar, isklesan okruglã petrã dovoljno mari sã askundã ulaz dã mãmãnçi. Trãbuje maj mulc ominj sã maknalaskã petra. ^{24,7} Lk 9,22 † ^{24,26} Asta sviteşçi dã vremi kãnd Isus u kãpãta çast şã slava kãnd jãl u fi car.

Akulo u stat sã sã ujci âm nontru, şã u vãzut numa plahtã. Atunşje u mers âm napoj hundi are şã sã ântriba şje u fost aje.

Isus sã aratã la učenikur pã kalje âm Emaus

¹³ Âm aje ista zuva doj (2) učenikur mãrşje âm lok Emaus, jedanaest (11) kilometara dãm Jeruzalem. ¹⁴ Jej svite una ku alt şje u fost. ¹⁵ Atunşje kãnd svite şã kãnd sã ântriba dã kutotu aje, Isus sãngur u vinjit şã umbla ku jej. ¹⁶ Ali alu oçi alor are uskratalit sã nu âl kunoskã pã Isus.

¹⁷ Isus lju ântribat pã jej: “Şã şje raspravljalec aşa iskreno kãnd umblãc?” Şã jej or stat trişç.

¹⁸ Unu dãm jej, unu kari sã çima Kleofa, ju ân tors vorba: “Jeşç tu jedini stranac âm Jeruzalem kari nu şçijã şje u fost ajişe âm zadnji par zãlji?”

¹⁹ Isus u ântribat: “Şje u fost?”

Jej ur ân tors vorba: “Dã kutotu şje su dogodulit ku Isus dãm Nazaret. Jãl are Prorok, om bãlour âm djelur, şã âm vorbi âm njençe lu Dimizov, şã la lumi. ²⁰ Mar popur şã anoştri poglavarur lor dat sã sudulaskã pã Isus pã morçi, şã jej lur pus pã kruşji! ²¹ Noj nji nadalenj kã aj jãl ala unu kari u otkupili Izrael. Şã astãs aj treãa (3) zuva dã atunşje. ²² Ali pã aje kutotu orikiçi mujer dãm grupa anostrã nju iznenadalit benji benj. Dã rãkori dã điminjacasta jelji ur mers la gropã. ²³ Jelji nu ur aflat tela aluj, mar ur vinjit âm napoj sã nji zãkã kã ur vãzut vizijã dã ânđelj dã kari ur zãs kã Isus aj âm kust. ²⁴ Orikic dãm grupa anostrã ur mers la gropã sã vadã şã ur aflat kum ur spus mujerilje ali nu lor vãzut pã jãl.”

²⁵ Şã Isus lju zãs: “O voj ominj bulãnz şã âm sufljičilje avoştri nu şçec spremni sã ânkridec şje ur zãs proci! ²⁶ Nar trãbuji Krist sã patalaskã

dā toći stvarurlješće šā atunšje Dimizov sā āl proslavalaskā?”† 27 Jāl u spus maj menkulo šje are zās dā jāl, ām toći svānti kenvijur; su apukat ku Mojsije šā pām toc Proroci.

28 Kānd ur vinjit dapropi ām lok hundi māržje, Isus su arātat ām namjerā sā mergā maj menkulo. 29 Ali jej lor nagovorulit sā rāmāji. “Rāmānji ku noj; mar āj kasno. Zuva āj mar gata.” Atunšje jāl u mers ām nontru sā rāmāji ku jej. 30 Atunšje kānd are ku jej la masā, Isus u lot pitā, u blagoslovulitu šā u rupt ām dovā šā lju dat alor. 31 Aku oči alor puče sā vadā, šā jej lor kunuskut, šā dā pā aje Isus u nestalit.

32 Šā jej ur zās una la alt: “Nu nji arde sufličilje anoštri kānd svite jāl ku noj pā kalji, šā kānd nji objasnale jāl svāntā kenvijā?” 33 Atunšje jej sor skulat šā ur mers ām napoj ām Jeruzalem. Akulo ur aflat pā jedanaest (11) apostolur una pā kupā, šā pā orikic alci ku jej. 34 Ešće lJOR spus: “Domnu anume u uskrnulit, šā su arātat la Šimun.” 35 Doj (2) učenikur ur spus šje ur pācāt pā kalji, šā kum lor kunuskut kānd u rupt pita.

*Isus sā aratā la učenikur
(Iv 20,19–23)*

36 Čak šā kānd svite dā aje šje ur pācāt, Isus stāće akulo āntrā jej šā jāl lju zās: “Putuljalā fijā ku voj!” 37 Jej as re zubunjic šā ānfrikušac kā jej gānde kā veđi duh. 38 Ali Isus u zās: “Adišje vi frikā? Šā adāšje vinji sumnjur ām sufličilje avoštri?” 39 Ujtčāvā la pišjorilje amelji šā la mājilje amelji! Ujtčāvā ju mes! Punjec mājilje šā

uvjerilečāvā, kā duh nari karnji šā osā kum viđec kum ju am.” 40 Kānd u zās asta jāl lju arātat mājilje šā pišjorilje.

41 Ali dā fālušuja mari, jej inka nu ānkride, šā sā čudule. Jāl lju zās: “Avec ajiše šjeva dā mānkāt?” 42 Jej jur dat aluj dārab dā pešći fript. 43 Isus u lot šā u mānkāt ām nenće alor.‡

44 Isus lju zās: “Asta āj aje šje ju vā svitem avovā kānd arem inka ku voj: kutotu stvarurlje kari dā minji as re skrišā ām zakonu lu Mojsije, šā ām kenvijurilje dā prorokur šā ām Psalmur trābuje sā sā ispunulaskā.”

45 Atunšje jāl lju dāsvākut gāndurlje alor sā potā sā prišjepi svāntā kenvijā.

46 Jej u zās: “Asta āj skris ām svāntā kenvijā: kā Krist trābā sā patalaskā šā sā uskrnulaskā dām morc pā treća (3) zā. 47 Isto aša ānkājalā šā jirtala dā grehur ar trābujī sā fijā propovjedalīci ām numilje aluj alu toći nacijurlje aša Dimizov lju jirta grehurlje alor, šā sā sā apušji elši ku propovjed ām Jeruzalem. 48 Voj ščec svedoci dā stvarurlješće.

49 Šā ju uj mānā žos pā voj Duh svānt šje Tata amnjov u igirit. Ali rāmānjec ajiše ām varuš pān šje nu vic fi āmbrākac ku pučeri dā sus!”§

*Isus sā āntoršji ām nor
(Mk 16,19–20; Dj 1,9–11)*

50 Isus lju dus dā apropi ām lok Betanija. Jāl u rāđikat mājilje ām sus šā lju blagoslovulit pā jej. 51 Šā kānd lji blagoslovule pā jej, jāl u fost rāđikat šā dus sus ām nor. 52 Jej sā klanjale la jāl, šā ku fulušuje mari sur āntors ām Jeruzalem, 53 šā ām Hram cijelo vreme āl blagoslovule pā Dimizov.

‡ 24,43 Asta u fākut sā lji areči kā nuj duh, kā duhovur nu mājnānkā. § 24,49 āmbrākac ku pučeri dā sus Sila alu Dimizov u astupa isto ka kum coljilje astupā pā osobā, ku aje u kápāta sila dā Svānt duhu sā svjedočulaskā lu alci dā Isus.